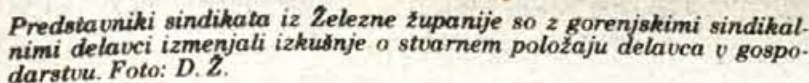

D. Ž.

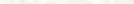
Bled — V soboto, 7. novembra, bo na Bledu že 12. srečanje turističnih delavcev Gorenjske. S srečanjem bodo začeli ob 15. uri s kulturnim programom ob cerkvi na otoku, ob 17. uri pa bo v Kazini program s kvizom turističnih podmladkov in kulturno-zabavnim programom. D. K.

Na seji CK ZKS so spregovorili o razvoju kmetijstva in gozdarstva — V zadnjih desetih letih so bili narejeni veliki premiki, vendar se sprejeti ukrepi ne uresničujejo — Odgovornost občinskih skupščin, kmetijsko zemljiških skupnosti in občinskih organizacij ZKS — Leta 1985 moramo pridelati 85 odstotkov hrane, zato mora biti vsaka ped zemlje obdelana

V kmetijstvu niso potrebne nobene nove opredelitve, vprašati se moramo le, zakaj capljamo na mestu, so poudarili na sredini seji CK ZK Slovenije, na kateri so obravnavali naloge ZKS pri nadaljnjem družbenoekonomskem razvoju kmetijstva in gozdarstva. V minulih desetih letih so bili doseženi številni rezultati pri razvijanju in uveljavljanju socialističnih samoupravnih odnosov na področju kmetijstva, posodabljanju ter napredku proizvodnje hrane in družbeno kmetijstvo je postalo pomemben dejavnik pri zagotavljanju stabilne preskrbe prebivalstva. V kmetijske organizacije je povezanih 54.000 kmetov, krepi se zavest o nujnosti združevanja.

Ne moremo pa biti zadovoljni s šibko povezavo med proizvodnjo in predelavo ter trgovino. Skrb za kmetijsko zemljo je še vedno premajhna, o čemer priča podatek, da se z grmovjem zarašča v naši republiki kar 240.000 ha kmetijskih površin in, da vsako leto žrtvujemo nove hektare najboljše zemlje pozidavi, hkrati pa hrano uvažamo. Letos bodo v naši republiki potrošili za uvoz hrane kar 140 milijonov dolarjev, kar je več kot znaša enomesečni izvoz vsega slovenskega gospodarstva.

Za takšne razmere so odgovorne občinske skupščine, kmetijske zemljiške skupnosti in občinske organizacije ZKS, ki dovoljujejo, da kmetijstvu odločajo ozke skupine. Nekateri zahtevajo povečanje zemljiškega maksimuma, češ, da lahko le večje kmetijske površine zagotavljajo rentabilno in za kmeta dohodkovno privlačnejšo proizvodnjo. To je zmotno, so poudarili na seji CK ZKS. S takšno odločitvijo bi ustvarili še večje socialne probleme na vasi in zavrli združevanje kmetov. Spremeniti bo potrebno davčno politiko. Vendar novi način obdavčevanja nikakor ne sme kaznovati pridnih in delovnih kmetov, temveč mora biti naravnani tako, da bo

bp **Broga**
STILE, PERAMBE NA, INDUSTRIA E NOU DO PORTUGAL

V SREDISCU POZORNOSTI

Finančni rezultati gorenjskega gospodarstva po devetih mesecih kažejo dokaj ugodno sliko, čeprav so realni porasti nizki – Za poslovanje je značilna slaba oskrba s surovinami in sestavnimi deli

Čeprav so delovni kolektivi šele konec preteklega meseca oddali devetmesečne obračune poslovanja, je kranjska Služba družbenega knjigovodstva že izdala oceno finančnih rezultatov. Osnovna ugotovitev je, da so porasti vseh gospodarskih kazalcev visoki. Tako je celotni prihodek porastel od 43 do 45 odstotkov, porabljeni sredstva pa so bila še za 2 do 3 odstotke višja, medtem ko je dohodek višji za 36 do 39 odstotkov. Visoki finančni rezultati so predvsem posledica rasti cen, ki se je sicer v zadnjih dveh mesecih nekoliko umirila, ko je bil sprejet odlok o najvišji ravni cen za vse proizvode in storitve ter drugi ukrepi za omejevanje rasti cen.

Za letošnje poslovanje je značilna slaba oskrba, predvsem v industriji in to z domačimi in uvoženimi surovinami in reprogramskimi materialnimi. Medobčinska gospodarska zbornica, ki je avgusta zbrala podatke o oskrbljenosti s surovinami je ugotovila, da je imelo veliko delovnih kolektivov težave pri organiziranju proizvodnje zaradi pomanjkanja surovin in zaradi slabe kakovosti surovin. Kritična oskrba z uvoženimi surovinami je bila v 14, z domačimi pa v 12 organizacijah združenega dela od 103, zajetih v obdelavo. 53 organizacij združenega dela iz industrije je bilo slabo oskrbljenih z domačimi in 52 z uvoženimi surovinami in sestavnimi deli. V jeseniški Železarni pa so celo poudarili, da so bile razmere zelo kritične. Zaradi pomanjkanja grafitnih elektrod, ki jih doma ne izdelujemo, so imeli celo zastoj in je izpadla proizvodnja najkvalitetnejšega jekla, ki ga doma nujno potrebujemo. Posledica vseh teh težav je, da so morali v delovnih organizacijah spreminjati proizvodne programe in delati tiste izdelke in polizdelke za katere imajo material.

Razen tega so delovne organizacije prisiljene kupovati surovine in sestavne dele tedaj, ko jih dobe na trgu in ne tedaj, ko jih potrebujejo. Nakupi so tako večkrat neracionalni in uvozni pogoji nizko ugodni. Pomanjkanje materialov in surovin sicer še ni povzročilo večjih zastojev v industrijski proizvodnji. Potrebne pa so bile pogoste spremembe proizvodnih programov, kar je vzrok za stagnacijo obsega proizvodnje in produktivnosti dela. Hkrati so se zelo povečali stroški proizvodnje.

Letos se je zmanjšal obseg poslovanja gradbeništva, predvsem zaradi manjše investicijske dejavnosti. Tudi v trgovini se je obseg poslovanja znižal, deloma zaradi slabše založenosti trgovine, v večji meri pa zaradi manjšega povpraševanja, ki je posledica nižjih realnih osebnih dohodkov. Osební prejemki so se sicer povečali za 31 odstotkov, vendar s tem niso dohilel podražitev.

L. B.

V kmetijstvu so še velike rezerve

spodbujal čimvečje pridelovanje
hrane.

Do leta 1985 naj bi Slovenija sama pridelala 85 odstotkov hrane. Zato bo potrebno obdelati sleherni ped obdelovalne zemlje. Zemlja pa ne bo obdelana, če ne bodo pri urešnjevanju sprejete kmetijske politike in spodbujanju pridelave hrane sodelovali vsi od zakonodajalca, kmetijskih združenj in občinskih skupščin do družbenopolitičnih organizacij.

L. B.

piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly

**Tovarna klobukov Šešir Škofja Loka
priporoča svoje izdelke**

Sesir

piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly

PO JUGOSLAVIJI

PRENAPOLNJENE MREŽE

Mreže ribičev, ki love v Kvarnerskem zalivu in ob Istrski obali, so se v zadnjih dneh tako napolnile, da so v rovinjski Mirni pa tudi v Droginam tozdu Ribar izločili sklenili, da je treba zaradi premajhnih možnosti za prodajo rib ulov omejiti. Pred dnevi so ribiči rovinjske Mirne mreže zajeli kar 300 ton rib; izolski ribiči, ki love v »domačih« vodarh in tudi v Kvarnerskem zalivu, pa usak dan na krov potegnemo okrog 100 ton rib. Večino rib namenijo predelavi, okrog sedem ton svežih sardel in sardonek pa dnevno pošljejo na trg.

KORUZE BO VEČ

Bolj ko gre spravilo koruze v Vojvodini h koncu, bolj kaže, da bo letošnji pridelek znašal štiri milijone ton koruznega zrna, devetino več kot so pričakovali. Če bo res tako, bodo lahko govorili o velikem uspehu, saj so bile vremenske razmere neugodne. V obdobju, ko je bil koruzi najbolj potreben dež, je namreč ukladala suša. V Vojvodini so posejali s koruzo 646.000 hektarov, do torka pa so je pospravili s skoraj 400.000 hektarov. Povprečni pridelek znaša 6,11 tone na hektar.

NIŠKA TOVARNA ZDRUŽILA DENAR ZA KIDRIČEVO

Tovarna za predelavo barvnih kovin »Djuro Salaj« v Nišu bo za obnovo aluminijanskega kombinata »Boris Kidrič« iz Slovenije združila 195 milijonov dinarjev. Na ta način naj bi si za daljše obdobje zagotovila potrebne količine domačega aluminija, ki ga je morala doslej uvažati. »Boris Kidrič« bo moral po končani rekonstrukciji niški tovarni šestnajst let polniti po 2500 ton aluminija na leto.

NOVA HIDROCENTRALA NA NERETVI

V sredo so v sedemdeset metrov visok jez HC Salakovac na srednji Neretvi vgradili zadnji kubični meter betona. Tako so pri graditvi energetskega objekta, ki bo na leto dajal 590 milijonov kWh električne energije, dosegli še eno delovno zmago. Preostane še montaža hidromehanične in električne opreme ter napeljava vseh potrebnih instalacij. Delo poteka brez zastojev, zato je mogoče z gotovostjo pričakovati, da bo hidrocentrala Salakovac začela obratovati 22. decembra letos, kot je bilo napovedano.

JAT SAM POKRIL IZGUBE

Na tematski konferenci zveze komunistov Jugoslovanskega aerotransporta, ki je bila posvečena stabilizacijskim akcijam tega kolektiva, je bilo rečeno, da je JAT prvih devet mesecev letos končal brez izgub. Šest javnih tozdov je sicer imelo približno za 30 milijonov dinarjev primanjkljaja, vendar so ga pokrili s solidarnostnimi sredstvi tistih tozdov, ki so poslovali uspešno.

DOGOVORI IN SREČANJA

Priloge na volitve — Pri občinski konferenci SZDL v Radovljici so sklicali posvet predstavnikov interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, na katerem so se predvsem pogovorili o usklajenih pripravah na volitve ter o skupnem sodelovanju in o merilih za kadrovanje.

Reorganizacije komunale — Občinska konferenca SZDL Radovljica sklicuje naslednji tork v Bohinju in naslednjo sredo v Radovljici na svet

Ostreje do neaktivnosti

Radovljica — Področne konference mladih in seje občinske konference ZSMS Radovljica so opozorile na težave pri uresničevanju akcijskega programa.

Mladina se še vedno preveč načelno opredeljuje do problemov, ki zaradi organizacijskih in kadrovskih pomanjkljivosti širijo razkorak med interesi mladine in vlogi njene organizacije. Prav je, da se mladina načrtno pripravlja na reševanje problematike zaposlovanja, štipendiranja in neskladij pri prehodu v usmerjeno izobraževanje, vendar pa je hkrati treba premagovati tudi sedanjostno prakso mladinskega aktivizma. Obiski članov predsedstva in sekretariata po osnovnih organizacijah ZSMS v združenem delu, izobraževalnih ustanovah in krajevnih skupnostih so potrdili pripravljenost mladih, da se zoperstavijo odtujevanju ZSMS od odločanja v okviru samoupravnega delegatskega sistema.

Člani vodstev osnovnih organizacij ZSMS so kritizirali nedoslednost samoupravnega odločanja, grajali neaktivnost mladih komunistov v mladinski organizaciji in obsodili pasivnost mladih, zlasti v združenem delu. Na osnovnih šolah so se izrekli za bogatejšo usposabljanje podmladi.

ka za delo v ZSMS in predlagali številne lokalne delovne akcije. Skupna akcija mladine in sveta za obujanje revolucionarnih tradicij pri občinski konferenci Socialistične zveze pa naj bi dala smernice in izdelala program izobraževanja osnovnošolcev v duhu marksizma in samoupravnega socializma. Opozorili so tudi na vlogo in pomen mentorstva in povezovanje teh strokovnih sodelavcev z mladinsko organizacijo.

Pretekli mesec je bilo delo mladih iz Radovljice raznoliko. Sodelovali so v delovni akciji pri obnovi spomenika NOB v Begunjah, na obmejnem srečanju so se sešli z mladimi iz Železne Kaple, srečali so se z brigadirji in vrstniki iz pobratenih občin Buje in Svila jnac, v Zasipu so tekmovali v obrambnih veščinah, udeležili so se športno zabavnih iger v Podnartu. Oktobra so začeli z občinsko politično šolo. Pripravljajo se na tekmovalno »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti«. Občinsko tekmovalje bo 11. novembra v Verigi Lesce. Za vodstva osnovnih organizacij nameravajo pripraviti dvodnevni seminar, ki bo mlade seznanil z aktualnimi nalogami mladine in gospodarskimi tokovi.

Brane Grohar

Skrbne priprave na volitve

Podnart — Na redni letni programski konferenci krajevnih konference SZDL Podnart so se pogovorili o doseganju delu in nekaterih težavah ter o pripravah na volitve. Do zdaj so družbenopolitične organizacije in društva že evidentirali 250 možnih kandidatov za delegate, z evidentiranjem pa bodo nadaljevali do zborov delovnih ljudi in občanov, ki bodo decembra po vaseh.

Večkrat so že poudarili, da so bili zaradi negradnje vrtca v krajevni skupnosti Podnart kršeni samoupravni sporazumi o temeljnih planov v radovljiški občini, zato se bodo tudi v prihodnje prizadevali, da samoupravni sporazumi ne bi bili kršeni. Ko bodo spet sredstva za gradnjo vrtcev, bodo zahtevali, da se od 1974. leta dalje načrtovan vrtec v krajevni skupnosti Podnart zgradi v radovljiški občini pred vsemi drugimi.

Po sklepu lanskega letnega programske konference je bila v Podnartu problemska konferenca o kmetijstvu, na kateri so se med drugim dogovorili, da bodo zgradili v Podnartu zbiralnice mleka. Opremo za zbiralnice mleka so nabavili, zato naj bi z odkupom čimprej začeli. Kmetijska

sekcija pri krajevni konferenci SZDL pa naj bi vsem kmetom poslala primerno anketo v zvezi z oddajo mleka. KZK Radovljica pa bo moral urediti zadružno stavbo v Podnartu in porušiti staro tovarno tehniko, ki kazi izgled Podnarta.

Konferenca je priporočila predsedstvu krajevnih konference SZDL, da nudi osnovni organizaciji ZSMS vso pomoč za bolj aktivno delo, mladina pa naj bi se naprej evidentirala možne kandidate za volitve 1982, predvsem več mladink. Ker je tudi v Podnartu in okolici veliko delavcev iz drugih republik, se bodo vedno in povsod prizadevali za poglobljanje bratstva in enotnosti vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti.

V razpravi je bilo nekaj pripomb na delo GG Bled, TOZD Radovljica. Krajevna konferenca SZDL Podnart bo pismeno prosila za nekatera pojasnila in priporočila, da naj bo pri prevzemu lesa iz zasebnih gozdov prisoten tudi lastnik gozda in da naj se po spravilu lesa popravijo gozdne poti v stanje kot so bile pred odvozom lesa. Predvsem pa se mora predsedstvo krajevnih konference SZDL kar najbolj skrbno in dobro pripraviti na volitve leta 1982.

Ciril Rozman

Pristrižena skupna poraba

Tržič — Žal je tako, da denar oblikuje programe interesnih skupnosti, namesto da bi programi povedali, koliko denarja potrebujejo. Tržiška skupna poraba je morala že letos krepko zategniti pas in izpustiti precej nalog, ki ne sodijo ravno v obvezni del programa.

Za prihodnje leto pa so obeti še slabši. Sredstva za skupno porabo v družbenih dejavnostih bodo rasla 25 odstotkov počasneje kot dohodek, kar pomeni, da bodo imele interesne skupnosti na voljo komaj petnajst odstotkov več denarja kot letos in zato ne bodo mogle uresničiti vseh dogovorjenih nalog v srednjeročnih načrtih.

Ob tem pa se poraja resno vprašanje: sredstva za skupno porabo so v

tržiški občini že tako skromna, da bodo osebni dohodki zaposlenih v strokovnih službah interesnih skupnosti in v izvajalskih organizacijah, če naj bi rasli skladno z osebni dohodki delavcev v gospodarstvu, krepko načeli vsoto, namenjeno za uresničevanje programa.

Po drugi strani pa na primer izobraževalna skupnost načrtuje z novim šolskim letom popoln prehod na celodnevni pouk v Križah. Denar za obnovo osnovne šole se sicer združuje na osnovi družbenega dogovora, ki ga je sprejelo združeno delo. Prihodnje leto bo na voljo dobrih 10,6 milijona dinarjev za obnovo kulturnih spomenikov, osnovne šole heroja Grajzerja, Korškega odreda ter podružnične šole v Lomu, ki bo prav tako prešla na celodnevno obliko življenja in dela ter dobila oddelek za varstvo najmlajših, vendar pa se stroški celodnevne šole ne nehajo že pri ureditvi prostorov.

Cena oddelka v celodnevni šoli krepko prekaša stroške v klasični polredni šoli. Osem novih oddelkov pomeni za izobraževalno skupnost prevelik zalogaj. Zato bi morali v Tržiču to postavko izločiti iz celotne skupne porabe, jo obravnavati posebej, če naj bi izpeljali zamisel o 30-odstotnem zajetju otrok v celodnevni šoli.

H. J.

NAŠ SOGOVORNIK

Barbara Teran

Študent ne stoji ob strani

Študentov ni čutiti v življenju mladinske organizacije, neradi jemajo funkcije, ne udeležujejo se mladinskih delovnih akcij, njihovo zanimanje velja le izpitom in morebiti še kakšni prireditvi. Tako bi bilo povrniti in enostranska ocena, ki jo je pogosto slišati iz mladinskih vrhov, kadar se bodoči akademiki branijo odgovornih mest v mladinski organizaciji. Kaj pa druga stran medalje?

»Študent ne beži od politične odgovornosti in dela v mladinski organizaciji,« pravi Barbara Teran, študentka, ki vodi kranjski Klub študentov. »Veliko nas je namreč vključenih v samoupravne organizacije v krajevnih skupnostih, pa tudi na fakultetah se političnega delu ne otepamo. Kot posamezniki smo študentje dokaj aktivni, organizirano pa redko nastopamo, od tod očitki o nedelavnosti. V skupni politični akciji pa imamo tudi zelo omejen vpliv — spomnimo se le kluba študentov. Širša organizacija študentov je le klub študentov.«

Klub študentov kot organizacijo, ki se resno loteva problematike študiranja, komajda poznamo; bolj je namreč znan po brucovanjih, družabnih večerih in športno-rekreativnih srečanjih.

»Resda skupščina in brucovanje najbolj številčno okrepita klub, vendar njegova dejavnost ni zgolj v tem. Kritično in resno se študenti v klubu lotevamo vprašanj, ki nas tarejo. Tako smo se že nekajkrat posvetovali o štipendiranju, zaposlovanju maturantov, delovni praksi, o stanovanjski problematiki, čeprav ima večina kranjskih študentov to za zdaj zadovoljivo rešeno. Nedavno smo v povezavi s študenti VSOD v Kranju opravili tudi anketo o stanovanjskih razmerah, o tegobah bivanja v dijaškem domu in pri zasebnih ustanovah smo tudi delovno skupino, ki spremlja delo Mladinskega servisa. Vsake tri mesece se pogovarjamo o možnostih začasnih poslitve in o realnem nagrajevanju dopolnilnega dela študentov. Aktivno spremljamo štipendijsko politiko in težimo k temu, da bi povsod v združenem delu ustanovili aktivne štipendistov. Glede štipendij imamo namreč mladi še vse prešibak vpliv. Tesno sodelujemo z aktivom štipendistov v Iskri, z njimi smo se tudi pogovarjali o deficitarnih poklicih in o družbenem spodbujanju odločitev zanje. Posebno težko spremljamo študentov, pretežno vozačev, predstavljajo tudi v prometnih konikah, ko se študentje množično selimo v Ljubljano natlačeni avtobusi. Upajmo, da bomo pri Alpetouru v kratkem dosežli povečanje avtobusnih zmogljivosti.«

Pa je klub študentov dovolj množičen, da se loteva vprašanj, ki zahtevajo glasno in vplivno »zaledje«?

»Od 600 študentov, kolikor jih ima kranjska občina, jih z brucovanjem pridobimo le kakih sto, vse leto pa se aktivno politično udeležuje le 30 študentov. Vsako leto razčlenimo vpis na višje visoke šole in poskušamo pritegniti nove sodelavce. Ta prizadevanja sežejo že v četrti letnik srednjih šol. Bodočim maturantom predstavimo študij 19 smeri, hkrati pa jim vcepjamo tudi misel na delo v Klubu študentov. Kako smo letos uspeli z obema oblikama novincev bo vidno šele na skupščini študentov koncem leta.«

D. Zlebir

Delavci s poklicnimi šolami odhajajo

Jesenice — V devetih mesecih letošnjega leta so imeli v jeseniški železniarni povprečno 148 delavcev manj v delovnem razmerju kot v enakem lanskem obdobju in kar 183 manj kot so planirali. Delovno razmerje je v tem času sklenilo 674 delavcev ali 40 več kot lani.

V železniarni ugotavljajo, da je vzrok za nižje število zaposlenih v slabi motiviranosti domačinov za delo v železniarni. Zato predvsem zaposlujejo delavce iz drugih republik — približno 450 letno ali okoli 60 odstotkov vseh na novo sprejetih delavcev.

Podatki za devet mesecev tudi kažejo, da je odsotnost z dela ostala v mejah lanskega leta devetmeseč-

ja, povečala se je le boleznosotnost. Fluktuacija pa je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem ostala na enakem nivoju. Delovna organizacija je zapustila 363 delavcev, kar predstavlja več kot 5 odstotkov zaposlenih in se do konca leta bistveno spremenila. Tako je bilo 7 odstotno letno fluktuacijo. Opažajo porast fluktuacije delavcev s poklicnimi šolami, največ temeljni organizaciji vdrav, kjer delavci v zadnjih letih odhajajo. Po visokem deležu akcije — kot piše jeseniški železniarni izstopajo zlasti temeljne organizacije jeklarne, valjarna blazna, hladna valjarna Beis, vnanje in žičarna.

BRALCI SPRAŠUJEJO tel.: 21-860

DAVEK ZA UVOŽENE AVTOMOBILE

A. A. iz Radovljice sprašuje, kakšen je davek od uvoženega avtomobila. Davčna uprava skupščine občine Radovljica: »Davek se plačuje od vrednosti avtomobila. Za uvožene avtomobile velja, da je zvezi davek od vrednosti avtomobila 50.000 dinarjev, nad 50.000 do vrednosti avtomobila 100 odstotkov. Od osnove ali od vrednosti se nato davek vrednosti pa 100 odstotkov. Od osnove ali od vrednosti se nato plača še republiški davek, ki znaša 8,5 odstotkov, 3 odstotke pa je občinski davek. Za domače avtomobile veljajo od 1. novembra letos nove osnove davek.«

ZAKAJ NI ZMRZOVALNIH OMAR?

P. R. iz Kranja sprašuje, zakaj ni zmrzovalnih omar? Zmrzovalnih je sicer dovolj, vendar jih kupci, ki stanujejo v blokih, nimajo kam postaviti, po zmrzovalnih omarah pa je očitno večje povpraševanje. Zakaj jih ni?

Murka, Elgo Leace: »Pri nas imamo na zalogi še eno in edino zmrzovalno omaro, ki pa je žal manjša, 130-litrska in velja okoli 13.000 dinarjev. 240-litrske omar pa nimamo in tudi ne pričakujemo, da jih bomo dobili, saj so očitno namenjene izvozu.«

VPIS NA DELAVSKO UNIVERZO

L. C. iz Kranja bi se rada vpisala na višjo komercialno šolo pri Delavski univerzi v Kranju. Ali je še možen vpis v katero drugo šolo?

Delavska univerza Kranj: »Višje komercialne šole pri nas ni, organizira jo Klub gospodarstvenikov Kranj. Služitelji pa so se vpisali pri nas lahko v višjo ekonomsko šolo Maribor. Tisti, ki bi se radi vpisali, se zdaj v katerokoli drugo šolo, ki jo organiziramo, naj se osebno oglašajo pri vodji šole in se pogovorijo o naknadnem vpisu.«

GLAS

Ustanovitelji Glasne občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja Časopisno podjetoje Glas Kranj — Glavni urednik Igor Slavec — V. d. odgovorni urednik Jože Košnjek — Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej-Kuralt, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Andrej Zalar in Danica Zlebir — Fotoreporter Franc Perdan — Tehnični urednik Marjan Ajdovec — Oblikovalci: Lojze Erjavec, Tomaž Grušen, Slavko Hain in Igor Kokalj — List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1968 kot poltednik, od januarja 1990 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih. — Stavek TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. Naložbo ureništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDE v Kranju številka 51 599-403-31999 — Telefon: direktor in glavni urednik 28-483, redakcija 21-899, odgovorni urednik 21-835, tehnični urednik 21-835, komercialna, propaganda, računovodstvo 28-483, mali oglasi, naročnina 27-988 — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Franc KOBENTAR:

Več odgovornosti

»Na konferencah organizacij, ki so namenjene pripravi na volitve, morajo temeljito ocenjevati svoje delo. Obravnavajo tudi prihodnje, ki jih bo treba reševati bolj temeljito prek uveljavljenega sistema, ne pa po nekakšnih bližnjicah. Na pospešeno aktivnost predstojnikov na starih področjih. Tako bomo imeli več pozornosti razvoju samoupravljanja in družbeno-ekonomskih odnosov, ukrepom za izboljšanje ustalitev, pripravi na kadrovske politike ob tem, da učinkovitost Zveze komunistov. Tako kot drugod imamo tudi komunisti v jeseniški občini nemalo pri nadaljnjem razvijanju samoupravnih odnosov. Med preverjanjem in dopolnjevanjem samoupravnih aktov bomo morali posvetiti najvišjeje reditve, ki bodo potrebne našega delovnega življenjskega okolja. Na tej področju bo moč uveljaviti svobodno delo in razviti nagrajevanje dela. Seveda, kjer se bodo pojavljale težave pri uresničevanju, ne bo politične prisile. Veliko dela bo tako z odpravljanjem negativnih pojavov v samoupravnem delovanju in dogovarjanju. Načinje bomo morali komunisti odgovorno kot dolej delovati v delegatskem sistemu in predvsem skrb za temeljito delo na vseh ravneh odločanja. Manj pomembno ne bo delo komunistov na področju gospodarstva. Za njegovo ustalitev sprejeli že dovolj tehničnih sklepov, ne moramo zavzeti le njihovo uresničitev. Ponovno moramo preveriti realnost zastavljenih za sedanje srednjeročno obdobje in upoštevati stvarne možnosti pri sestavi gospodarskega načrta za prihodnje leto. V občini se bomo morali zavzeti za povečanje obsega proizvodnje, povod bomo morali poiskati za izvoz, krotiti bomo morali vrste porabe in ob tem narediti načrtovani ter uresničevali; izgradnja druge elektrarne je prav gotovo na prvem mestu teh in drugih pomembnih delov v mnogočem odvisna od učinkovitosti Zveze komunistov. Da bi tem storili korak naprej, bomo se več poudarka idejnopolitičnega usposabljanju vodstev osnovnih organizacij. Proti neaktivnim vodstvom bomo vzgojno ukrepali in jih potrebi zamenjali.«

S. Saje

Milan MARINIČ:

Usposobiti osnovne organizacije

»Za pred 21. sejo smo občinski konferenci ob obravnavi zavedali, da ne moremo nič novega, temveč da gre za izboljšanje sprejetih sklepov in njihovo odgovornost za njihovo izpolnjevanje. Istočasno smo se dogovorili, da moramo probleme selektivno, saj je nemogoče moči razlagati prav na vsa področja. Posredno pozornost namenja pripravi na volitve, izvoza in ter seveda ostalim ukrepom. Zato je paket stabilizacije. Zavedamo se, da je potrebna z vidika našega gospodarstva izrazita uspešnost v izvoz, ki seveda vselej in vse organizacije združenega dela

ni najbolj koristna. Kratkoročni usmerjenosti v izvoz, pa mora slediti dolgoročno, iz nje izhaja investicijski program. V Kamniku imamo nekaj akumulacijskih sredstev, vendar vsak zase ne more storiti veliko. Zato se zavzemamo za združevanje investicijskih sredstev v okviru občine, s čimer seveda nimamo v mislih zapiranja v občinske meje, ter po reprodukciji verigi. Prav zdaj poteka o tem po osnovnih organizacijah razprave, na katerih sodelujejo tudi samoupravni organi in sindikalne organizacije, da je zagotovljena čim večja širina. Prihodnji teden bomo na občinski konferenci pregledali, kako se uresničujejo te usmeritve.

Druga pomembna naloga v tem trenutku so priprave na volitve. Potrudili smo se, da je bilo zagotovljeno osnovno načelo bodočega dela — evidentirali smo ljudi, ki so se pripravljali vtiriti v našo stabilizacijsko politiko. Z evidentiranjem smo pri kraju in evidentirali smo 70 odstotkov kandidatov več, kot je bilo pri zadnjih volitvah izvoljenih delegatov. Evidentirali smo kar 84 odstotkov članstva zveze komunistov.

Za Kamnik je v tem trenutku specifična naloga, da si prizadevamo ohraniti na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozagrade aktivnost na ravni, ki smo jo dosegli z nedavno vajo NNPP 81, ki je za vse komiteje pomenila temeljito preverjanje dela.

V Kamniku smo si spomladi zadali nalogo, da usposobimo vse osnovne organizacije za učinkovito uresničevanje njihovih nalog. Vaja NNPP 81 je k temu veliko pripomogla.

M. Volčjak

Kristina KOBAL: Vse za večjo učinkovitost

»Prav gotovo velja za gorenjske komuniste v vseh okoljih, ne le za kranjske, da si prizadevajo za kar največjo učinkovitost na vseh področjih svojega delovanja. Vemo, zakaj smo se odločili za ustalitev ukrepe tako v gospodarstvu kot na negospodarskih področjih in tudi to vemo, da se za to nismo odločili šele letos,« je poudarila sekretarka komiteja občinske konference ZKS Kranj Kristina Kobalova. »Vendar pa vemo, da se za to dolej kljub sklepom in ukrepom nismo obnašali kaj dosti stabilizacijsko, zato so sklepi razmeščali našo učinkovitost in rezultati niso takšni, kot smo jih pričakovali. Prav zato se mi zdi navedene pomembno, in to je končno tudi namen sklepov 21. seje CK ZKJ in predsedstva SFRJ, da v vseh okoljih povečamo našo učinkovitost, sicer bo v resnici postalo izpolnjevanje zadanih nalog vprašljivo.

Za kranjsko občino je verjetno ena najpomembnejših nalog kar največ blaga prodati na tuj trg. Sicer se vrsta večjih organizacij združenega dela tudi letos pojavlja kot uspešen izvoznik, tako da bo do konca leta izvozni načrt izvršen. Vendar pa v Kranju ugotavljamo, da je še vse premalo drugih, manjših delovnih organizacij, ki bi se lahko vključile v zunanjetrgovinsko menjavo ter s tem povečale delež družbenega proizvoda v izvozu, ki za kranjsko gospodarstvo še vedno ni kaj dosti velik. Prav zato tudi izvozne naloge, posebno glede na razvitost kranjskega gospodarstva in njegovo strukturo, ostanejo takšne tudi v prihodnjem obdobju.

Drugo pomembno področje nalog je prav gotovo ižanje rešitev za nagrajevanje po delu. Menim, da bi morali odločneje prevrednotiti administrativna dela v korist proizvodnega in ustvarjalnega dela. Ne le takšno neustrezno vrednotenje, tudi uravnilovka pri nagrajevanju ne dviga storilnosti.

Poleg vrste drugih nalog, posebno na področju zaposlovanja, menim, da nas čaka naslednje leto po volitvah široka akcija za uveljavitev delegatskega sistema — v vsebinskem smislu,« je zaključila sekretarka Kobalova. »To pa je predvsem usposabljanje delegatov in morda ižanje novih metod dela, da se bodo povratne informacije, dolej naša dokaj slaba stran delegatskega sistema, res vračale.«

L. M.

Sekretarji komitejev gorenjskih občinskih konferenc ZKS o nalogah po 21. seji CK ZKJ

Nedavna 21. seja centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije je bila v marsičem prelomna. Organ Zveze komunistov Jugoslavije je ponovno člane te družbenopolitične organizacije in ves delavski razred Jugoslavije opozoril, da so gospodarske težave velike, naloge za njihovo odpravljanje pa resne. Zato je treba z idejnopolitičnim delovanjem Zveze komunistov in drugih organiziranih družbenopolitičnih sil ter ukrepi pristojnih organov storiti vse, da se družba resnično vživi in se zavé položaja, v kakršnem se nahaja. Sedanji družbenogospodarski položaj je treba obravnavati resno in realno, tako, kot ga zazna večina jugoslovanskega delavskega razreda. Lotevamo se akcije, dolgoročne, če ne trajne, ki bo terjala, da vsak prispeva, kar največ zna in zmore. Dovolj dobrih sklepov že imamo. Ne rabimo več

novih, dodatnih, ki nas lahko le obremenjujejo. Mirno in odgovorno moramo vsak na svojem delovnem mestu, vsak na svoji dolžnosti, pa naj bo takšna ali drugačna, oceniti, kaj nam je storiti. To je srž sporočila centralnega komiteja in to je bistvo našega vsakodnevnega delovanja.

Katere so glavne naloge gorenjskih komunistov po 21. seji CK ZKS, smo povprašali sekretarje komitejev gorenjskih občinskih konferenc ZKS. Odgovorili so na vprašanja naših novinarjev, za kar se sekretarjem najiskrenejše zahvaljujemo. Menimo, da se Glas kot glasilo SZDL za Gorenjsko tudi tako vključuje v uresničevanje teh sklepov, ki morajo mobilizirati vse delovne ljudi in občane Gorenjske ter njihove organizacije.

-jk

Dovolj dobrih sklepov že imamo

Vlasta VIDIC:

Proti vsem oblikam samovolje

Radovljica — V radovljiški občini so na seji komiteja ZK že temeljito spregovorili o vseh nalogah komunistov v tem letu in o najbolj aktualnih nalogah. Delo so si začrtali v akcijskem programu in v naslednjem uresničevanju sklepov 21. seje CK ZKJ.

Sekretarka komiteja občinske konference ZKS Radovljica Vlasta Vidic:

»Osnovni program nalog so v osnovnih organizacijah ZK že obravnavali na programsko-volilnih konferencah, dodatno pa smo vse osnovne organizacije tudi seznanili z najbolj perečimi nalogami in problemi. Člani Zveze komunistov naj bi na osnovi stabilizacijskih ukrepov dodatne naloge uskladili s trenutnim gospodarskim položajem, da bi bolje gospodarili. Osnovne organizacije smo tudi opozorili, naj zaostrijo politično odgovornost komunistov po statutu, ki jasno opredeljuje, kaj so naloge in dolžnosti komunistov. V radovljiški občini ni takih nalog, ki ne bi bile opravičljive, ne v gospodarstvu in ne v negospodarstvu. Investicije v prehrano, v energetiko in izvoz smo načrtovali in jih ocenili kot realne in nujne.

Po vseh osnovnih organizacijah Zveze komunistov pa bodo morali komunisti tudi realno oceniti srednjeročne programe razvoja, jih analizirati in jih realno opredeliti glede na zaostrene pogoje gospodarjenja. Vse organizacije morajo imeti program varčevanja v svojem okolju, pregledati je treba samopriprave v krajevnih skupnostih, zaostriti odnos do osebne porabe v odvisnosti od produktivnosti in ustvarjenega dohodka ter poglobljati samoupravne odnose v vseh okoljih ter se odkrito spopasti z vsemi oblikami samovolje.

Menim, da smo tudi, naj bi skupščina obravnavala več aktualnih nalog, saj je bila do zdaj večina le izvajalec sklepov izvršnega sveta, premalo pa je bilo v delegatskih klepeh konkretne spodbude za reševanje konkretnih problematike. Sicer pa bomo v radovljiški občini največ pozornosti posvetili predvsem bolj-ši organiziranosti komunalnega gospodarstva, turističnega gospodarstva ter poskušali urediti

kadrovske zadeve v nekaterih manjših delovnih in temeljnih organizacijah, kjer so moteni notranji medsebojni samoupravni odnosi.«

D. Kuralt

Roman TERŽAN: Dogovorov in sklepov imamo dovolj

Škofja Loka — »Menim, da imamo dovolj sklepov in dogovorov in zato ni potrebe, da bi po 2. seji CK ZKJ sprejemali nove, temveč moramo oceniti, kako komunisti delujemo pri uresničevanju sprejete politike. Pregledati je potrebno delo komunistov na vseh ravneh: v družbenopolitičnih organizacijah, izvršnem svetu, občinski skupščini, temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravnih organih, samoupravnih interesnih in krajevnih skupnostih. Določeni premiki so bili že narejeni: v občini se redno spremlja in usklajuje delovanje sivo, izvršni svet na posvetih z vodilnimi delavci obravnava gospodarsko problematiko in ta razprava je prenesena tudi na seje zbora združenega dela, kjer se vsak mesec ocenijo gospodarske razmere in sprejmejo ustrezni ukrepi.

V Zvezi komunistov pa bomo morali predvsem utrditi položaj osnovnih organizacij ZK. Večina osnovnih organizacij je namreč premalo samoiniciativnih in vse preveč čakajo na navodila komiteja oziroma občinske konference. Z volilno-programskimi konferencami smo naredili nekaj korakov naprej, vendar bo potrebna stalna akcija. Hkrati bo potrebno več narediti za boljše idejnopolitično usposobljenost članov ZK. Menim, da se prav zaradi premajhne osveščenosti pogosto zamegljuje vprašanje odgovornosti.

Prav tako ugotavljamo napredek pri izpolnjevanju zunanjetrgovinskih zadolžitve. V treh četrtinah leta smo kar za 57 odstotkov več izvozili kot uvozili. Takšno razmerje že omogoča, da sami plačamo tudi porabljeno uvoženo energijo. Ob tem velja poudariti, da so se v zunanjetrgovinsko menjavo vključile tudi nekatere organizacije, ki doslej niso izvažale.

Se na neki problem bi opozoril. Komunisti se premalo vključujejo v samoupravni sistem. Takšno ugotovitev potrjujejo podatki o evidentiranju, saj je med predlaganimi kandidati za nove volitve komaj desetina članov ZK. Zato je potrebno v nadaljnjem postopku vse evidence še enkrat pregledati in jih dopolniti z novimi predlogi. Komunisti smo na tem področju premalo naredili.«

Janez PIŠKUR:

Priznajmo, da smo težav krivi sami

Trbič — Trenutne naloge tržiških komunistov so povezane predvsem z uresničevanjem sklepov 21. seje centralnega komiteja ZK Jugoslavije. S široke palete dela izdvojimo tri najpomembnejša vprašanja: boj za ustalitev gospodarskih gibanj, učinkovitost zveze komunistov v političnem sistemu in priprave na volitve.

»Devetmesečni poslovni rezultati,« je povedal sekretar komiteja občinske konference ZKS Trbič Janez Piškur, »so dokaj zadovoljivi. Odstopanj od planskih ciljev, tudi na področju izvoza, ni, seveda pa bi bilo lahko še bolje, če bi se v posameznih sredinah bolj zavzelo in odgovorno lotevali odpravljanja pomanjkljivosti. V prvi vrsti bi morali zavreči miselnost, da so razlogi za težave zunaj nas. Zanje smo krivi sami. Več bomo morali narediti za uveljavitev nagrajevanja po delu, spremeniti bomo morali investicijsko in kadrovske politiko, vlagati v sodobnejšo tehnologijo in znanje. Dogovorili smo se, da se ne bomo lotevali negospodarskih nalog, ki v srednjeročnih planih niso zajete, in da bomo čim bolj skrbili in pomenili prireditve v prihodnjem letu. Poudarili smo tudi, da delavci, ki delajo na področju izvoza, ne bi smeli poznati osemurnega delavnika, tako kot ga ne poznajo delavci za stroji. Srednjeročne plane investicij bomo nekoliko spremenili, več vlagali v pospeševanje kmetijstva in gradili, tako kot že v preteklosti, predvsem z lastnimi sredstvi.«

Osnovne organizacije zveze komunistov v tržiški občini so še premalo samoiniciativne. Preveč se sestajajo zgolj na pobudo komiteja v zvezi z vprašanji, ki jih obravnavajo republiški in zvezni organi. Problemi bi morali prihajati »od spodaj«, tako pa so sestanki pogosto neplodni in je tudi težko uresničiti vprašanje odgovornosti. V zvezi komunistov so nekateri člani še vedno premalo usposobljeni za delo v organizaciji in političnem sistemu sploh, veliko je takih, ki ne sodijo vanjo zaradi neaktivnosti in samo slabijo učinkovitost zveze komunistov. Treba bo torej močnejše poudariti odgovornost komunistov.

»Naj se na kratko dotaknem še priprav na volitve,« je dejal Janez Piškur. »Če hočemo zvezo komunistov napraviti bolj učinkovito, se moramo z vso zavzetostjo vključiti v občinske volitve in doseči, da bodo dobri komunisti voljeni v delegatske skupščine, v katerih se bodo borili za uresničevanje sprejetih partijskih stališč. To je potrebno tudi zato, da se bodo še druge subjektivne sile vključevale v reševanje družbeno-ekonomskih vprašanj. Če bomo politični sistem okrepili, tudi ne bo več odpora do prevzemanja odgovornosti funkcij.«

H. Jelovčan

Diskont tudi na Jesenicah

Centralova temeljna organizacija Vino iz Kranja se je iz skromnih začetkov pred petintridesetimi leti razvila v kolektiv, ki je sposoben zadovoljiti zahteve večine gorenjskega gostinstva, trgovin in občanov — Ob diskontnih prodajalnah v Kranju in na Bledu marca še jeseniška

Kranj — Pred petintridesetimi leti so se štirje navdušenci odločili, da bodo gorenjske gostince, trgovine in občane oskrbovali z najrazličnejšimi alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami. Začeli so skromno, le z nekaj sodi.

Danes ima kolektiv Centralove temeljne organizacije Vino iz Kranja z okroglo osemdeset zaposlenimi skladišča s prodajalnami v Kranju, Škofji Loki, Trzinu, na Bledu in v Kranjski gori, diskontni trgovini v Kranju in na Bledu, sodobno opremo za polnjenje piva, skoraj nov avtopark ter široko mrežo dobaviteljev in kupcev.

Prek dva milijona litrov ustekleničenega vina v zadnjih letih raz-

vozi po Gorenjski, dvakrat več, kot kaže statistika za 1954. leto. Kupujejo ga v glavnem v Vipavi, Brdih, na Koprskem pa seveda na Dolenjskem in Štajerskem, njihove poti pa sežejo tudi prek republiške meje, predvsem v Istro in Dalmacijo. Zanimivo je, ugotavljajo, da gorenjski pivci vse več povprašujejo po belih sortah.

Piva iz ljubljanskega Uniona prodajo približno šest milijonov litrov. V primerjavi s 1954. letom, ko so ga samo 260.000 litrov, je skok ogromen. Skoraj vsega polnijo sami. Skladišča so vedno dobro založena, moti jih le, ker proizvajalci embalaže pogosto kasni.

Pomemben del ponudbe kranjskega Vina predstavljata diskontni prodajalni, v katerih lahko potrošniki za povprečno tri odstotke cene dobijo vse vrste živil. Vendar pa nižje cene osnovnih življenjskih izdelkov, kot so na primer moka, sladkor in olje, že zajedajo dohodek. Zamrznjene marže povzročajo vse večje razlike med ojemnimi in prodajnimi cenami. Podobne probleme imajo vse slovenske trgovske hiše, zato v združenju za trgovino že pripravljajo nov predlog.

V devetih mesecih letos so delavci Vina ustvarili dobrih 134 milijonov

dinarjev celotnega prihodka — konec leta ga bodo dosegli približno 190 milijonov — kar je 36,5 odstotka več kot v enakem lanskem obdobju. Z rezultatom niso najbolj zadovoljni, zlasti ne, ker so stroški naraščali hitreje. Porabljena sredstva so bila za skoraj 40 odstotkov višja od lanskih. Čeprav so sprejeli program varčevalnih ukrepov, ki jih tudi uresničujejo, jim strma podražitev embalaže za pivo, visoki stroški ogrevanja in pogonskih goriv dohodek krčijo. V triletnem letu so ga ustvarili le za 23 odstotkov več kot v enakem času lani, povprečni mesečni osebni dohodek pa je znašal 9665 dinarjev.

Zadnji dve leti v Vinu opažajo tudi nekoliko skromnejšo količinsko prodajo pijač, zlasti močnih alkoholnih, ki so najdražje, razen tega pa se krči prodaja v gostinstvu in povzbuje v trgovini. Zato kolektiv še toliko bolj zavzeto išče nove poti do potrošnikov. Marca prihodnje leto nameravajo odpreti diskontno prodajalno na Jesenicah. Gradijo jo z lastnimi sredstvi, kot so že dolgo vajeni. Razmišljajo tudi o stalnih degustacijah pijač, o razširitvi ponudbe za piknike, medtem ko imajo načrt za usposobitev kleti za gostinske storitve že izdelan. Žal trenutno ni pravi, da bi ga uresničili.

Z novim letom bodo poslovali v okviru Živil. Upajo, da jim bo povečava prinesla večjo ekonomsko moč, nove možnosti za hitrejši razvoj in delitev dela med tozdi.

H. Jelovčan

Izziv načrtovalcem

Izvršni svet skupščine občine Trzin je v sredo obravnaval prvi osnutek resolucije o razvoju v prihodnjem letu — Nekatera poglavja so označena precej splošno, kar naj bi pomenilo zlasti v gospodarstvu, izziv osnovnim nosilcem planiranja, ki načrtov še niso izdelali

Trzin — Razvoj bo pri nas v prihodnjem letu stopical z dosti počasnejšimi koraki kot v minulih obdobjih. Tako napoved nakazuje tudi trziška resolucija, ki jo je kot delovni osnutek v sredo obravnaval izvršni svet. Pravi, da se bo družbeni proizvod realno dvignil le za 0,2 odstotka, vrednostno za dobrih 20, da bodo sredstva za osebne dohodeke rasla v povprečju za deset odstotkov počasneje kot dohodek, skupna in splošna poraba pa za 25 odstotkov. Od letošnje bosta višji komaj za 15 odstotkov.

Največ pozornosti bodo Trzinčani prihodnje leto posvetili zunanje-trgovinski menjavi. V zvezi z izvozom zastavljajo smele naloge. Letošnji izvoz, zlasti na konvertibilno področje, nameravajo preseči, uvoz pa bodo ob večji uporabi domačih surovin, znanja in tehnologije tako skrbili, da v izvozu ne bo presegel 50-odstotnega deleža. Menijo tudi, naj bi delovne organizacije, ki ne dosega povprečnega izvoza na zaposlenega v občini, prodajo na tuje še povečale. Gre predvsem za Tovarno kos in srpov, za Bombažno predilnico in tkalnico ter za Trio.

Organizacije združenega dela bodo okrepile samoupravno spoznavanje o udeležbi na skupno ustvarjenem deviznem prilivu, je zapisano v osnutku resolucije, obenem pa krepile medsebojno odvis-

nost v reprodukcijskih povezavah. Pomembne novosti na tem področju bo prinesel tudi samoupravni sporazum za nepovratno združevanje dinarskih sredstev za izravnavo dohodkovnega položaja organizacij združenega dela, ki izvažajo na konvertibilni trg. Sporazum je republiška skupnost za ekonomske odnose s tujino že izdelala.

Naložena dejavnost v trziškem gospodarstvu je nekaj let peša. To je očitno zlasti letos, ko ne bo uresničena niti ena pomembnejša zamisel. Zato bo skok prihodnje leto toliko bolj opazen. Pričakujejo, da bodo vsaj tiste dleovne organizacije — Zlit, BPT in Tiko — ki imajo investicijske programe že pripravljene, uspešne. Seveda pa bo moral izvršni svet na osnovi meril, ki veljajo za bančna posojila, napraviti predlog prioritete.

Resolucija je zanimiva tudi v poglavju, ki govori o zaposlovanju. Le-to prihodnje leto ne bo doseglo niti odstotne rasti. Pri zaposlovanju bo imela prednost materialna proizvodnja, nekaj tolažbe pa lahko pričakujejo tudi iskanci prve zaposlitve. Trzinčani namreč nameravajo omejiti vse oblike pogodbenega in dopolnilnega dela, kot so dejali člani izvršnega sveta, in tako bodo morali »zreli« upokojeanci končno le v pokoj.

H. Jelovčan

NA DELOVNEM MESTU

Metod Derling, mesar

Veletrgovina Špecerija Bled ima v okviru temeljne organizacije združenega dela veleprodaja tudi Klavnico Radovljice, kjer je zaposlenih 33 delavcev. Le-ti delajo spet po obratih in vodja pakirnice klavnice je 29-letni Metod Derling, doma iz Radovljice.

»Ko sem prišel iz šole, se pravzaprav nisem nameraval odločiti za poklic mesarja, želel sem

postati orodjar. Vendar so se prav tedaj pokazale precejšnje potrebe po mesarskem poklicu, pri Špeceriji na Bledu so me vzeli v uk, zato sem pač danes mesar.

Potem mi nikoli več ni bilo žal, da sem zaposlen v klavnici, saj se delu privadiš. Seveda je odvisno od tega, kje delaš: ali v mesnici ali klavnici ali pakirnici, kjer delo ni težko. Tu vodim obrat, nabavljam meso in ga oddajam trgovinam. Zaposleni smo trije delavci. V klavnici pa je delo težko, veliko bolj kot tu.

Osebni dohodek je odvisen od prometa, plačani smo od kilograma in mislim, da je tako tudi najbolj prav. Mesečno zaslužim okoli 11.000 dinarjev, sodelavci pa okoli 7.000 dinarjev. Čez osebni dohodek se ne morem pritoževati in mislimo, da je delo pravilno nagrajevano.

Metod Derling je v Špeceriji zaposlen od leta 1967 in je tudi član delavskega sveta Špecerije.

»Na sejah delavskega sveta obravnavamo problematiko naše temeljne organizacije združenega dela in se pogovorimo o vseh trenutnih težavah. Mislim, da je samoupravljanje v delovni organizaciji v redu, da samoupravni

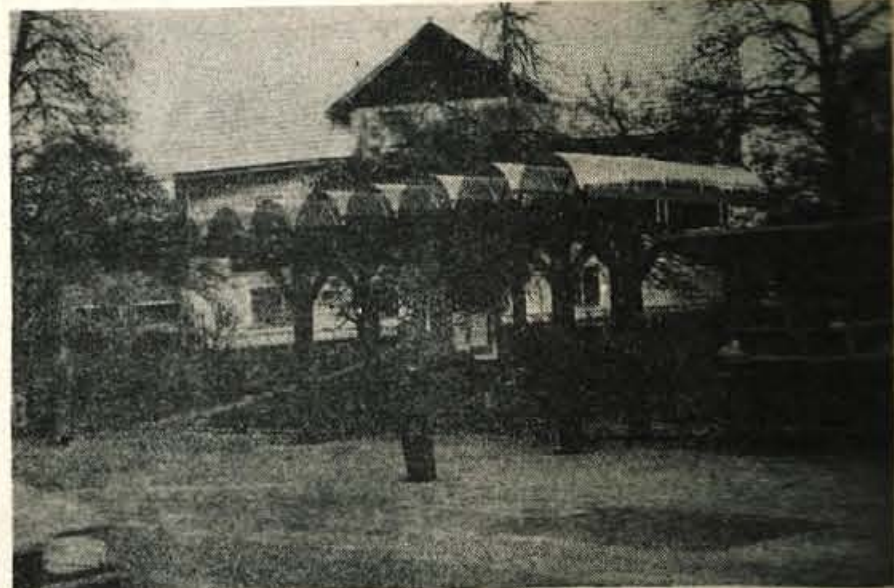
organi in družbenopolitične organizacije dobro delajo, saj ni večjih problemov, ne pritožb ali nezadovoljstva med delavci. Stanovanske probleme rešujemo v okviru naših možnosti, postopoma in tako smo imeli letos le dva prošila za stanovanje. Delavci pa vsako leto dobijo tudi kredite za zasebno gradnjo.

Špecerija Bled je bila letos med tistimi delovnimi organizacijami, ki so se dogovorile, da bo trzišče v poletni sezoni, ko je na Bledu in v okolici veliko tujcev, zadovoljivo oskrbovano z mesom. Kako je bilo?

»Res je, da v sezoni prodamo največ mesa in tudi letos smo se na povečano prodajo dobro pripravili, tako da je bilo na trzišču vedno dovolj dobrega in kvalitetnega mesa. Še več: veliko ga je celo ostalo v hladilnicah in imeli smo probleme, kako ga bomo prodali.

Metod Derling je zdaj zaposlen v Klavnici, prej pa je delal v prodajalni mesa v Kamni gorici, prodajalni, ki so jo zaradi nehygien-skih razmer morali zapreti. Zdaj, ko je v Radovljici, dela skupaj s sodelavci v neprimerno boljših delovnih razmerah, saj je klavnica sodobno urejena in delo je zato lažje.

D. Kuralt

Streha na avtobusni postaji — Končno so na avtobusni postaji na Bledu dobili potniki streho nad glavo. Vse lepo in prav, samo da streha končno je, vendar so te strehe, ki jih je videti tudi na Rečici, nekam nenavadne. Nenavadne za gorenjsko okolje, ki mu zasebna in učasi tudi družbena gradnja hoče dati pridih starega, gorenjskega arhitekturnega obraza. Strehe pa so nekaj čisto novega, modernega in stvar okusa je pač, komu so všeč in komu nikakor ne. — Foto: D. Kuralt

Premalo denarja za investicije

Delegati interesne skupnosti elektrogospodarstva Slovenije so se dogovorili, da obvestijo delegate slovenske skupščine o kritičnem zastoju pri investicijah v elektrogospodarstvu — Petletni plan ne bo uresničen

Zaradi pomanjkanja denarja so bila letos praktično ustavljena vsa dela na objektih in napravah distribucijskega omrežja. Vsa razpoložljiva investicijska sredstva so prednostno usmerjali v gradnjo objektov za proizvodnjo električne energije in za pridobivanje premoga ter uranove rude. Investitorji so le s skrajnimi napori in posebnimi akcijami interesne skupnosti elektrogospodarstva za pridobivanje denarja uspeli nadaljevati delo na gradbiščih. Omeniti velja, da jim je uspelo pri dobaviteljih opreme in izvajalcih del pridobiti 303 milijona dinarjev premostitvenih kreditov in da so za gradnjo novih zmogljivosti v Ugljeviku zagotovili 774 milijonov dinarjev kredita iz sklada za pospeševanje razvoja manj razvitih republik in Kosova. Žal bo učinek teh kreditov le kratkotrajen, ker bo posojila potrebno vrniti že prvo tromesečje prihodnjega leta.

Finančna slika pri investicijskem denarju je sedaj pred koncem leta takšna: čeprav so najprej v investicijski plan napisali za 13.046 milijonov dinarjev potreb in ga potem znižali na 8.503 milijona dinarjev, so nazadnje morali sprejeti začasni plan v višini 5.639 milijonov dinarjev. Sedaj pa uradni dokument navaja, da bi bilo potrebno za nadaljevanje najnujnejših del na proizvodnih objektih in na objektih za pridobivanje primarne energije do konca leta zagotoviti še 729 milijonov dinarjev.

Kakšne so možnosti za zagotovitev potrebnega denarja? Trenutno lahko računajo le s sredstvi, ki jih bo prinesla zadnja podražitev električne energije, ko je cena od 1. novembra za 8 odstotkov višja. Če se bodo v elektrogospodarskih organizacijah resno potrudili z inkasom za prodano energijo, bi lahko letos na račun podražitve zbrali dodatnih 246 milijonov dinarjev. Kljub temu pa ne bo mogoče zakrpati za skoraj 500 milijonov velike lukne.

Tudi pogledi finančnikov na prihodnje leto ne obetajo nič dobrega. Za investicije bi elektrogospodarstvo nujno potrebovalo 13.475 milijonov dinarjev. V najboljšem primeru bo moč zbrati 5.082 milijonov dinarjev in brez pokritja ostane kar 8.393 milijonov dinarjev.

V sporočilu, ki ga interesna skupnost elektrogospodarstva pripravlja za sejo slovenske skupščine, bo tudi povedano, kakšne posledice ima pomanjkanje denarja. Ker so se zaradi

motenj pri financiranju tudi zmanjšale investicije, da zamujajo ne bo več mogoče nadoknaditi srednjeročni plan izgradnje elektrogospodarstva ne bo uresničen. Zmanjšanim zmogljivostim v treba prilagoditi porabo električne energije. To pa pomeni, da bo potrebno popraviti samoupravni plan ISE in dogovor o temeljih družbenega plana SR Slovenije v obdobju do leta 1985.

L. B.

Kdaj gradnja na Okroglem

Delegat Slovenskih železarn v skupščini interesne skupnosti elektrogospodarstva Slovenije postavil vprašanje, če bodo razdelili no transformatorsko postajo Okroglo pri Kranju začeli graditi prihodnje leto. Predstavnik elektrogospodarstva mu je odgovoril z »ne« in pojasnil, da je ob kritičnem pomanjkanju investicijskih sredstev dejansko povsem ustavljena gradnja novih prenosnih in distribucijskih naprav v slovenskem elektrogospodarstvu. Približno sredstva so namenjena za dokončanje že v minulem srednjeročnem obdobju začelih investicij.

Na to pojasnilo je delegat slovenskih železarn dejal, da v podlagi pojasnila lahko sklepa, da elektrogospodarstvo ne bo moglo jeseniški železarni dobavljati dovolj energije. Brez te pa nove elektrarne, ki jih bodo do končali leta 1984, ne bodo mogli delovati.

Železarji zato od elektrogospodarstva terjajo zagotovilo, da bo za novo priključno moč občasna voljo električna energija. Sprejeli so stališče, da bi takšnega jamstva ne bodo podpisali posebnega dogovora. Z njim so nameravali že sedaj, kot avtor na račun obveznosti prispeva za dodatno priključno moč, plačati 300 milijonov dinarjev. Ta sredstva bi bila ob sedanjih denarnih suhi elektrogospodarstvu še kako dobrodošla, vendar jih železarji brez zagotovila, da bodo zagotovili potrebne kilovate, ne bodo dali.

L. B.

OSNOVNA ŠOLA
STANE ŽAGAR
KRANJ

C. 1. maja 10 a

prodaja

vozilo

ZASTAVA KOMBI 430 LUX
7 +1, letnik 1976,
izključna cena 41.000 din

Ogled vozila je mogoče eno uro pred prodajo, ki bo v sredo, 11. novembra 1981 ob 13. uri na dvorišču šole.

Ponudniki vplačajo 10 odstotkov od izključne cene.
Sprejemamo pismene ponudbe.
Kupec plača prometni davek.

Ivan Grohar je bil rojen 15. junija 1867 v Spodnji Sorici št. 15 v stari farovski cerkvi Andreju in materi Mariji, rojeni Jenštrle. Kasneje so se preselili v Zgornjo Sorico št. 31, kjer je obiskoval domačo ljudsko šolo, nato je delal kot drvar v Jelovici in kasneje ter pastir pri kmetih v Davču. Nekaj časa je bil slikar. M. Bradaški v Kranju in še isto leto ga srečamo v Zagrebu pri slikarju N. Milančeviću. Slednje je moral prekiniti zaradi odhoda k vojakom in tako je šele leta 1892 nadaljeval slikarsko izobrazbo v Gradcu na Deželni risarski šoli, kjer je ostal tri leta. Veliko razmišljanje je za Groharja pomenilo leta 1894, ker ni bil sprejet na dunajsko Akademijo in zato se je v naslednjem letu napotil v München, kjer se je študijsko izpopolnjeval z ogledovanjem umetnostnih zbirk. Do leta 1900 je bil izmenično v Sorici, Ljubljani in Münchnu v znameniti šoli Antona Ažbete. Nato se je vrnil v Ljubljano, kjer je medtem že leta 1898 priredil razstavo pri Mathianu. Še prej je razstavljal v Zürichu in Gradcu. V Ljubljani je leta 1901 prevzel posle blaženke pri Slovenskem umetniškem društvu. Za Groharja sta bili pomembni tako prva kot tudi druga slovenska umetniška razstava leta 1900 v 1902, posebno zadnja, za katero je Grohar nosil skoraj vsa bremena organiziranja in bil tudi član žirije. Še leta 1900 je bil znan kot cerkveni slikar, na drugi razstavi pa je razstavil slike s motivi iz Ljubljane in okolice ter v segantinijskem načinu slikal Koprivnik ter Grablje. V naslednji je Grohar prvič skušal podati kmečki motiv na monumentalni način, kot nekakšno vizijo razvoja človeka in narave v barvno celoto, kar je doseglo višek pri razstavi v Sejalcu ter se preneslo v Odrniku.

Leta 1902 je še drugače pomembna bila Groharjev življenjski. Maja je Groharjevo življenje se samo v Devin (spomnimo se samo v Devinu). Po vseh naporih razstavo se je konec oktobra napotil k znanim ljudem v Šentpeter Sloveniji. Ker je bil v stalnem pomanjkanju, si je kot blaginjski blaginjski že od spomladi 1902 pomalo sposojal denar iz družine blaginjske v upanju, da ga bo razstava s prodajo slik lahko vrnil. Grohar je bil zvedel o tem, da bo dobil denar za že dogovorjeno delo. Ko je Grohar zvedel o tem, je takoj vrnil v Ljubljano, kjer je bil 10. novembra aretiran in 15. je bil izpuščen na tri mesece zapora. Pomembna je tudi moralna družina denar za primanjkljaj. Ker pa denarja

Življenje in delo Ivana Groharja

Poet slovenskega impresionizma

O Groharjevem življenju je zapisal dr. France Stele v knjigi Ivan Grohar: »Vsako življenje je nazadnje svojevrstna pravljica, bolj ali manj zanimiva, lahko pretresujoča pa tudi dolgočasna; nazadnje ni važno, ali je bilo veselo ali žalostno, še manj, ali je za nas poučno ali brezbrizno... Tudi Groharjevo življenje se je razvijalo po formuli takih pravljic. V prelepem gorskem kraju se je rodil deček...«

ni imel, so zasegli njegove slike in jih razstavili v mali dvorani Mestnega doma. Na »prodajni« razstavi je bilo razstavljenih šestdeset Groharjevih del in od teh je bilo le nekaj prodanih; zanje je odbor umetniškega društva dobil 110 kron. Ob razpadu Slovenskega umetniškega društva so leta 1907 preostale slike prešle v last mestne občine ljubljanske in na ta način leta 1937 v zbirke takrat ustanovljenega Mestnega muzeja v Ljubljani. Ta delček iz življenja Ivana Groharja smo nekoliko obširneje opisali prav v zvezi z razstavo Groharjevih zgodnjih del v galeriji loškega muzeja, ki so iz zbirke Mestnega muzeja. Vendar so tokrat razstavljene v galeriji v počastitev odkritja spomenika, ne pod geslom »Izvirne slike napredaj«, marveč kot študijski prikaz ustvarjalnega napora slikarja v tistem času. Danes jih cenimo vse drugače, s skoraj simboličnim prizvokom globokega spoštovanja do našega velikega slikarja Ivana Groharja. Tistega 15. februarja 1903, ko je prišel iz ječe in prišel v kavarno, pa so nekdanji prijatelji takoj, ko so ga zagledali, plačali in odšli.

Globoko razočaran se je ponovno napotil v Šentpeter Slovenov in od tam proti koncu aprila k notarju Rahnetu na Brdo pri Domžalah. Grohar bi ne bil Grohar, če bi hotel preveč izkoristiti gostoljubje, ker se mu je zdelo sitno predolgo nadlegovati ljudi. V začetku julija je bil že na Dunaju, kjer si je našel v dvanajstem okraju atelje. Kmalu se je znanel v slovenski družbi; blizu si je bil posebno z Ivanom Cankarjem ter z Etbinom Kristanom. Ni mu šlo lahko. Iz Cankarjevega opisa je možno razbrati, kaj vse je moral Grohar na Dunaju prestati, tako da so besede »jutranjega gosta« — Groharja — čisto verjetne: »Tri dni bi človek še prenesel. Zadelal bi okno in bi ležal in čakal... na čudež. Ali pa bi hodil križem po cestah in parkih in bi se zmotil. Četrti dan pa glava boli in noge so kakor berglje... saj veš!« Podobno beremo tudi v Groharjevem pismu: »E. Kristan mi je dal kosilo, za večerjo pa rebra štejemo, katera so se že precej pomnožila. Edino upanje (na uspeh razstave!) in pa sklep, ne na Kranjsko — me vzdržujeta«. Uspeh razstave? Da, Grohar je po Jakopičevem naročilu spet glavni organizator razstave slovenskih impresionistov na Dunaju, v razstavnem salonu Miethke. Tu je skupina slovenskih slikarjev dobila tudi ime »SAVA« in pod tem imenom je odšel prodiral slovenski impresionizem v Evropo in med Slovence na Balkanu. In zopet je imel največ zaslug za razstavo in njen uspeh prav Grohar, ker se je izkazal kot izvrsten organizator. Leta 1906 je bila razstava v Londonu, isto leto je bila velika jugoslovanska razstava v Sofiji, leta 1907 v Trstu, leta 1908 je potoval kot delegat Save na Poljsko, kjer je uredil vse za razstavo v Varšavi. To leto je bila še razstava v Beogradu in Zagrebu. Leta 1909 in 1910 so bile tri razstave v novozgrajenem Jakopičevem paviljonu v Ljubljani. Povsod je pri organizaciji odigral najvidnejšo vlogo.

Ivan Grohar se je vrnil v domovino leta 1904. Nekaj časa je živel v Sorici, nato se je preselil v Škofjo Loko, kjer je imel na več krajih atelje in začasn

bivališče. Jakopič je o tem zapisal: »Brez denarja, potrta in neodločen pride v Loko. Škofja Loka, to prijazno, staro mesto sredi pisanega valovitega sveta, je postala Groharju nova domovina... Tukaj je postal Grohar pravi slikar domače slovenske zemlje.« Tu je imel za družbo Sterne, ki je živel na Godešiču, in Jakopiča, ki je bil takrat v Škofji Loki. Slikali so in se po delu shajali v loški kavarni ali v kakšni gostilni, kjer so se jim pridružili še drugi, na primer sodnik in komponist O. Dev, učitelj Zahradnik, Ante Gaber, dr. Jamar, notar Sink in okoli leta 1907 tudi Gvidon Birola. Po Birollovem priporočanju je Grohar stanoval na različnih krajih v Škofji Loki, v Števarjih, pri Flisu, pri Logondru, v Stari Loki pri Frlunovcu in pri Dolencu. Vse se je končalo leta 1910, ko so mu izpraznili bomo stanovanje in ga deložirali v kaščo, v skladišče želoda. Grohar je o tem pisal Jakopiču kot o »loški komediji«, kar je ganljivo opisala Nadežda Petrovič, srbska slikarka, s katero se je seznanil leta 1904 na prvi pomembni jugoslovanski umetnostni razstavi v Beogradu, kjer je bil odlikovan z redom sv. Save. Slikarka ga je obiskala v tem zadnjem in nadvse nenavadnem ateljeju. Zima 1910-1911 v nezakurjeni sobi vse do začetka februarja, ko se je zatekel po pomoč k Jakopiču, ki mu je medtem preskrbel za leto 1911 štipendijo za pot v Italijo. Bilo je prepozno, da bi se mu uresničile sanje, videti Italijo, deželo umetnosti, zaradi katere je pobegnil od vojakov, o kateri je vedno sanjal. Ni se zavedal, da je zbolel za jetiko. Jakopič ga je pregovoril in

27. februarja je odšel v bolnišnico. 19. aprila 1911 je umrl. Pokopali so ga 21. aprila v skromnem spremstvu prijateljev in tovarišev slikarjev, zastopnikov nekaterih kulturnih ustanov in zastopnikov škofjeloške občine.

Profesor Stele je končal svojo pravljico o življenju tega umetnika takole: »Toda komaj so grob zaprli, je začela vstajati iz njega duhovna podoba umetnikova in z njo spoznanje, da smo zaradi kratkovidnosti zapravili enega največjih obetov svoje mlade likovne umetnosti. Velicina njegovega genija se nam prikazuje z vsakim desetletjem pomembnejša in še dolgo ne bo izpolnila svojega poslanstva.«

GROHARJEVO SLIKARSKO delo lahko razdelimo na štiri stopnje umetniškega razvoja. Do leta 1895 je Groharjevo prvo razdobje razvoja, posvečeno šolanju samouka v Gradcu, in vzpon od diletantstva do precejšnjega slikarskega znanja. Po graškem obdobju je Grohar naredil prvo stopnjo svojega umetniškega razvoja v stilu šolskega realizma in s portreti in portretnimi študijami, kjer prevladujejo temni toni, so slikane šolsko solidno, včasih tudi lahkotno in že kažejo željo za upodobitev značaja. Drugo obdobje je čas od nekako leta 1900 z opaznim zgledovanjem pri Böcklinu, Stucku in drugih. Doma se je lotil tudi slikanja žanrskih prizorov in vedno bolj želel postati slikar cerkvenih prizorov. Zato je v tej fazi razvoja za Groharja značilen idealistični realizem in osvojitve obrtno slikarske spretnosti.

Ze pri razstavah smo omenili, da se po letu 1900 Groharjeva slikarska pot spremeni v iskanju novih izraznih možnosti pod vplivom Jakopiča, Jame in Sternena. Temni toni izginejo pod vplivom dela v naravi, poteza čopiča postane široka, slika v pastozni tehniki. Močno ga je prevzel Segantinijev pointilizem, a ne za dolgo. Groharjevo popolno tehnično osamosvojitve predstavlja slika Pomlad, ki sodi med njegova najboljša dela. Po tretjem obdobju, v katerem je dozor, nastopi po letu 1905 četrto, obdobje zrelega umetnika, razdobje, v katerem je ustvaril vsa tista dela, ki ga danes predstavljajo. Zopet je našel človeka, ki ga je v mladosti slikal v poljubnem žanru in ga sedaj v zreli dobi povzdignil do vizionarne veličine, kakršna se ni odkrila niti Jakopiču. Malo pred smrtjo je nastala slika »Črednik«, ki pomeni poveljanje Groharjeve mladosti, poveljanje najneznatnejšega na slovenski družbeni lestvici: monumentalna vizija pastirja je v barvi izražena poezija.

A. Pavlovec

TONE LOGONDER

Kipar, ki je ustvaril spomenik Ivanu Groharju

V nekem orumenelem časopisnem članku sem prebral, da Tone Logonder, noče govoriti o sebi, o svojem delu. Češki pesnik H. Macha je zapisal: »Kdor ne govori o svojem delu, me ne bo zanimal, čeprav bi pogledal v mojo stvarnost.« Nekaj življenjepisnih podatkov nam še ne bo približalo stvarnosti akademskega kiparja Tone Logondera, pa nam vsekakor ne bodo drugega kot jih našli v njegovem zaporedju, ki nam ga daje življenjskega umetnika, to je od njegovega napreva. V Pevnu, majhni vasi na Krizno goro in blizu Črngroba, je rojen 11. januarja 1932. Ker je bil v besedah, je suhoparen tudi v njegovem življenjepisju, v katerem govori samo to, da je kiparstvo študiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani pri profesorju Smerduju in da je pri njem diplomiral leta 1961. Leta 1963 je sodeloval na likovni razstavi v Ljubljani in na Bledu. Leta 1963 je bil član Društva slovenskih likovnih umetnikov. Samo to in nič več. Na razstavi je včasih le kaj povedal o svojem delu, o čemer je bil razpravljal v časopisnem članku iz leta 1962, napisan le leto dni po diplomu. O svojem delu je takrat povedal, da mu je bila Akademija dana predvsem naloga izdelati tisto, kar je predpisano s predpisi in se na ta način temeljito seznaniti s kiparsko tehniko modeli-

Za diplomsko delo je zmodeliral kip, ki mu je dal naslov »Kmečka žena«. Plastika predstavlja v pled odeto kmečko ženo s cekarjem v roki. Ker pled pokriva ves zgornji del žene, je vsa plastika strnjena zaokrožena v valjasto formo, kar ga je takrat še posebej zanimalo, saj je dejal, da želi pri plastiki podati samo najbistvenejše stvari, vse nebitveno pa odstraniti in s tem pridobiti in izrazu, ki naj bi pritegnil gledalca in mu govoril s svojo plastično oblikovnostjo. Želje, da bi to plastiko izklesal v kamnu, ne bo uresničil, ampak v drugem materialu. Prehitevamo, a vendar hkrati s tem opozarjamo na zanimivo dejstvo: Kmečko ženo je naredil že na Akademiji in morda mu jo bo uspelo v kratkem postaviti kot spomeniško plastiko v urbano okolje.

Prvi osnutek za Groharjev spomenik je tudi star približno dvajset let. Od zamisli do končne realizacije je preteklo res veliko časa, a kaj ko ni mogel ves ta čas porabiti za študij in obdelavo spomenika. Takrat ni bilo naročnika, treba je bilo v službo, delati vse mogoče druge stvari in tudi nekaj plastik in spomenikov. Niti jih ni tako malo. Vseh ne bomo mogli naštet, nekaj pa le: 1967 je postavil doprinski kip Ivana Groharja v Groharjevem naselju v Škofji Loki. Uspel mu je portret Antona Ažbete, ki je postavljen v slikarjevi rojstni vasi. Enake zasnove je tudi doprinski kip Ivana

Tavčarja iz leta 1979 in poleg drugih še zadnji iz te vrste, portret Borisa Zihlerja pred novim šolskim centrom usmerjenega izobraževanja. Leta 1969 so odkrili spomeniško plastiko s motivom iz Tavčarjeve Visoške kronike — Agata in Jurij — ki stoji pred Namo v Škofji Loki. Na Luši je postavljen spomenik Lovrencu Koširju, leta 1980 je nastal spomenik NOB na Ptovcu. Tu je tudi vrsta portretov, ki niso postavljeni kot spomeniki, morda še nekoč bodo, tak je Joža Čop in še vrsta drugih.

Povrnimo se h Groharju, k ideji za spomenik, katere realizacija je spala polnih devetnajst let. Takrat si je zamislil slikarja Ivana Groharja v tipični drži slikarjev, ki delajo na prostem. Predvsem impresionisti so si v močnem soncu pri ogledovanju motiva z roko zasenčili oči, da so lahko bolje opazovali igro barv in barve v ostih sencih. Ideja od osnutka naprej ni bistveno spremenjena razen rahlega premika Groharjeve desnice in korenitejšega posega pri drži nog in stoji. Tone Logonder pravi, če bo spomenik pravilno postavljen v Sorici, bo morala Groharjeva roka ob določenem času zasenčiti obraz upodobljenca. Prav iz te dvignjene roke je izpeljal vso plastiko in seveda pri tem naletel na vrsto težav. Roka mu razbija enotnost figure, ki je zato ni mogel oblikovati v duhu Kmečke žene in drugih to-

vrstnih plastik. Zato se je odločil za rahlo stiliziran in povsem realistično koncipiran spomenik. Če bi sedaj lahko delal naprej, bi figuro gotovo privedel do čistih plastičnih form. Zakaj pa ni že prej delal na tem? Da, to je vprašanje, na katerega lahko samo delno odgovorimo v tem članku ker zadeva mnogo širšo obravnavo. Tone Logonder bi gotovo odgovoril, da je treba živeti, zaslužiti za življenje. Če bi samo študiral na plastiki oziroma spomeniku, za katerega ni bilo videti nikjer naročnika, bi mu trda predla. Bilo pa bi to uresničljivo po zgledu »zagrebškega modela«, ki s pogodbo zagotavlja slikanje nemoteno enoletno pripravo razstave ali kiparju nemoteno delo dve leti in v nekaterih primerih celo več. Pod takimi pogoji bi Tone Logonder lahko studiozno reševal vse kiparske probleme na spomeniku. Tako pa je od prve seje odbora za postavitev spomenika, ki je bila v aprilu leta 1980, do sprejetega naročila v letu 1981 preteklo kar preveč dragocenih mesecev (medtem je bilo treba overiti zamisel, da bi bil spomenik Ivanu Groharju narejen po njegovi sliki Sejalec, ki bi imel za glavo Groharjev portret). V letu 1981 je moral Logonder na podlagi prvotnega osnutka izdelati drugi osnutek, visok en meter, in na podlagi tega še enega v naravnih velikosti z vsemi detajli, ki jih danes vsebuje 2,80 metra visok spomenik. Za slednjega je porabil nekaj več kot tisoč kilogramov gline in približno prav toliko mavca, tako za negativ kot za pozitiv. Pri vsem tem delu je bil kipar zgolj navaden »šhtar« in bolj malo oblikovalec.

Kdor je kdajkoli lahko videl naravnost težko delo, kakršno predstavlja nametovanje tone gline na skoraj tri metre visoko leseno in

železno ogrodje in potem še oblikovati več kot tona gline, bo moral priznati, da je vsaka pomoč več kot dobrodošla. Tone Logonder je imel srečo, da so mu pomagali znanci in prijatelji in predvsem njegova dijaka z gimnazije Janez Mravlja in Metod Frlic. V bron ga je ulil livar Andrej Kamšek iz Zgornje Kašlja, sedemdeset centimetrov visok kamnit podstavek bodo izklesali delavci Marmorja v Hotavljah, okolje so uredili po načrtih arhitekta Jožeta Kočevarja. S tem bi bilo dovolj povedanega o spomeniku Groharju v Sorici kakor tudi o njegovem ustvarjalcu, ki je dvajset let po diplomu dobil naročilo, kakršno bi si želel marsikateri kipar.

A. Pavlovec

Naš sogovornik:
Henrik Peternej

Telefoni bodo, a le ob skupni akciji in prispevku občanov

V prihodnjih petih letih bomo na Gorenjskem dobili znatno manj telefonskih priključkov, kot smo predvidevali — Banka ne daje več kreditov in tudi PTT podjetje Kranj nima denarja za izgradnjo krajevnih mrež — Po občinah se bodo izvršni sveti morali domeniti o prednostnih naložbah v izgradnjo telefonskega omrežja

Kranj — Tako kot v drugih temeljnih in delovnih organizacijah združene dela so tudi pri kranjskem PTT podjetju morali temeljito pretehtati svoj srednjeročni razvojni program. Pričakovati je bilo, da ga bo treba precej oklestiti, še posebej zato, ker so banke domala povsem ukinile kredite, na katerih pa je precej slonela posebej »telefonija«, ki je v zadnjem srednjeročnem obdobju vsaj na Gorenjskem doživela precejšen razmah.

Zanimalo nas je, kaj lahko pričakujemo v naslednjih petih letih, kajti načrti tako delovnih organizacij kot krajevnih skupnosti niso bili majhni. Zato smo povabili v uredništvo direktorja PTT podjetja Kranj dipl. inženirja Henrika Peterneja in se z njim pogovarjali o razvojni problematiki telefonskega omrežja na Gorenjskem.

TELEFONSKO OMREŽJE — POVSSEM BREME KRAJEVNE SKUPNOSTI

GLAS: »Kakšni so glede na nove gospodarske razmere in zahteve načrti PTT podjetja za naslednje srednjeročno obdobje in naslednje leto?«

Peternej: »Naš srednjeročni plan je bil na področju telefonskega omrežja precej smel in ambiciozen, predvsem zaradi zahtev in potreb krajevnih skupnosti in gospodarskih delovnih organizacij. Predvidevali smo precejšen zamah, a se je že letos pokazalo, da je polovico predvidenih naložb že odpadlo. Zakaj?«

Predvsem zato, ker naš razvoj sloni na okoli 44 odstotkih sredstev ali kreditov Ljubljanske banke. Nismo več — kot prednostna panoga — v

programu banke, izjema je le tisti program, ki je republiškega značaja. Vse to razumemo, saj nam je banka v zadnjih treh letih izdatno pomagala in imela izreden posluh.

V samoupravnih aktih srednjeročnega plana interesne skupnosti smo opredelili — kar je združeno delo potrdilo — da bi občani poleg cene priključka plačali za telefonsko napeljavo še 21.500 dinarjev, saj je vrednost telefonskega priključka že 80.000 dinarjev. Občani naj bi prevzeli tretjino vrednosti naložbe, vendar nam tega republiška skupnost za cene ni dovolila, češ da bi morali takšno sofinanciranje sprejeti in potrditi zbori občanov z referendumom. Drugi predvideni vir je torej odpadel in naši razvojni načrti so se za polovico zmanjšali.

Treba je razumeti, da smo dolžni vzdrževati objekte in graditi nujne vozliščne centrale, centrale regijskega in republiškega pomena, medtem ko so centrale po krajevnih skupnostih že pred velikim vprašajem in so od zdaj naprej v celoti breme krajevnih skupnosti. Vse akcije v minulem srednjeročnem obdobju smo uresničili — do konca leta bo končana še telefonska mreža Bistrice Trzice in Predvor — z izjemo najtežjega in največjega problema, ki nastaja v Kranju: telefonsko omrežje za Primskovo, Britof in Predoslje.

KRANJSKI TELEFONSKI PROBLEMI

Na Primskovem, v Britofu in Predoslju so občani zbrali okoli 7 milijonov dinarjev, interesna skupnost je prispevala 3 milijone dinarjev in tako je zdaj na žiro računu 10 milijonov dinarjev, investicija pa velja 36 milijonov dinarjev. Za te krajevne skupnosti bomo poskušali s kranjskimi družbenopolitičnimi organizacijami in izvršnim svetom poiskati najboljšo rešitev.

V Kranju je telefonska centrala zelo zasedena, bolj kot dovoljujejo predpisi. Na Mlaki smo napeljali omrežje za okoli 200 naročnikov, Goriče pa ostajajo domala brez telefonov in jih tudi v prihodnjih letih ne bo. V tistih krajevnih skupnostih, kjer ne bo mogoče napeljati telefonskega omrežja, smo poskrbeli za javne telefonske govorilnice. Pred štirimi leti jih je bilo na Gorenjskem 20, danes jih je že 140 in smo tako nekoliko ublažili probleme posameznih krajev.

Veliko zanimanja za telefone je na Visokem, a žal vse kaže, da v petih letih telefonskega omrežja ne bo. Od Primskovega pa vse do Preddvorja so telefoni problem, medtem ko ima Predvor centralo s 400 priključki in bo dobilo telefone 370 naročnikov. Problemi so tudi v dolini Kokre, kjer bi le za kabel potrebovali 3 milijone dinarjev. Na Jezerskem bo naslednje leto problem telefonskega omrežja rešen, centrala v Cerkljah s 160 priključki je zasedena, vendar se predvideva montaža nove Iskrine centrale in bo zadostna zmogljivost. Najbrž ne bo naložbe za novo centralo v Šenčurju, za zdaj ne predvidevamo razširitve v Žabnici in Besnici, v Mavčičah se bo ob gradnji elektrarne pojavil problem »telefonije«. Področje Kranja bomo reševali z rajonsko centralo na Planini, skupaj z združevanjem sredstev delovnih organizacij, s čimer se povezuje krajevna mreža v Stražišču, ki pa jo bo

še treba napeljati. Na Planini gradijo ceste, ni pa denarja, da bi vzporedno napeljali tudi telefonsko omrežje. Zaradi novega komunalnega in trgovskega središča se je centrala v Naklem razširila od 400 na 800 priključkov, vendar pa za okoliška naselja še ni telefonske mreže.

ŠKOFJELOŠKI ZGLED: LESKOVICA IN HOTAVLJE

Na območju škofjeleške občine je lani potekala velika akcija za 200 telefonskih priključkov na spodnjem trgu v Škofji Loki, sicer pa je vozliščna centrala v Škofji Loki zasedena. V srednjeročnem programu smo predvidevali novo vozliščno centralo na Trati za vse območje od Reteč do Trate in Žabnice, vendar dvomimo, da bomo načrte do leta 1985 lahko uresničili. V samem mestu je razmeroma dovolj telefonov, problem pa je, ker za gospodarstvo ne bomo mogli zagotoviti novih telefonskih zvez.

V Selški dolini je lep primer sodelovanja delovnih organizacij in krajanov skupno financiranje omrežja v Železnikih. Zgradba za centralo je pod streho, problem pa je z izgradnjo medkrajevnega kabla do Železnikov, saj ni kreditov. Problemi so s povezavo Sorice in Soriške planine, saj

Združevanje denarja za centralo Planina

Podjetje PTT ni več sposobno reševati problematike telefonskega omrežja le z lastnimi sredstvi. Zato se zavzemajo, da bi združevali sredstva za izgradnjo rajonske telefonske centrale na Planini v Kranju.

Ožje območje Kranja pokriva le glavna telefonska centrala z zmogljivostjo 8.000 lokalnih priključkov. Sedanje zmogljivosti so izkoriščene v 96 odstotkih, kar je čez dovoljeno mejo obremenitve centrale. Izdelali so investicijski program, ki predvideva izgradnjo pošte, stavbe za centralo z začetno zmogljivostjo 7.000 priključkov ter povečavo medkrajevnih zvez. Ob vključitvi novih zmogljivosti bodo vse sedanje priključke na Planini prevezali z glavno centralo v novo in s tem omogočili ožjemu področju Kranja ponovno vključevanje.

Vrednost naložbe je 121 milijonov dinarjev, gradnja naj bi potekala po etapah. Za naložbo pa manjka še 61 milijonov dinarjev, ki jih PTT podjetje Kranj ob vseh naporih ni sposobno zagotoviti. Investicija pa je nujna, saj v tem srednjeročnem obdobju drugače ne bo mogoče dati novih priključkov ne združenemu delu in ne občanom.

omrežja do leta 1985 ne bomo mogli zgraditi. Težave so tudi s telefonsko centralo in krajevno telefonsko mrežo Bukovica.

V Žireh smo centralo povečali od 400 na 800 priključkov, ostane še medkrajevna povezava s Škofjo Loko, ki je v gradnji in bo končana do leta 1983. Sovodenj ima dovolj zmogljivosti, centrala v Gorenji vasi pa je zasedena. Tu bo treba poskrbeti za ustrezno povezavo s svetom za rudnik urana, vendar brez širšega finančnega sodelovanja ne bo šlo. V Javorjah in okolici krajevna skupnost iz lastnih sredstev gradi krajevno telefonsko omrežje, do konca leta bodo dobili centralo s 160 priključki, opozoriti pa velja na izredno uspešno akcijo v Hotavljah in Leskovici, kjer so krajsani sami prispevali izredno veliko sredstev in materiala za telefonske priključke.

BREZ PRAVE AKCIJE NE BO TELEFONA

V naslednjih letih bomo morale krajevne skupnosti in občani kar največ prispevati sami, sicer telefonskih priključkov ne bo.

V Trzinu se zaključuje akcija v Bistrici in centrala bo zasedena, ko bo akcija zaključena, sama stavba pa še dopušča razširitev centrale. Problem pa je s centralo in mrežo na

območju Križ, Kovorja in Žvirč. Telefonov na območju Križ sami ne bomo mogli napeljati, omrežje pa smo v Bistrici zgradili s pomočjo delovnih organizacij.

V radovljški občini smo v zadnjih letih zgradili precej krajevne telefonske mreže. V sami Radovljici nameravamo obnoviti pošto ter zgraditi novo vozliščno centralo. Predvidene telefonske centrale v Begunjah najbrž ne bo, krajevna skupnost pa vodi akcijo za izgradnjo pošte in problem bo kasneje lahko hitreje rešen. Na območju Begunj in okolice bo treba zgraditi krajevno telefonsko mrežo, prav tako tudi na Brezjah, kjer sicer imajo prostore, v enem letu bo centrala, nato pa sledi akcija krajevne skupnosti. Krajevne skupnosti se bodo morale same zavzeti tudi na področju Otoč, Posavca, Podbrezja, na Bledu pa v krajevni skupnosti ni čutiti prave pobude. Za območje Kroke je problem rešen, centrala v Bohinjski Bistrici je polna in v tem srednjeročnem obdobju ne predvidevamo novih priključkov, prav tako ni telefonskega omrežja ob Bohinjskem jezeru. V Gorjah je precejšen interes, vendar bo izgradnja centrale prav gotovo izpadla iz srednjeročnega programa in v Gorjah telefonskih priključkov v petih letih ne bo.

TELEFONSKI KABLI NA HRUŠICI

Letos smo v jeseniški občini zgradili omrežje za 350 naročnikov na Javorniku in Koroški Beli, izgrajujemo obmejno področje v sodelovanju z JLA: Planino pod Golico, Javorniški Rovt, Dovoje in Mojstrano. Do leta 1985 moramo povečati jeseniško centralo za 1000 priključkov, naročili smo že centralo za Žirovnico. Žirovniško območje je prav svojevrsten problem, naložba je izredno draga, pri nakupu centrale pa sta pomagali tudi občinska komunalna in stanovajska skupnost. 40 priključkov bodo dobili na Blejski Dobravi, težave pa so v samem mestu, ker od centrale do bolnice ni kablov. Na novi obvoznici in ob predoru bomo morali umakniti kable, da bodo lahko dobili telefone na Hrušici in za potrebe predora. Za Mojstrano povečanje centrale odpade, v Kranjski gori si prizadevajo za povečanje na 800 priključkov, medtem ko v petih letih ni možnosti za povečanje centrale v Ratečah.

GLAS: »Vse torej kaže, da veliko naložb v razvoj gorenjskega telefonskega omrežja ne bo, z izjemo tistih, ki bodo sami vložili denar. Kakšna pa je danes razvitost gorenjskega omrežja?«

Peternej: »Na Gorenjskem je danes 23.800 telefonskih priključkov, centrale pa so zasedene več kot 80-odstotno in smo že preokoličili normative, ki predvidevajo okoli 70-odstotno zasedenost. Za zdaj ne vidimo možnosti za hitrejši razvoj telefonskega omrežja, saj so to velike naložbe. Najprej je treba zgraditi stavbe, nato centrale in omrežje; potrebe in zahteve so izredne, nismo jih predvidevali in jim ne sledili. Osebnost standard se dviga, občani si želijo telefonov, saj so hitro izračunali, da so cenejši od prevoznih sredstev. Zavedamo se, da se gospodarstvo ne more razvijati, če nismo dobro povezani s svetom.«

Vrednost naložb za naslednjih pet let je znašala milijardo 300 milijonov dinarjev, naslednje leto pa smo vrednost srednjeročnega plana skrečili na 600 do 700 milijonov dinarjev. Naložbe bodo predvsem tam, kjer so že poštne stavbe, centrale, uresničevale pa se bodo izključno ob sodelovanju in sofinanciranju.

Treba se je zavedati, da podjetje za PTT promet ne vloga svojih sredstev le za gorenjsko omrežje, temveč mora skupaj z drugimi graditi slovenske in jugoslovanske poštne in telefonske zmogljivosti. Letos nameravamo 23 milijonov dinarjev za zmogljivosti republiškega pomena, predvideti pa moramo tudi nujna vzdrževalna dela, ki veliko veljajo.

Prav zanimivo je, da imamo kar 78 odstotkov naročnikov občanov, medtem ko imajo 22 odstotkov priključkov delovne organizacije. Po številu impulzov prispeva 70 odstotkov denarja gospodarstvo, ostalo pa občani.

Vzdrževanje krajevne mreže velika stane, posebno, kjer poteka po drogovi, ki jih je treba v roku sedmih do desetih let zamenjati. Gorenjska strelovito območje in na veliko območjih je treba napeljavati večkrat zamenjati, kar pa ni poceni.

Slabši osebni dohodki

Podjetje za PTT promet v Kranju je letos v dokaj težkem položaju, zato tudi niso mogli povečati osebnih dohodkov za več kot 7 odstotkov. Cena poštne storitve nikakor še ni ekonomska, zato tudi ne morejo nameniti več denarja za osebne dohodke. Problemi se tudi s strokovnim kadrom ter z dostavljači, saj niso nagrajevani tako, kot zaslužijo. Te probleme bi morala družba ustrezno oceniti in rešiti.

Na PTT pravijo, da je za razvoj telefonskega omrežja po občinah in krajevnih skupnostih veliko zmanjšan in tudi razumevanja, vendar je odnos republiških organov do razvoja PTT prometa nezadovoljiv in interesi še vedno niso usklajeni. Res je vprašljivo, če je v ostrenih gospodarskih razmerah razvoj PTT omrežja med prednostnimi nalogami, vendar bi se vseeno morali ustrezno domeniti, da ta razvoj ne bi capljajal za splošnim razvojem, saj bi nastale prevelike vrzeli.

NOVA POŠTA V KRANJU

Poseben problem predstavlja izgradnja novega poštnega centra, saj delavci delajo v nemogočih delovnih razmerah. Glavna telefonska centrala za Gorenjsko je polna, zato je nujna izgradnja tega centra, saj Gorenjska mora biti ostati povezana s svetom. Že leti si prizadevajo, da bi uvozili visokofrekvenčne naprave za vozliščne centrale, a jim jih še niso uspelo uvoziti, čeprav je gospodarstvo združilo devizna sredstva.

Dejal bi še, da so prav zgornji naslednji podatki: na Planini imamo na 100 prebivalcev 32 telefonskih priključkov, na Visokem pa le 0,2 priključka na 100 prebivalcev. Zato je nujno, da se zaradi neenakomernosti razdelitve po občinah domenijo o prednostno izgradnjo in jo pomagajo zgraditi. Seveda bomo tudi sami menjali denar, predvsem območje interesna skupnost za PTT, ki združuje 20 odstotkov denarja od osebnosti impulza in bo letos zbrala 1 milijonov dinarjev. Ta sredstva bodo namenili za pomembne naložbe v tistih občinah, kjer je bil denar zbrat.

Ob vsem tem bi se bilo treba zavedati, da bomo morali ob izgradnji komunalnih, vodovodnih in drugih naprav enakopravno obravnavati tudi napeljavo za PTT omrežje v sklopu komunalnega urejanja zemljišč. Telefon danes ni več razkošje, temveč zahteva in potreba slehernega občana.

Darinka Kunč

Telefonsko omrežje Primskovo — Britof — Predoslje

Pred dvema letoma se je začela akcija zbiranja denarja za izgradnjo telefonskega omrežja Primskovo, Britof, Predoslje. Občan so za vrednost naložbe, ki je znašala 20 milijonov dinarjev, prispevali vsak po 23.000 dinarjev s pogojem, da bi se izgradnja začela takoj. HTT podjetje se je strinjalo, saj je v Ljubljanski banki dobivalo kredite na 15-letno odplačilno dobo s pogojem, da bi občani zbrali sredstva v višini vsaj 30 odstotkov vrednosti.

Do pogodbenega roka so vse tri krajevne skupnosti zbrale od 312 interesentov več kot 7 milijonov dinarjev, vendar se je vrednost naložbe povečala na 35 milijonov dinarjev, kar je precej več, kot so predvidevali. Takoj so se odločili za etapno gradnjo mreže, ki naj bi omogočila 1.200 priključkov. Banko so zaprosili za 25 milijonov dinarjev kredita, pa ga banka ni odobrila.

Zato PTT predlaga, naj bi skupaj našli možnost kreditiranja; da bi vključili v sofinanciranje interesno skupnost za gospodarjenje s stavbnimi zemljišči občine Kranj, ker se na področjih vseh treh krajevnih skupnosti predvideva usmerjena stanovanjska gradnja. Število interesentov za telefonske priključke naj bi se po ponovni akciji povečalo vsaj na 500 in se tako združilo dodatna sredstva. Prav tako naj bi povečali višino prispevka vsakega interesenta na 30.000 do 33.000 dinarjev. Vse tri krajevne skupnosti naj bi si prizadevale za pridobitev posebnih sredstev skupščine občine, ki so namenjena za gradnjo objektov v krajevnih skupnostih.

Če v nobenem primeru ne bo mogoče zagotoviti sredstev, je podjetje za PTT promet pripravljeno občanom vrniti denar z obrestmi vred.

DO

dinos
ljubljana

TOZD — priprava odpadnih surovin poslovne enote Kranj Savska loka 24

OBVESTILO!

Cenjene stranke in poslovne partnerje obveščamo, da bomo preselili naše skladišče oziroma odkupno mesto na Jesenicah, dne 9. novembra 1981 iz ulice heroja VERDNIKA 46 na novo lokacijo ob KURILNIŠKI ULICI (med Savo in novo-zgrajeno industrijsko cesto).

Dinos, poslovna enota Kranj

DAN ŽIVIH

1. november je mimo, dan urtik, ki naj bi ga počastili tako, da se poklonimo svojcem, prijateljem, znancom, ki jih ni več. In poklonili smo se skromno in tiho v vsem blišču in siju, ki ga premore naša malomeščanska dala.

Kdo bi preštel, kdo bi izračunal, koliko denarja je gorelo in izgorilo na grobovih za 1. november? Pa spet ne mislim, da bi se omejili v drugo skrajnost in ne prilagajati niti svečke, saj je vendar lepa, spoštovanja vredna, pietetna stvar in moralna dolžnost živih do pokojnih. A tako vendarle ne, da je izgorelo na tisoče in tisoče ogromnih, košatih in bogatih sveč, ki jih je sorodstvo nosilo na grobove, primerjajoč se in izkazujoč svoj življenjski standard. Da niti ne govorim o košatih in jerskih rož, ki so jih grobovi komaj zmogli prenašati. Bilo jih je toliko, da je bilo komaj prostora za svečko. Zares veličasten prizor, če si tja proti večeru odšel na pokopališče. Veličasten prizor česa?

Če prištejemo še marmornate spomenike, ki naj bi po velikosti izkazovali življenjski standard živih, njihovo imenitnost in njihovo očitno slabše materialno stanje, ki je v naših malomeščan-

skih bučah še vedno nekaj malodane sramotnega, vsekakor pa nekaj, kar je za spravočljivost, potem smo pa tam. Prvonovembrski dan, vključujoč vso modno revijo še živih sorodnikov in obvezno opranih avtomobilov (kar je znak čistote, lahko pa tudi odlišni malomeščanske blišča), je po svoje prav grozljiv dan živih. Grozljiv v tem smislu, ker izkazuje silno duhovno revščino še ne mrtvega sorodstva, ki z zunanjostjo in narejeno lepoto želi pokazati, kako imenitno da je.

Pa naj že bo, če se kot družba ne znamo ali nečemo zmeniti, da bi bili vsaj na »britofu« vsi enaki s tem, da bi po smrti in za bežen spomin znancu, ki gre mimo, dobili na poslednje počivališče samo skromno zabeležbo, da smo nekoč bili in da nas ni več. A za vse na svetu nehamo že s temi jerski rož in metrkimi svečami! Če še rečem, da nehamo s tem 1. novembrom nasproh, bo očitno že preveč.

Vsaj vreme je prizaneslo malo manj situiranim, ki nimajo krznenih plaščev in kućem in še stare Pekove čevlje z nemoderno peto. Sonce je sijalo tako močno, da bi bilo smešno ženščina v debelem krznu na vaškem ali mestnem pokopališču. Lahko pa je vanj ovila svojo imenitnost proti hladnemu večeru, ko se je, vsa mestna in košata, poslavljala od še vedno skromne domačije nekje v hribu in od domačih na vasi, ki so se kar krivilili od utrujenosti, saj so ves dan stregli, kuhali in točili mestni žlahti ter voljno poslušali, v kako uglednih službah si služi svoj vsakdanji kruh...

Nove razstave v Kranju

Kranj — V kranjskih likovnih razstaviščih so pretekli petek odprli nove razstave. V galeriji Mestne hiše se predstavlja bolgarski slikar Dimčo Pavlov, ki je študiral na ljubljanski likovni akademiji. V Kranju se samostojno predstavlja že tretjič. Poznamo ga kot dobrega mojstra plastične forme, kot zanimivega grafika, oblikovalca originalnih idej in kot slikarja z globokim filozofskim mišljenjem. V mali galeriji Mestne hiše razstavlja Lucijan Bratuš iz Vipave. Svojo razstavno pot v javnost je pred desetimi leti začel prav v kranjski galeriji in v tem obdobju izdelal povsem samosvoj umetniški obraz, ki ga je med številnimi sodobniki mogoče razpoznati po osnovni potezi in specifični barvni paleti.

Prešernova hiša gosti dva umetnika, slikarja in kiparja. V galerijskih prostorih se predstavlja Vinko Hlebiš iz Trčiča, čigar slikarski svet so rastline najrazličnejših vrst, povečane na mero, da jih vse veže enaka mogočnost in lepota. V kletnem razstavišču razstavlja kipar Boris Prokofjev iz Ljubljane, ki je s plastiki zadnjih let prepričljivo dokazal, da zna ceniti in uporabiti novejša kiperska dognanja drugih v novi, samosvoje oblikovani predelavi in to do mere, da se prav zaradi doživljenosti vse bolj utrjuje njegova osebna nota v izdelkih.

Jeseniški gledališčniki gostujejo

Jesenice — Amatersko gledališče Tone Čufar z Jesenic bo v petek, 6. novembra, ob 19.30 gostovalo v Radovljici s Cankarjevo dramo Jakob Ruda. V soboto, 7. novembra, ob 19.30 bodo Jakob Rudo uprizorili v Podnartu.

Na Jesenicah bo gostovalo Prešernovo gledališče iz Kranja. V soboto, 7. novembra, ob 17. in ob 19.30 bodo uprizorili Mrožkova Emigranta.

Prireditve v škofjeloški knjižnici

Škofja Loka — V knjižnici Ivan Tavčar bodo v ponedeljek, 9. novembra, ob 18. uri odprli razstavo Levstikovih del ob 150-letnici njegovega rojstva. V torek, 10. novembra, ob 17. uri bo na sporedu ura pravljic — Danica Mohar bo najmlajšim pripovedovala pravljico o brezi. V sredo, 11. novembra, ob 18. uri bo na vrsti predavanje z diapozitivi »Od Turnca do Himalaj«, ki ga bo vodil Viktor Grošelj.

Mesec kulture v Podnartu

Podnart — Delavsko prosvetno društvo Svoboda iz Podnarta praznuje letošnji 25-letnica dela in v ta namen pripravili niz kulturnih prireditev, ki jih lahko poimenujemo kar mesec kulture v Podnartu.

V soboto, 7. novembra, ob 19.30 bo v kulturnem domu v Podnartu go-

stovalo Amatersko gledališče Tone Čufar z Jesenic z uprizoritvijo Cankarjeve drame Jakob Ruda. Tedaj bodo odprli tudi razstavo del jeseniške likovne skupine Dolik, ki bo na ogled ves mesec.

V soboto, 14. novembra, ob 19.30 bo pripravila celovečerni nastop folklorna skupina Kravanke iz Trčiča.

V soboto, 21. novembra, ob 19.30 bodo pripravili večer zborovskega petja; skupni koncert bošta imela moški komorni zbor iz Podnarta in ženski pevski zbor z Jesenic.

V soboto, 28. novembra, ob 19.30 bodo na predvečer Dneva republike pripravili proslavo in slavnostno obeležili 25-letnico DPD Svoboda.

V četrtek, 3. decembra, bo v Podnartu gostoval Slovenski oktet, ki bo brez dvoma povsem napolnil dvorano kulturnega doma in zaključil pisano sestavljen in bogat mesec kulture v Podnartu.

Konzert Zlata in Tatjane Ogjanovič

Trčič — V paviljonu narodnoosvobodilne borbe v Trčiču bodo ob 18. uri odprli razstavo del slovenskega slikarja Jožeta Trpina iz Ljubljane. V glasbenem delu večera nastopili Zlata in Tatjana Ogjanovič. Razstavo si boste lahko ogledali vsak dan razen ponedeljka in srede od 16. in 18. uro.

MI PA NISMO SE UKLONILI

Kot bi mi bilo podarjeno še eno življenje

Ludvik Ambrožič-Vinko

v še Stane Kersnik-Jelovčan. Njegova prva naloga je bila zbiranje orožja, ki ga je na meji, utrjeni Rupnikovi liniji, pustila stara jugoslovanska vojska. Kakšnih trideset zabojev streliva in nekaj orožja so tedaj spravili skupaj in Ludvik, ki je bil ključavničar in je kot vojak delal v orožarski delavnici, je imel tistokrat polne roke dela.

Julija in v začetku avgusta 1941 je bil Ludvik med tovariši, ki so pripravljali napad na Begunje, pa se je akcija izjalovila, decembra pa je sodeloval v gorjansko-bohinjski vstaji. 12. decembra 1941 je bil prisoten na sestanku na Stovičju, gmajni nad Povšico, kjer je zastopal odbor OF za Blejsko Dobravo. Tu je prvič videl Staneta Bokala, ki je bil tedaj komisar Triglavске čete. Poznalo je izdajstvo, zaradi katerega so Godca ujeli, prav tako še nekatere druge, precej Gorjancev pa je naselilo protipropagandi. Ludvik se je zaradi te izdaje 18. januarja 1942 znašel v begunjskih zaporih. Prestajal je huda zasiljevanja, toda molčal je. Najhuje je bilo klicanje na morišče. Ne bo pozabil trdih vojaških korakov po hodniku, odpiranja vrat in dveh rezkih besed, ki so te prezele, omrtvičile, pribile k tlom: »Zum Exekuzion!« Tri tovariše iz njegove celice so odpeljali na morišče. Njemu je bilo prizaneseno. Premalo dokazov so imeli zanj. Marca so ga poslali naprej v neko taborišče v Innsbruck in potem naprej v Kraut. Septembra 1942 so ga poslali domov. Ludvik je bil prej strojevodja in take so rabili.

Svoje aktivistično delo je nadaljeval. Z marca 1943 je postal član krajevnega odbora OF na Blejski Dobravi. Janez Zvan-Dravski, tedanji sekretar Okrajnega odbora OF, ga je organiziral.

Črtomir Zorec

POMENKI OB SAVI DOLINKI O NEKATERIH KRAJIH JESENISKE OBČINE

(95. zapis)

Res, pohiteti moram s temi zapisi o krajih jeseniške občine. Rad bi jih zaključil s koncem tega leta — in se potem podal v one gorenjske kraje, ki so jih risarji »meje« prisodili v ljubljanski občini Šiško in Moste. To so kraji okrog Medvod, Šmarne gore, Rašice in Posavje vse tja do Trbovelj; kajti prav do tam je segla »meja« zgodovinske Gorenjske.

TJA NA POTOKE...

Z nana Avsenikova pesem poje o vasovanju na Potokih. Tam žive Potočani in Potočanke (morda Potočnice?), dočerajnji živinovreji in »holcarji«, sedaj pa v glavnem že skoraj vsi le industrijski delavci ali — upokojeanci. Nenavadno številni so upokojeanci okrog večjih industrijskih središč, saj jih ne mika odselitev v bolj zdrave sicer odročne kraje, kjer bi se v naravnejšem okolju bolje odpočili in dlje živeli.

Potoki leže nekako v vznožju strme dvorhne Ajdne (1048), zahodno od Most a prav ob gorenjski cesti proti Jesenicam. Število prebivalstva je že skoraj sto let povsem enako (nekaj čez 120); tudi to je neka posebnost, ki kaže na neko drugačnost vasi. Krajevno ime pač ni težko razložljivo. Svoj izvor ima v obilju voda, potokov in hudourniških strug, ki se zlivajo v karavanskih pobočjih proti Savi.

Zahodno od vasi, na skalah nad Sotesko so vidne razvaline nekakšnega gradu, o katerem pa ni zgodovinskih podatkov; tudi Valvasor zanj ne ve.

ZAGONETNA AJDNA

N ajbrž je zazdaj kar prav tako reči. Kajti arheološka raziskovanja še niso končana, zato tudi prave razlage in pojasnila še ne more biti. Kljub večletnim iskanjem resnice. Eno pa je že gotovo: izkopavanja na visoki Ajdni že zdaj izpričujejo, da je to arheološko najdišče eno najpomembnejših v našem predalpekem svetu.

Kdo so bili ti staroselci, ki so se morali iz dosti zlonejše ravnine umakniti v odljuden skalnat svet? Sprva je kazalo na obstoj nekih peči za taljenje železove rude — pozneje pa je bilo izkopanih toliko dokazov, da je tu nekoč obstajal pravcati zaselek, saj so v zadnjem času strokovnjaki odkrili celo temeljni zid manjše cerkvene stavbe (ladje). Le kaj utegnejo povedati še nadaljna izkopavanja?

Občasno zavetje so na Ajdni našli tudi partizanski borci. Menda je delala tu, visoko nad dolino, tudi manjša ilegalna tiskarnica. — Vendar pa je izdajalska roka pomagala okupatorju odkriti tudi ta tako odročen kraj: na Ajdni so 24. julija

1943 padli trije borci Zapadno-koroškega odreda Julij Obermajer-Bobi, Adolf Repe-Tilen in Peter Rupar-Pero. V njihov trajen in časten spomin je sedaj na Ajdni vzdana spominska plošča.

Pod Potoško planino, ki je služila starim Potočanom kot senožet in pašnik, stoji spominsko znamenje na mestu, kjer sta 25. junija 1942 padla borca Cankarjevega bataljona Franc Guzelj in Janez Reven.

V soteski potoka Urbasa pod Potoško planino je postavljen pomnik — spominska plošča v počastitev junaka smeri kurirja Janka Pretnarja, ki je na tem mestu padel 31. januarja 1945. Pretnar je pripadal kurirski postaji 622.

NA KOROŠKO BELO IN NA JAVORNIK

H oté rečem tako: pojdem na Koroško Belo, pojdem na Javornik. Kajti prečesto hodi-mo (po nakupih) v Trbiž, namesto na Trbiž. Saj tako govorijo dosledno tudi domačini, Slovenci iz Kanalske doline. Le, da ti rečejo še bolj prav: na Trbiž. Krajevno ime ima svoj izvor v vodnem imenu Trbiža. (V naših Ratečah imajo tudi svojo vodo Trbiž!) Ob teh imenih mi pride na misel tudi ime jeseniškega potoka Ukove, ki priteče v savsko strugo iz globeli med Mirco in Jelenkamnom. Mar se ne imenuje tudi največja slovenska vas v Kanalski dolini — Ukve? Vas zavednih rojakov, mnogi med njimi nosijo ponosen priimek Prešeren!

S Koroško Belo in z Javornikom pa je sedaj tako: da to nista več samostojni vasi, pač pa sta bili obe v povojnem času priključeni Jesenicam, ki je ne le najmlajše pač pa tudi najdaljše slovensko mesto. Sicer pa je Koroška Bela ohranila vsaj svojo geografsko samostojnost: od gorenjske cestne žile je pomaknjena v pobočje Karavank. — Le njeno polje — Belško polje — je od stare vasi s cesto in železnico odrezano in pozidano... Tudi tu bi veljala pesem »Polje, polje, kdo bo tebe ljubil?« Zazidavanje rodovitnih njiv — po drugi strani pa gesla (žal, samo gesla?): pridobivati je treba iz zemlje čim več hrane — vsekakor tu nekaj ni prav! Vsaj doslednosti ni!

Na severni strani, nad Koroško Belo, kažejo tujcem Turške jame, češ, tu so nekoč domačini iskali zavetja med turškimi vpadi. — Sicer pa je Koroška Bela v svoji zgodovini doživela kar dve večji katastrofi. Ob veliki povodnji leta 1789 (»utrgal« se je oblak) je hrib Čikla zasul kar 40 vaških hiš. Dne 14. avgusta 1917 so vas antantna letala bombardirala in pri tem porušila 47 hiš.

Belani pravijo, da je v njihovi vasi »za en rekli topleje« kot na Javorniku. Ker so nekako v zavetju pod visoko Belščico (2016 m), torej že v zatišju Karavank.

V začetku januarja 1944 je moral v partizane. V VOS je šel. Že prej je delal zanje. Nekaj časa je bil na terenu Zasip, poleti 1944 pa je Ludvik-Vinko postal član Okrajnega načelstva VOS.

Jeseni 1944 je bil poklican na Primorsko. Tu je bil najprej namestnik komandirja, kasneje pa komandir zaščitne čete OZN pri IX. korpusu. Delali so tudi za VOS 2. VDV brigade, aprila 1945 je postal komandir vosovske čete na Mežakli. Svoboda mu ni prinesla počitka, kajti bil je komandir čete in kasneje komisar bataljona v KNOJ. Nazadnje je bil v tankovski diviziji. Domov je prišel šele marca 1949.

Veliko je doživel. Najraje se spominja lepih trenutkov partizanskih let. Življenje je tako, da ti prej pridejo na misel veseli, lepi trenutki, kot takrat, ko je bil komandir zaščitne čete na Primorskem. Okrog 160 ljudi je imel v četi in težko je bilo dobiti hrano zanje. Primorska je bila izčrpana. Decembra 1944 je bilo posebno hudo. Po teden dni skupaj ni bilo kaj dati v usta. Pa hajka za hajko! V Mrzli Rupi, Srednji Tribuši. Komandant brigade Slavko Furlan jih je ob koncu hajk vse izčrpane pošiljal na nekakšen »odmor« v Zgornjo Tribušo. Cela četa je plegla po Skokovem skednju, le straže je postavil. Kot bi jih ubil, so pospali. Naenkrat stražar zavpije: »Stoj!« Še danes vidi vse borbe, kako so se v trenutku usedli. Še trenutek so počakali: bo počilo ali ne? Ker ni počilo, so že isti hip spet plegli. In potem ga je stražar poiskal: »Tovariš komandir, Peter je vola pripeljal!« Zdaj so bili spet vsi pokonci. Tisočpetdeset kilogramov je tehtal. Tak korenjak je bil, da si ga mesar ni upal ubiti. Ludvik ga je ustrelil. Spet so se enkrat do siteda najedli.

To so bili trenutki v partizanih! Ali pa če si dobil paket. Kot ga je Ludvik dobil od mame na Silvestrovo 1944. Nikoli ga ne bo pozabil! Z mamino pisavo je bil na ovojju napisan naslov: »Komandir čete Vinko, P-16«. Notri pa tople nogavice, šest škotel cigaret in

pol kilograma soli. Kakšno bogastvo! Po dolgem času je četa spet jedla slano. Cigaret je seveda v trenutku zmanjkalo. Se danes počita tako hitro ne hodi, razmišlja Ludvik, kot je takrat prišel tisti paket v Zgornjo Tribušo.

Nak, najhujelega ne boš nikoli pozabil. Na dobavskem polju je šlo res za las. Z mamjo je bil zgovoren, da bo neki večer prinesel domov oprat perilo. Sredi polja je skušal prečkati progo, ko se proti njemu začene senca. Bil je policijski pes. Padel je v nemško zasledo. Kako neverjetno hitro v takih trenutkih človek odloča, ukrepa. S prvim rafalom je ustrelil pes. Že isti trenutek se je v zrak dvignila raketa. Razen njive s koruzo je bila vse okrog njega sama čistina. Vrgel se je na tla. Italijanska brzostrelka se mu je zapacala z zemljo, in ko je hotel ustreliti proti Nemcem, je zatajila. Zdaj mu ni kazalo drugega, kot da se med posameznimi raketami skuša zavleči proti predoru. Le dvigati, steči, se spet pritajevati. Na koncu se mu je le posrečilo, da se je pretolkel do roba in prevalil dol proti Radovni, da je prišel do gozda. Do kraja je bil zbit in izčrpan. Dva dni sploh ni mogel jesti. Ko bi vsaj mogel streljati. Ali pa ga je prav to rešilo?

Dan ali dva pred svobodo je še bil zadnji bitko z okrog 40 gestapovci in ostalo bando, ki se je z Bleda skušala prebiti proti Avstriji. V Vintgarju jih je dobil, sam. Udaril je po njih, in ko je ropotalo vse huje, so prileteli domačini. Hitro je poslal po četico bataljona jeseniško-bohinjskega odreda, ki je bil tedaj na Poljanah in ki mu je poveljeval komandant Lado Langus. Dva dni so se bili in pogajali z njimi. Kasneje je nemški komandant priznal, da bi se še ne predali, toda odrezani so bili od vode, pod njimi pa je tekla zelena Radovna... Le gledali so jo lahko, do nje jim niso pustili.

Svoboda je bila čudovita. Blejska Dobrava je bila polna zastav. Perečnikova mama jih je šivala noč in dan. Kje so neki naenkrat dobili toliko rdečega blaga! S kakšnim spoštovanjem so gledali borce, ki so prihajali iz gozdov! Vsa te je hotel posebej pozdraviti, se te dotakniti, kot bi hotel otipati svobodo... D. Dolenc

RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR

JUDY, PSICA S ŠESTIMI ŽIVLJENJI

4

O živali, ki je do zadnjega delila dobro in slabo s svojimi gospodarji

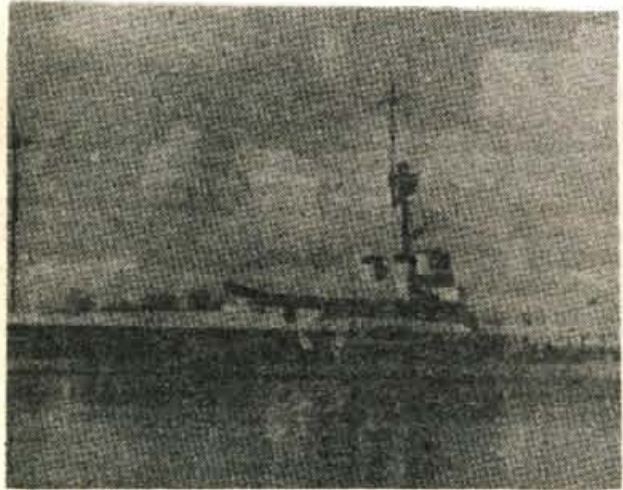
Teh osem tednov je bilo zelo delovnih tudi za ladji Grasshopper in Dragonfly: čeprav sta morali zaradi japonske premoči na morju in v zraku opravljati svoje poti le ponoči, sta vendarle uspešno pomagali pri evakuaciji posameznih zavezniških čet. Judy je bila nenadomestljiva pomočnica pri zaznavanju sovražnika, vedno je lajala že dolgo prej, kot so se pojavili japonski bombniki. Zнала pa je tudi razumeti, kdaj je na ladji potrebna popolna tišina, in takrat iz njene goba ni prišel niti najmanjši zvok. Tudi streljanje pušk in strojníc je ni motilo. V tistih dneh se je tudi spoprijateljila z Lesom Searlom z ladje Dragonfly, ki so ga obstrleli Japonci in so ga tovariši pogosto obiskovali v bolnišnici.

TUDI SINGAPUR PADE

Ko je končno padel tudi Singapur, tolikokrat opisovan kot nepremagljiva trdnjava, Gibraltar Vzhoda, je to pomenilo tudi konec malih britanskih vojnih ladij. Britanske sile so vzhodno od Indijskega oceana praktično nehale obstajati. Nekaj podmornic, nekaj manjših ladij in Scorpion, Grasshopper ter Dragonfly so ostale same. Februarja 1942 je bil položaj že takšen, da sta bila Grasshopper in Dragonfly največji ladji v tem predelu. Konec januarja je konvoj iz gorečega Singapura, v katerem so bile bombardirane tudi vodne rezerve, odpeljal tri tisoč žensk in otrok. Februarja naj bi Singapur zapustile tudi druge britanske ladje. To bi bil hkrati zadnji konvoj, ki bi evakuiral umikajoče se vojake in civiliste.

Scorpion, ki je plul prvi, je kmalu končal pod japonskimi bombami iz zraka. Le dvajset potnikov je preživelo in vsi so padli v japonske roke. Bil je petek, 13. februarja.

Istega dne so se potniki vkrcali tudi na drugi dve ladji. Judy je na Grasshopperju z navdušenjem pozdravljala otroke. Poveljnik J. S. Hoffman je skrbno

Judyno prvo domovanje v britanski mornarici je bila ladja »Gnat«

preučil vesti o potopljenih ladjah. Proti večeru so proti Javi odplule tudi manjše barke. Ob devetih zvečer je bilo nebo brez oblaka. Grasshopper in Dragonfly sta se v spremstvu dveh manjših potniških ladij odpravila proti Berhalski ožini. Judy so ravno hoteli spraviti s poveljniškega mostička, tedaj pa je dvignila smrček v zrak in začela na ves glas lajati. Vedeli so, kaj to pomeni.

BRODOLOMCI

Prvi val bombnikov je enkrat zadel ladjo Grasshopper. Požar so hitro pogasili in nadaljevali pot, tedaj se je spustil nadnje drugi val. Prvi se je potopil Dragonfly, a tudi kapitan Grasshopperja je vedel, da ne morejo dalje. Ukazal je, naj spustijo rešilne čolne. Na srečo obala bližnjega otoka ni bila daleč, tako da so mnogi kratko razdaljo kar preplavali. Zadnji so zapustili Grasshopper mitraljezi, ki so krili umik brodolomcev na obrežje.

V splošnem vrvežu in skrbih za ženske in otroke nihče ni opazil, da Judy ni med njimi. Med bombardiranjem se je namreč tako nesrečno podrl kup mornariških skrinj, da so Judy zaprle pot na prostost.

Ladja se je počasi nagibala na bok in se pogrezala. Brodolomci pa so nujno potrebovali nekaj zaloga. Kapitan se je dogovoril s podčastnikom Whiteom, da bo ta odplaval na ladjo in pripravil najpotrebnejše, potem pa bodo to spravili na kopno.

Ko je White prišel na ladjo, je bil dober del skladišč že pod vodo. Vendar je našel večino stvari, ki bi jih brodolomci potrebovali. Problem je bila le pitna voda. Tedaj so se mu naježili lasje — čuden tožek glas je prihajal nekje iz teme.

White je šel za glasom in tako našel ujetu Judy. Kakšno je bilo njegovo veselje in veselje brodolomcev na otoku, ko je bila Judy spet med njimi! In po pravici, saj se je kmalu izkazalo, da jim je storila življenjsko uslugo.

Nekaj skupin brodolomcev je odšlo preiskat otok. Razočarani se so vrnili s sporočilom, da je nenaseljen in da tudi pitne vode ni na njem. Ustrašili so se. Kaj bo z ranjenci, ti bodo še težje prenašali pomanjkanje vode! Iz razmišljanj jih je zbudilo divje Judyno lajanje. Kot ponorela se je zaganjala po obali skoraj tik ob vodi. Je opazila kakšno veliko ribo? Tedaj je začela grebsti s tacami v pesek. Grebla je in grebla in vedno glasneje lajala. Končno so se odpravili pogledat, kako bi jo umirili. Toda glej, pod Judynimi nogami je bila mlaka vode. Mlaka pitne vode. Judy je odkrila vodo.

To pa še ni bilo vse. Prav tako dragocena je bila njena zmožnost, da je lovila kače in velike kuščarje, ki jih je na zapuščenem otoku kar mrgolelo in ki so močno nadlegovali brodolomce.

Po petih dneh je priplul tongkan, široka barka, in odpeljala brodolomce na varno v Sinkap. V Dabu so pustili ranjence v oskrbi prijaznega Holandca, sami pa so se z džunkami napotili proti Sumatri, ker je bilo slišati, da vozijo iz Padanga na tem otoku britanske in avstralske ladje v Colombo.

Le podčastnik White je s tremi možmi ostal v Dabu, da bi poskušal pripluti v svobodo po drugi poti. Po vrsti zapletenih dogodivščin, v katerih so jim pomagali domačini, so pripravili za plovbo staro barko in se, opremljeni le s šolskim zemljevidom, odpravili 11. aprila 1942 na 4.000 kilometrov dolgo pot proti Madrasu na indijski obali. Po dobrih štirinajstih dneh plovbe, ko so bili skorajda že brez goriva, se jim je neverjetni poskus posrečil. Pristali so le nekaj kilometrov proč od Madrasa!

POT SKOZI DŽUNGLO

Ladja, na kateri so se pomešali brodolomci z Grasshopperja in Dragonflyja in med katerimi je bila seveda tudi Judy, je brez posebnih zapletov priplula na Sumatro. Toda tam so izvedeli, da je do Padanga 300 kilometrov dolga pot skozi vlažno džunglo.

Sreča jih je v začetku še spremljala. Našli so dovolj manjših čolnov, ki so jih po reki pripeljali navzgor do Rengata. Od tu dalje pa je vendarle bilo treba vzeti pot pod noge. Pred njimi je bilo še 200 kilometrov.

Videti je bilo, da vso odpravo vodi Judy. Skakala je pred kolono in za njo, pazila na levo in desno. Drugega dne pohoda se je nenadoma zapodila proti velikemu krokodilu — pot jih je namreč vodila ob reki.

Zlata Volarič: Nazaj še pridemo 3

Otroke so vzgajali v poštenju, pravičnosti in ponosu, da so Slovenci in jih navajali na delo. Zemlja, čeprav je rodovitna kot v Prekmurju, ni rodila, če je niso dobro pognojili, obdelali in posevke temeljito opleli. Zato ni zadostovalo delo odraslih, ampak so morali pomagati tudi otroci. V tistih časih ni bilo kmetijskih strojev, vendar so imeli vsi gospodarji železne pluge, osipalnice, rajse in nekateri končali šole za kmetije v Rakičanu. Torej so že v tistih časih, pred drugo svetovno vojno gospodarili na kamovških kmetijah izobraženi posjedelci.

Nekateri gospodarji so želeli, da bi se njihovi otroci šolali, vendar ni bilo možnosti, razen lendavske gimnazije ali kmetijske šole v Rakičanu. Tako so Miheljev Karlo, Tomeljev Stojan, Mezekov Vlado in Grzejev Srečko končali šole za kmetije v Rakičanu. Torej so že v tistih časih, pred drugo svetovno vojno gospodarili na kamovških kmetijah izobraženi posjedelci.

Poleg šol nauči človeka marsikatero grenko pa tudi sladko resnico življenja. Vsi ti ljudje so imeli za seboj bogato življenje. Večina gospodarjev je štiri leta in več so delovali v vojski Avstroogrske, se borila na ruski fronti, celo v Rusiji so bili kot udeleženci oktobrske revolucije. Poleg tega so poskusili italijanske zapore zaradi slovenske nacionalne zavednosti in celo komunizma.

Vežnaver je bil sedem let vojak v avstroogrski vojski in celo v Rusiji. Tri leta je bil redjen vojak, potem pa je prva svetovna vojna trajala štiri leta. V takih prilikah se človek marsičesa nauči, slabega in dobrega.

Prav tako so bili vojaki Vidič, Mihelj, Sankovič, njegovi prijatelji.

Otroci so ob nedeljskih popoldnevih prisluškovali njihovim pogovorom. Radi so obujali spomine na preživete dogodke in jih vsekakor malce po svoje obarvali. S tem so jim dali še večjo vrednost.

Vidičevi in Miheljevi so preživeli celo soško fronto. In to so bili dodatni dogodki.

Trpljenje človeka ojekleni in zato zna ceniti življenje bolj od onega mehkužca, ki se je grel v materinih pernicah. Če vidiš, kako ob tebi ljudje umirajo, razkosani, krvavi, od ran, od tifusa, jetike in mučenja, si srečen, da si odnesel celo kožo iz blata, gorja in morije izšel nepoškodovan, znaš ceniti tisto bitje, ki ti poganja kri po žilah, življenje, pa naj bo še tako polno gorja in vsakdanje skrbi za preživetje družine.

Prijateljstvo in ljubezen, resnica, svoboda in poštenje dobijo posebno vrednost, dragocene so, popolnejše kot pa če bi ti življenje teklo mirno v nekem idiličnem kraju, brez zapletov in spodrsiljav. Vsako težje doživetje izkristalizira človeka in mu ojekleni voljo do dela, bivanja, ustvarjanja in ohranjanja človeškega rodu.

5.

Do Radmožanec je bilo pol ure hoda. Osnovna šola je imela dve učilnici, zato je bil pouk dopoldne in popoldne. Poučevali so učitelji, kot tudi v nekaterih drugih prekmurskih vaseh, ki so jih oblasti pregnale od drugod, iz Maribora in Ljubljane, kjer so se na učiteljsko zagovarjali ideje komunizma. Ti učitelji so bili veliki domoljubi, izobraženi in napredni prosvetni delavci. Mnogi prekmurski otroci so tako dobili izvrstne učitelje. Tudi

kamovški. Učili so jih Marija Zupančičeva, kasneje žena prekmurskega narodnega heroja, sekretarja okrožnega komiteja KP za Pomurje Stefana Kovača, Ivanka Tamše in Aristid Zornik. Slednji je organiziral tečaj za mlade kmečke fante in dekleta ter jih učil umnega kmetovanja. Učiteljici sta mu pomagali.

Miheljeva Milan in Karlo sta že odrasla osnovni šoli, prav tako Mezekova Anica in Vlado.

Vežnaverjevi so imeli pet otrok, najstarejša Zlatka je imela zelene oči in zlate lase, bleščeče od sonca, saj je pasla živino in delala na njivah vse kot starši, poleg tega je bila dobra učenka, dve leti mlajša je bila rjavolaska Lojzka, mlajša Marinka je imela črne lase, Ivan in Nadica sta bila svetlolasa.

V šolo so hodili prvi trije, Zlatka dopoldne, popoldne pa Lojzka in Marinka, kajti prvo in drugošolci so imeli pouk le popoldne. Starejši so se lažje borili z jutranjim mrazom in utirali gaz za mlajše skozi visoki sneg, ki je v tistih letih pred drugo svetovno vojno obilno zapadel. Zime so bile zelo mrzle, poletja pa vroča.

Z Zlatko so hodili še v isti razred Sandi Sankovič, Silvo Vidič, Milivoj Birs, Vislava Vidmar, Terezika Paklec, Ana Primožič, Rozika Puhan in drugi, otroci Madžarov iz Radmožanec. Večinoma so se otroci dobro razumeli in ubogali svojo učiteljico Marijo Zupančič. Posebno lepo in veselo je bilo, ko je v šolo prišel Stefan Kovač in se igral z otroki.

Položil je desko na opeke in naredil gugalnico ali pa je pripovedoval zgodbe.

Otroci so vedeli, da obiskuje njihovo učiteljico in tik pred začetkom vojne sta se poročila.

Kmalu po rojstvu njunega prvega otroka so Kovača madžarski fašisti v gozdčiji pri Gančanih ustrelili, ko je prišel na partijski se-

stanek. Njegov tovariš je ušel, on pa je obšel v krvi. To se je zgodilo 18. okt. 1941.

Danes je tam spomenik, iz črnega marmornja z napisom o njem, v rojstnem kraju, v Nedelici, kjer je pokopan, ima tudi spomenik. Proglasen je za narodnega heroja — 20. cembra 1961.

Marija Zupančičeva živi v Ljubljani.

6.

»Hej, zaspanka! Vstani, no, Zlatka!« nam je budila mati. Zjutraj sem težko vstala, če sem šla pozno spat. Sicer sem jutranja, kar pomeni, da se zjutraj prebujam z lahkoto. Dole na njivah utrudim otroke, zato trdno spi. Vse težko zaspijo, bi se morali utruditi od dela, bi spali mirno in trdno. Privzela sem bel Belka k Rdečku in ju gnala čez polje po natem kolovozu v gozdu na travnik. Vse sem jima privezala za levo nogo in okrog gov, da nista mogla tehati, vsaj zelo hitro. Toda tisti dan sta bila mirna. Vsega sem se go in začela brati.

Bika sta se pasla in Rdečko je bil zadovoljen, kar se je zgodilo zelo redko.

Brala sem in brala. Včasih sem pogledala nanju, a vse je bilo mirno.

»Ojoj!« Rdečko je dvignil glavo in opazil z nečim rdečim, kar je trdno držal z zobmi. Moja rdeča jopica. Lopov nemarni. Zato je bil tiho.

Skočila sem tja in mu jo iztrgala iz gobca. Rokav je ves pogrizel, ostalo je bilo še v celo.

Splesti bom morala drugega. Rdečka se mahnila s šibo po gobcu, pa nauk ni bil korsten, ker je še grizel rdečo jopico, Lojzka in Marinko, ali pa je zabadal rogove vanje.

»Oho, tvoj bik pa ne mara trave!« je reklo nekdo za mojim hrbtom.

Bil je Sandi.

IZIGRANA SMRT IN SUŽNOST

Martin Prešeren

31

Cene je od nekdaj prinesel ščetke za obleke in čevlje, ter se pričel drobiti po umazanih hlačah, nato pa je krtačil še čevlje in se očedil najhujšega že posušenega blata. Prav tako so napravili tudi ostali, saj je bilo vojno pravilo, da je v stroj treba priti očiščen, na naj si bo to v miru ali vojni, edino na bojnih okopih te ni nihče vprašal ali se boriš očiščen ali blaten.

Jožetova skupina se je napotila proti sredini male vasi, ki je bila zavita že skoraj v trdo temo, le premikajoče silhuete vojakov so se pojavljale izpod šup, kozolcev ali hiš na zbornem mestu. Vojaki so se v tem temnem večeru postavljali v štiriredni zbor, tako je komandiral neki kaplar, nihče pa ni dal znaka za mirno, kot običajno, le tri sence so se pojavile pred strojem, kapetan, poročnik in podporočnik. Čeprav se niso videli njihovi čini, so jih vojaki spoznali po postavi in kretnjah.

»Tišina,« je zavpil poročnik. Na mah je nastala tišina, kot bi odrezal.

»Vojaki, podoficirji! Ta zbor je sklican največ zaradi tega, ker se je tako odločil štab, da se vam objasni situacija, kolikor nam je pač znana po zadnjih vesteh. Kot vam je znano, smo bili pred nekaj dnevi napadeni brez vojne napovedi in mi smo morali, oziroma bili prisiljeni sprejeti vsiljeno nam vojno z mnogo močnejšim sovražnikom. Za Beogradom je bilo bombardiranih že večje število mest, kjer je umrlo največ civilnega prebivalstva. Najhujše napade je doživel Beograd, kjer je mrtvih na tisoče ljudi. Nemci so v teh dneh res prestopili na nekaterih krajih naše meje, prav tako so prestopale tudi armade Madžarske, Bolgarije, Romunije, le Italija še ni posegla po naši zemlji, zdi se pa, da se tudi ona ne bo odrekla. Vse armade se pomikajo proti osrčju naše Jugoslavije, po nekaterih domnevah, so Nemci že dosegli Zagreb, pomikajo se pa tudi proti Beogradu. Naše meje pa še niso okrnjene na Gorenjskem, tudi Ljubljana je še svobodna, prav tako Notranjska, dočim vam za Štajersko ne bi vedel povedati. Naša armada si ni še ustvarila stalne fronte, da sprejme borbo z Nemci in ostalimi napadalci. Naša edinica bo izpolnila svojo nalogo in dolžnost do domovine, kot nam jo narekuje naša vojaška obveznost in zakletva, katero smo vsi položili še v naših aktivnih edinicah. Naj vas ne bo strah, če se spopademo s sovražnikom, smelo in odločno bomo šli v boj, ne misleč na smrt. Pri naši zakletvi smo se zavezali braniti domovino in kraja do zadnje kaplje krvi. Ne poslušajte sovražnih parol, pa naj bo to po radiu ali iz ust raznih ljudi, nam neznanih, ki so lahko tudi plačani agenti, ki nas hočejo demoralizirati in onesposobiti za borbo. Še preden se spopademo s sovražnikom. Prepričan sem, da med nami ni omahljivcev, da se bomo vsi uspešno in složno borili proti Nemcem in Italijanom, klonili pa ne bomo. Ne smemo pozabiti hrabrosti Srbov v prvi svetovni vojni, katera je bila napadena zaradi sarajevskega atentata od strani avstro-ogrske monarhije, s še številnejšo premočjo pa so vstali po štiriletnem suženstvu v ujedinjeno Jugoslavijo. Avstro-ogrska armada pa je klavirno in osramočena propadla: apeliram na vas vse, da po vzgledu male srbske vojske iz prve svetovne vojne nadaljujemo z njenimi svetlimi tradicijami.

Naša edinica, če ne bo kaj posebnega, si bo v tej vasi dodobra odpočila, nato bomo pa po navodilih armadnega štaba nadaljevali pot, kot nam bo to ukazano. Navodila za vse naše premike, bo prinesel v tej noči poseben kurir. Bodite poslušni in disciplinirani, kot ste bili do sedaj.

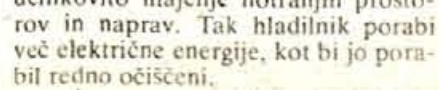
»Bog z vami!« je zaključil kapetan svoj govor vojakom.

Ne, da bi kdo komandoval razhod, so vojaki pričeli sami izstopati iz stroja in se pričeli zbirati v grupah, nekateri ohrabreni, drugi preplašeni, če se bo treba spopasti s sovražnikom, tretji pa so instinktivno pričakovali skorajšnjo kapitulacijo in razpust edinice, kar je bilo za njihove pojase popolnoma razumljivo. Po krajšem času so se razšli po svojih počivališčih, kapetan, poročnik in podporočnik pa so odšli v sosednjo hišo, da pričakajo posebnega kurirja za nadaljnji premik, isto so storili tudi Jože, Marko, Cene, Marjan in Jaka. Ponovno so se brez besed polegli po svojih ležiščih, le Marko se je oglašil in dejal:

»Jože, jaz bi bil zato, da tega kurirja čakamo vsaj dva dni, da se dodobra spočijemo in najemo, nato pa naj pride, če že mora priti.« Jože se v zadnji potegnil po svojem ležišču poleg Marka, si našel cigareto, nato pa dejal:

»Prav bi bilo tako, kot praviš Marko, samo če bomo preveč dolgo čakali v tem gnezdu, nas bodo Nemci ali pa Italijani dobili kar na kupu in adijo svoboda. Povem pa to, če bi nas kdo od njih poskušal polovi v tej vasi, se pa ne bi kar tako pustili, ker imamo imeniten položaj, spopadli bi se pa naj bo kar hoče.«

»Brez nadaljnega se bomo spopadli in kar jih bomo pobili, toliko manj jih bo, niso pa tudi ne nepremagljivi, ne Nemci, še manj pa Italijani, ni hudič, da ne bi uspeli. Če pomislim, saj je Gorenjska skoraj prazna moških, kar nas ni bilo vpoklicanih, so se pa fantje javili v vojsko kot prestovoljci, tudi oni nekaj pomenijo in se neke nahajajo, gotovo bodo posegli v boj, če se jim bo le nudila prilika,« je podpiral Jaka Jožetovo mnenje.

Manj domačega plina

Sredi oktobra so v prodajalnah plina izobesili napise: plina ni. Spet, smo si grenko dejali in se spomnili, kaj pred prodajalnami konec lanskega leta, ko se nam je celo dogodilo, da smo se po uri čakanja vračali domov s praznimi jeklenkami. Zakaj prihaja do zadreg pri oskrbi s plinom in v kolikšni meri jih povzroča potrošniška mrzlica?

Naftna kriza pomeni tudi plinsko

Plina butan in propan sta stranska izdelka ob predelavi surove nafte v rafinerijah. Naftna kriza torej pomeni tudi plinsko. Naše rafinerije letos ne delajo s polnimi zmogljivostmi, septembra so celo ustavljale proizvod-

Pomanjkanje domačega plina torej nadomeščajo z uvoženim. V devetih mesecih je bil izpad domačega plina 27-odstoten, konec avgusta celo 32-odstoten. Doslej je Petrolu uspelo zagotavljati devize za uvoz plina pri samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Upajmo torej, da bo tako tudi do konca leta.

Sredi oktobra so v prodajalnah plina spet izobesili napise: plina ni. Enotedenski izpad so v plinarni nadomestili do konca meseca in Kranj je na primer dobil oktobra prav toliko plina kot lani. Vrste pred prodajalnami torej naredimo tudi sami, saj se ob prvih klicih, da plina ni, hitro založimo z jeklenkami.

njo, tudi oktobra so predelale manj surove nafte, kot so načrtovale. Zadrege pri oskrbi s plinom so torej pričakovane, bi lahko dejali.

Z energetske bilanco naj bi letos dobili iz domače predelave nafte 70 odstotkov plina, 30 odstotkov naj bi ga uvozili. Tako smo zapisali. Podatki za prvih devet mesecev pa govore, da je bilo domačega plina manj, da smo ga morali več uvoziti, kot smo predvideli. Tako smo pri IPK, tozdu Butan plin v Ljubljani dobili podatek, da so v prvih devetih mesecih letošnjega leta dobili iz domače predelave surove nafte 43 odstotkov plina, 57 odstotkov pa so ga morali uvoziti.

Devize za plin

IPK tozdu Butan plin v Ljubljani, ki ima svojo enoto tudi v Kranju, oskrbuje s plinom 45 odstotkov slovenskih gospodinjstev, ki uporabljajo plin: Ljubljano, Gorenjsko, Dolenjsko, Notranjsko in del Primorske. Na Gorenjskem ima drugega oskrbovalca le jeseniška občina, saj gospodinjstva oskrbuje s plinom Komunala vodovod Jesenice.

Proizvodna vira sta rafineriji na Reki in v Sisku. Tozdu Butan plin v Ljubljani plin dobavljajo Petrol, Istra benc in Ina plin iz Zagreba. Uvoženi plin Petrol kupuje v zahodni Nemčiji in na Madžarskem.

Prodali toliko plina kot lani

Sredi oktobra so v prodajalnah izobesili napise: plina ni. 5. oktobra je namreč zmanjkalo plina za široko potrošnjo, medtem ko so ga vsi prednostni odjemalci dobili: šole, vrtci, bolnice, obrati družbene prehrane, piščančje farme, železnica za gretje kmetnic in signalnih naprav ter industrija za tehnološko uporabo. Prednostni odjemalci porabijo letno 22 odstotkov plina, ki ga proda tozdu Butan plin, 10 odstotkov predstavlja avtomobilski plin, pretežni del, torej 68 odstotkov pa je namenjenega tako imenovani široki potrošnji.

Letos smo se sredi oktobra torej prvič soočili z zaprtimi prodajalnami plina. Doslej je nekajkrat zmanjkalo le avtomobilskega plina, ki je pač po prednostni listi na zadnjem mestu.

Da je bilo plina za gospodinjstva doslej res dovolj, pove podatek, da so ga pri tozdu Butan plin prodali v letošnjih prvih devetih mesecih prav toliko kot v istem razdobju lani: 5.700 ton uvoženega in 4.277 ton domačega, skupaj torej 9.977 ton. Lani so ga v tem razdobju prodali 10.604 tone, malce več torej, kar gre na račun avtomobilskega plina, ki ga je letos primanjkovalo.

Naftna kriza se podaljšuje v plinsko in v letošnjih devetih mesecih je 27 odstotkov domačega plina nadomestiti z uvoženim. Upajmo, da bo leta z zagotavljanjem deviz ne bo težav.

Pomanjkanje ustvarjamo tudi sami

Vrste pred prodajalnami plina smo oktobra naredili tudi sami. Kranjska prodajalna ga je na primer dobila prav toliko kot lani, torej je bilo čakanje odveč. Res, teden dni ga ni bilo, enotedenski izpad pa lahko nadomestijo šele v štirinajstih dneh. Pomanjkanje pa seveda spodbudi marsikoga, da se oskrbi z rezervno

jeklenko. Prodaja se tako skrči na nekaj dni, morda celo nekaj ur. Dogaja se celo, da ljudje, ko zagledajo tovornjak z jeklenkami, trumoma hite do prodajalne, četudi so pravkar namestili v štedilnik polno jeklenko.

Težave se tako nagrmadijo, pri tozdu Butan plin pa ne morejo hipoma zadovoljiti povečanega povpraševanja. Običajna dnevna prodaja je deset ton plina oziroma pet tisoč jeklenk. Tej številki ustrezen je tudi delovni postopek pri polnjenju je-

klenk in njihovem razporeditvi v prodajalnah in do stanovanj.

Ni varno kopičiti zaloge plina

Previdnosti ni nikoli preveč, če gre za plin. Če sicer plin ni nevaren, je sicer električno, toda veliko bolj mevne. Nismo se seveda bali strahu pred plinom, ki se je udomačil šele v zadnjih dneh, toda danes ga uporabljajo slovenski gospodinjstva.

Na podlagi izkušenj lahko da plin postane nevarna stvar, postaneš malomaren. Res, sreče v gospodinjstvih, v katerih se začeli uporabljati plin, običajno se pripetijo tistim, uporabljajo že vrsto let in so nepozorni.

Vsekakor zaloga plina, ki nekateri kopičijo ob moči oskrbi predstavlja nevarnost, dovoljuje tri jeklenke, tudi lahko prepreči, da si jih ne podstreho shranijo še več. Tudi kakor tvegano dejanje.

Kranj - Se kakšen teden bo v spodnjih prostorih nove zgradbe Ljubljanske banke razstava risb in fotografij cicibanov, pionirjev in srednješolcev, udeležencev nagradnega natečaja Ljubljanske banke - Temeljne banke Gorenjske. Razstavo so v banki pripravili v počastitev svetovnega dneva varčevanja. Prijetno poživitev so otroci prinesli v banko, saj so dela dobra in včasih bi lahko pomislili, da so jih delali pravi umetniki - tu mislim na nekaj grafik in izvrstnih fotografij - ne pa otroška roka. Foto: D. Dolenc

Nenavadno

Kranj - Prav debelo je lastnik bankovca za tisoč, ko je spoštljivo pobožal blazni »sivčak«, tako zaželenega v denarnici. Nekaj ni bilo, nekaj je bilo nenavadno na kovu, kajti rdeče registrirane so bile nekoliko previsoke ne. Ko je bankovec še petkrat in ko je iz sodelavčeve denarnice romal bankovski bratec za javo, je bilo več kot jasno, da gistrake številke na nepravilni hrbtni strani bankovca rejen denar v obtoku?

Domala nemogoče, saj je videz in na otip kar pravi, smo poromali z neobičajnim kom v banko, v novo Ljubljansko banko v Kranju, da poveda kaj.

Stanovanje za invalida

V radovljjski občini so težkemu invalidu Janezu Resmanu s Srednje Dobrave pri Kropi obnovili stanovanje

Srednja Dobrava - Pisali smo že o 43-letnem invalidu Janezu Resmanu s Srednje Dobrave pri Kropi. Janez Resman je štirinajst let delal v kropskem Plamenu in veljal za dobrega strojnega delavca, od leta 1969 pa je invalid, že pet let priklenjen na invalidski voziček. Leta 1972 je ostal sam, brez staršev, le z bratom v stari hiši, z brezupno zdravniško diagnozo: skleroza multiplex.

Tedaj, ko se je zahtevalna bolezen pojavila, so mu sodelavci iz Plamena stali tesno ob strani in mu omogočili zdravljenje na Češkem. A bolezen se je ponavljala, Janezu je bilo vedno težje, saj brez invalidskega vozička ni mogel nikamor. Še huje pa je bilo to, da je le težko opravljal nujna gospodinjstva dela v stari domačiji, bil je brez stranišča ali kopalnice.

Janez Resman je dolgo časa prosil za pomoč: prosil samoupravno stanovanjsko skupnost v Radovljici, da bi mu popravila stanovanje tako, da bi vsaj najnujnejša dela opravljal na invalidskem vozičku, neodvisno od tuje pomoči. Skrbelo ga je, da bo pozimi prezebal v dvesto let stari domačiji, kajti pomoči dolgi ni bilo.

kjub temu da je posredovala socialna komisija pri krajevni skupnosti, se večkrat sestala in ugotavljala, da njihov krajan nujno potrebuje pomoč. Janezu Resmanu so sicer ponudili, da bi ga premestili v dom starostnikov v Radovljici, vendar ni hotel. Pravi, da bi rad ostal doma vse dotlej, dokler še lahko sam kuha in pere. Bi že nekako...

Končno je prišla pomoč, pri Alpdomu v Radovljici so imeli za rešitev stanovanjskega problema invalida vse razumevanje. Janezu so prav lepo uredili stanovanje, predvsem kopalnico in sanitarije, ki si jih je tako zelo želel. Zdaj mu je nemerno lažje, družba mu je pomagala kot so mu po svojih močeh že prej pomagali sosede na Srednji Dobravi.

Pred njegovo hišo, kjer prebiva skupaj z bratom, je še ostalo nekaj materiala od gradnje v notranjosti, od obnove stanovanja invalidu, ki smo mu izpolnili dolg: zagotovili neprimerno boljše življenjske razmere in dokazali, da smo sposobni izpolniti tudi svoje človeške, moralne obveznosti.

D. Kuralt

Današnja Kropa praznuje 500 let, odkar so postavili cerkev in se je razvijalo fužinarstvo – kmetstvo, a z življenjem, ki si želi prostora in traka za majhnimi okenci

ni več zgaranih, bosih otrok, ki so pomagali očetu in mami v vigenjcu in odhajali spat zvečer, ko so pogasili ognje na ješah in odložili nepokovane cajne ter morda ob akrom-ni leščerbi pojedli kosček kruha. Ni več žebljiv, tako visoko cenjenih po vsem svetu, ni več ognjev, ni več nakoval. Današnja Kropa je današnja Kropa, drugačna. Tako kot vsi kraji si tudi Kropa želi napredka, želi asfalta pa svetlih in prozornih oken in vrat, komunalne opremljenosti. Za nostalgijo in idiliko, ki nas kot zvedavega popotnika po Kropi prevzemata na vsakem koraku, ni pravi čas, kajti 20. stoletje prinaša drugačne zahteve in potrebe.

Opaka na bankovcu

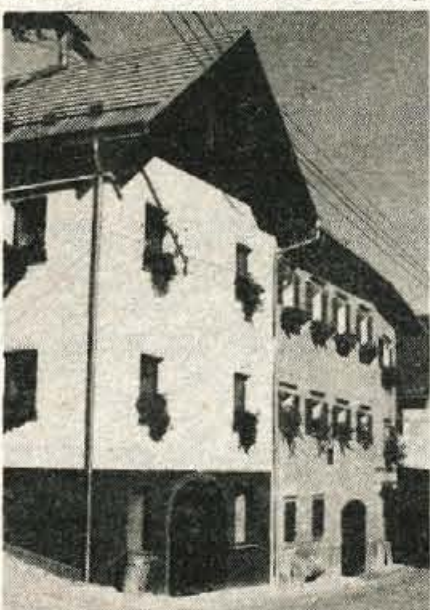
narja ne pomnijo, da bi se kaj takega pripetilo že kdaj prej in so izredno začudeni. Bankovec je bil, kaj veš po kakšni igri narave in napake, pri tisku števil narobe obrnjen, kajti registrska številka je prava, v enaki višini, le da na drugi strani.

Lastnik izjemnega tisočaka je bil ljubeznivo pozvan, saj se zgodi v banki, kjer bodo posredovali in v Službi družbenega knjigovodstva bankovec tudi zamenjali. Ne vemo, kaj kani storiti; če ima krompir in drva že v drvarnici, zna biti, da ga tudi zadrži in če deset let kot numizmatično vrednost proda — če ima sploh kakšno numizmatično vrednost. Zanesljivo vemo le, da tisočaku kupna moč že zdaj ni kaj prida, kaj šele če deset let...

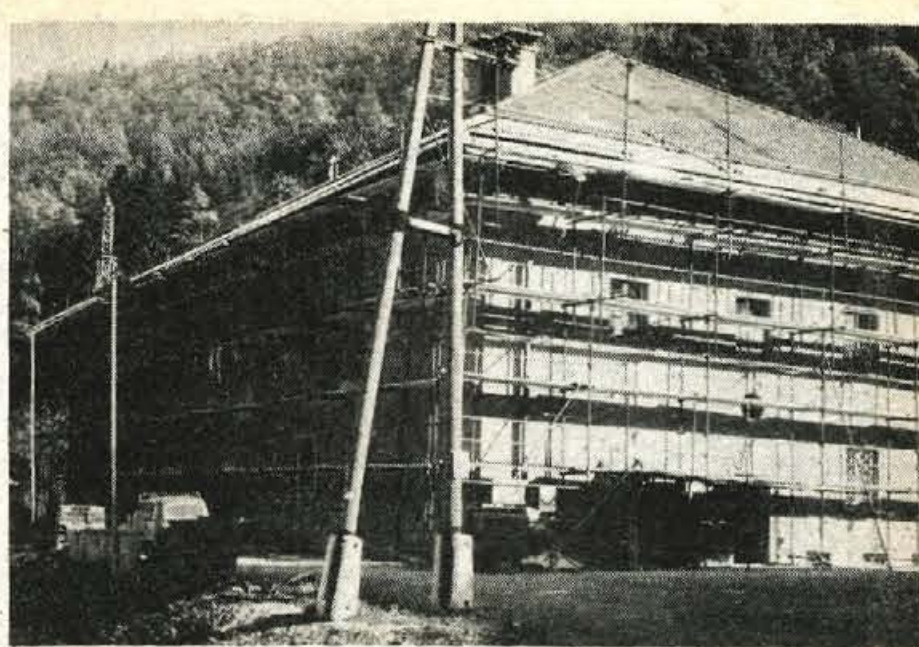
SOCIALISTIČNA
FEDERATIVNA
REPUBLIKA
1990. VIIA

«ta pravih», saj menda danes v Kropi ni zakoncev, ki bi bila »čista Kroparja« — si želijo asfalta, spluzene ceste, telefonov, dobrega zaslužka v bližnjem Plamenu ali v tovarni umetne kovaške obrti. Želijo si čistega okolja in ne smrdljivega bajerja na koncu vasi, želijo, da se Kroparica, ki še vedno glasno šumi sredi Kroke, ohrani kar najbolj čista. Želijo si, da bi se staro, na katero so kot potomci ponosni, ohrani, vendar ne tako, da se ne bi dalo prostorno zadihati.

Vsa Kropa je spomeniško zaščite-
na in prav je tako. Številne hiše so
že obnovili, marsikaj čaka na obno-
vo, kajti temeljita revitalizacija
Krope zahteva tudi močno denarja.
Hiše, visoke in močne, strnjene,
ena ob drugi, kot da si želijo kljubo-
vati času in se nikoli ne upogniti. Za
majčkenimi okenci, tako zelo kro-
parskimi, je malo svetlobe in ob vsej
idilici in folklorni barvitosti neprijet-

Na vseh oknih kroparskih hiš
je vedno, polno rož. — Foto:
D. Kuralt

V Kropi danes obnavljajo sindikalni dom, kjer bodo v zgornjih prostorih uredili stanovanja. — Foto: D. K.

no bivati za njimi. Da seveda niti ne niti ne govorimo, da bi tudi današnji Kroparji radi visoka in premična garažna vrata pa centralno ogrevanje, nobena modernejša sprememba na pročelju pa ni dovoljena. Živeti pod spomeniško zaščito v času tehnike in vsakdanjih sprememb modernega časa ni lahko.

Kljub temu so ljudje, ki danes živijo v Kropi, ponosni na svoj kraj in radi ga imajo tako, kot imaš rad kraj, kjer že dolgo živiš in si z njim povezan. Ponosni so na zgodovinsko izročilo in pomnike, ki so tako edinstveni in nenavadni za številne obiskovalce Kroke. Včasih je zvedavih obiskovalcev toliko, da se v muzeju komaj zvrstijo, včasih jih je toliko, da napolnijo s fotografskimi kamerami vso Kropo. Ozka dolinica jih sprejme gostoljubno, z okenci, polnimi cvetja, vsa mirna in spokojna, s kramlajočimi Kroparji, ki lovijo zadnje žarke sonca na klopci sredi vasi. Kramljajo o tem in onem, o življenju pač, ki uganja zdaj takšne, zdaj drugačne negotovosti in se nikdar ne ustavi. Hodijo na delo, se upokojijo, mladi pa gradijo na drugem koncu Kroke svoje lepe, mo-

derne hiše in se vseljujejo v stanovanjske bloke. In tudi odhajajo, daleč stran in daleč v svet, a da ne bi nikdar zatajili ali pozabili svoje rojstne vasi. Kroparji, pravi Kroparji so nač takšni in takšni bodo ostali.

ji so pac takani in takani bodo ostali.
In če danes v zgodovinski Kropi
vedo, da je bila natanko pred petsto
leti – kot piše Valvasor – sezidana
cerkev in da sta že tedaj stali zgorn-
nja in spodnja fužina ter se začelo
razvijati fužinarstvo, da zdaj ni več
žebļev, domala ni več pravih, izvrst-
nih kovačev, to tudi pomeni, da ni
več neusmiljeno trdega boja za
kruh. Ni več tistega vsakdanjega ne-
izprosnege garanja, ki ga pomni zgo-
dovina, opisuje in opeva v socialnih
pesmih slovenski pesnik.

Zgodovina pa ostala v kovaškem muzeju, se izkazovala z velikim lesenim vodnim koritom sredi vasi ter v kladivu, v mrežastih okencih in v izjemni arhitekturi ter zasnovi vasi, ostala pa bo tudi v spominu in srcu tistih kropaških potomcev, ki se še vedno zavedajo, kako garaške so bile roke dedov, ki so tako spretno izobilkovali kovaške izdelke, daj ih je občudoval in jih še danes ceniti ves svet.

Tončkova Angela

»Jej, pa glih dons ste parši, ke sm tekoj zelena!« je skrila obraz v dlani pa spet potegnila z rokami po čelu in skodranih sivih lasah. Kot bi jo nekakšna gripa grabila že nekaj dni. Malo čaje kuha, malo polega, malo manj gre na vas, pa se bo pregatalo. Malo posmrka, a že naslednji trenutek se veselo nasmeje na vsa brez-zoba usta in že je spet taka, kot jo poznajo Hotaveljci pa ljudje daleč naokrog po hribih. Saj Tončkovo Angelo res nihče ne pozna drugačno kot nasmejano. Vsakemu zna prav odgovoriti in to vedno odrezavo in duhovito, da se nasmeje vsaka družina od srca. »Angeli smo se nasmejali,« pripovedujejo potem doma. Taki jo poznajo že vse življenje in tako imajo radi. Nikoli huda, nikoli žalostna, za šalo pa pripravljena vsak trenutek.

Sama živi v hišici na Hotavljah, ob poti, ki pelje na Kopačnico. Pod hišo teče voda. Tu je nekoč njen mož koval motike, kopuljice in vse, kar si hotel. Angela pa je potem optrjala koš in z njim vandrala od hiše do hiše. Ves svet jo pozna, pravi od Sv. Lenarta pa do Vrhnike in Horjula. Kadar ni bilo motik ali če njen Lovre, ki je bil sicer tudi dober žirovski čevljar, ni imel dela in ni bilo kaj dati v usta, tedaj je Angela prav tako optrjala koš. Spet se je napotila po hribih. Na fehtarijo. Ljudje so jo poznali in radi so ji dali živeža. Po nekaj dni je hodila. Ves čas je v mislih videla svoje štiri otroke, kako zrejo skozi okno na pot proti Hotavljam in čakajo, da se bo na mostu pokazala s svojim košem. V letih krize je bilo to. To je bilo hudo, ko je bila prva svetovna vojna, ko ji je mama umrla, kmalu za njo pa oče. Prašiča, ovco, koze, zajce, kure, vse je redila. Po takih gričih, kjer se kmetom ni splačalo kositi, je Angela vzela svet v najem, da je preživela tiste živalce. V drugi svetovni vojni so ji sedemnajst let starega sina vzeli naravnost iz tovarne. Nekje na Nemskem je ostal. Pa je bil tak veseljak. Cisto po njej.

„Bel je hod, bel. Zdej se imam pa čist lep,“ pogleda okrog sebe. Kaj mi pa manjka, govore njen drobno zgubani obraz in živahne oči. Vse, kar potrebujem, imam. Toplo peč, posteljo, radio, televizijo, božja drvca v drvarnici. Pogled ji uide tudi na tisti rumeni škrmiljiček pod oknom. Njuhalni tobak je v njem. Italijanski. Tega ima najraje. Pa tega ne pove. To le uganem. Da, tudi tobak ima. Drugega pa res ne potrebuje. In ljudje jo imajo radi. Saj vedo, da kjer se pojavi Angela, je vedno smeh. Ko gre čez most pri Slajkorju, se

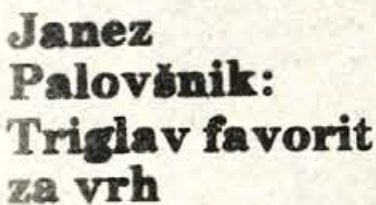
dedci, ki se kot modrasli grejejo zunaj na soncu pred trgovino, kot pravi, že reže na vsa usta. Dobro ve, da se smejejo njej in le čakajo, da bo prišla blizu, da bodo kakšno rekli in se bodo smejali, da jih bo kar zvijalo. Včasih je bil stari Slajkorjev pult njen. Tu so vedno imeli besedo. In ko so v zadrugi začeli s samopostrežno, je bila kar slabe volje. Nič po domače ni bilo več. Saj se še nasloniti nimaš kam.

Ze osemindesdeset jih bo Angela našla prihodnjoro pomlad. Osemdeset let že dela čipke. Še danes jih vsak dan naredi za tri, štiri starjuri. Brez očal! In osemdeset let tudi že pleše. Še danes je zlepa ne uženejo. Komaj pozna zdravnika. O, je že šla h Gregorčiču pa zdravliva tudi dobila, a je vedno bolj zaupala svojim čajem kot redergin kapljicam, ki jih, pravi Angela, dohtar zapíše vsaki stari babi. Nje bog še neče. Še ni tista hišica gori narejena, se smeje na vsa usta. Pa si jih hitro zakrije, češ, ne glejte me, ker nimam zob. Že dolgo je tega, kar jih je naročila pri Urajnčku na Srednjem

Brdu, drenove, da bi bolje držali, pa ni nič z njim... Ei, ta Angela!

Se to, kakšen recept ima za starost, smo jo vprašali, pa za toliko dobre volje, kot je ona nosi po svetu. Pa je dejala, da moraš v življenju vse prestati, malo grdega in malo lepega, potrpeti, delati, malo počivati pa malo tobak pošnufati... O, nič se ne smejte! In potem pripoveduje, da je bil njen oče hudo bolan. Cel teden je ležal, ves zabasan, da še videl ni. Vse v glavi ga je tiščalo, ko mu je pa prinesla tobak, ga je samo nekajkrat potegnil v nos, pa mu je kar iz oči začelo teči in tako je kihal, da se je na vas slišalo. In je bil dober! Ojej, kako so ga včasih Hotaveljke šnufale. Ne samo šnufale, še čikale. Meja je bila blizu, pa je bilo švecarjev in tobaka vedno dovolj. Takrat se ga je navadila in danes ne more biti brez njega. Zvečer, ko je televizije konec, ko se udele tamle na posteljo, ga malo potegne v nos. Čisto malo. Potem desetkrat zapovrstjo kihne pa je zdrava. Ej, ne bo je še pobralo! Še se bodo smejali!

D. Dolenc

*Trenner Brumen je v vseh pogledih upravičil to naložbo. V vseh sezonah

Veseli smo, da s Savo iz Strazišča delamo z roko v roki. Odločili smo se, da v Strazišču igrajo žensko košarko, pri Triglavu pa možko. Taka oblika se je pokazala res v pravem smislu delitve dela. In naša delitev dela bi koristila tudi ostalim kolektivnim športom v občini. »

D. Humer

TEČAJA V RADOVLJICI – Odbor smučarskih sodnikov pri Zvezi telesno-kulturnih organizacij Radovljice pripravljaja v drugi polovici novembra tečaj za nove smučarske sodnike. Prijave sprejema ZTKO Radovljica, ki bo tudi krila vse stroške. ZTKO pa prav tako pripravljajenov tečaj za instruktorske odbojke. ZTKO sprejema prijave do 10. novembra.

M. Faganel

- po možnosti dokončana osnovna šola,
- opravljen tečaj za snažilke

Rok za prijavo je 15 dni po objavi.

Prevzem del je možen takoj.

KRANJ — Žensko moštvo Save je v tekmovalstvu v II. zvezni namiznoteniški ligi v zadnjem kolu gostovalo pri bivšem prvotilgu Peruti. Po dveh zmagah so tokrat Kranjčanke doživele poraz. Izid je bil tesen 5:4. Za Kranjčanke so zmagale Blažičeva, Mešičeva in Fojkarjeva. Upamo, da bo ekipa uspešnejša v četrtem kolu, ki bo 14. in 15. novembra doma.

Komisija, po novem organizacijski b-mite, ne počiva na lovrih, temveč del naprej z vso skrbnostjo. Vsi člani organizacijskega komiteja se zavedajo, da bodo le s skrbnim delom dokazali, da so nadobori organizatorji. Te tri prireditve v Planici pa naj bi tudi našim gledalcem dale tisti užitek, ki so ga bili v vsaj godovini planiških skakalnih prireditev navajeni. Planica tako ali tako je bila vedno in bo še pravi slovenski športni praznik.

KRANJ — Košarkarji osnovnih sindikalnih organizacij Kranja so zaključili obitasko sindikalno prvenstvo v okviru 15-letnih športnih sindikalnih iger. Tekmovalo je kar 13 mošttev, tekme pa so igrali v novi športni dvorani na Planini. Brez poraza je prvo mesto osvojila ekipa Iskra, ki ni zgubila nobene tekme. Za zmagovalno moštvo so igrali Franko, Mavrič, Ormazen, Logonder, Prosenjak, Kutnjak, Eržen, Čehovin in Fartek. Ker se je prijavilo veliko število ekip, so bile le-te razdeljene v tri skupine. V prvi je slavila Iskra pred Savo, Upravo za notranje zadeve, Planiko in Gradincem. V drugi skupini je zmagala kombinirana ekipa Zveze telesnokulturnih organizacij in prosvete pred Domplanom, Gorenjskim tiskom in Tekstilindustrijo, v tretji skupini pa je bila najboljša ekipa osnovne sindikalne organizacije Ikosa. Drugi je bil Merkur, tretji Central in četrta Ljubljanska banka. Po dve najboljši ekipi iz vsake skupine sta se uvrstili v finale, kjer je Iskra premagala ZTKO-Prosveto, Prosveta-ZTKO nato Ikosa in Iskra Ikosa. Zmagala je Iskra s štirimi točkami pred ZTKO-Prosveta 3 in Ikosom 2. Najboljše ekipe so prejele pokal in diplome.

M. Čadež

V mladinski republiški ligi — čisto bodo večina srečanj odigrali v nedeljo ob 10. uri. Pari: Kamnik : Sava, v Krki: Peko : Ponikve in v Skofji Loki: Jelenc : Prule. Danes so na sporedu tudi srečanja zadnjega jesenskega kola v občinski rokometni ligi.

[illegible]

RADIJSKI SPORED

NEDELJA, 7. NOV.

Prvi program
8.00 Dobro jutro! - 8.08 Pionirski tečaj - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Amaterski glasbeni plesni - 10.15 Plesni glasbe - 11.05 Zgodnja pesem - OPZ glasbe - 12.05 Postojna - 12.10 Spletovna reportaža - 12.15 Glasba z nami - 12.20 Glasba v ritmu - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Veseli glasovi - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 13.40 Kulturna panorama - 13.50 Glasba - 14.00 Glasba - 14.10 Glasba - 14.20 Glasba - 14.30 Glasba - 14.40 Glasba - 14.50 Glasba - 15.00 Glasba - 15.10 Glasba - 15.20 Glasba - 15.30 Glasba - 15.40 Glasba - 15.50 Glasba - 16.00 Glasba - 16.10 Glasba - 16.20 Glasba - 16.30 Glasba - 16.40 Glasba - 16.50 Glasba - 17.00 Glasba - 17.10 Glasba - 17.20 Glasba - 17.30 Glasba - 17.40 Glasba - 17.50 Glasba - 18.00 Glasba - 18.10 Glasba - 18.20 Glasba - 18.30 Glasba - 18.40 Glasba - 18.50 Glasba - 19.00 Glasba - 19.10 Glasba - 19.20 Glasba - 19.30 Glasba - 19.40 Glasba - 19.50 Glasba - 20.00 Glasba - 20.10 Glasba - 20.20 Glasba - 20.30 Glasba - 20.40 Glasba - 20.50 Glasba - 21.00 Glasba - 21.10 Glasba - 21.20 Glasba - 21.30 Glasba - 21.40 Glasba - 21.50 Glasba - 22.00 Glasba - 22.10 Glasba - 22.20 Glasba - 22.30 Glasba - 22.40 Glasba - 22.50 Glasba - 23.00 Glasba - 23.10 Glasba - 23.20 Glasba - 23.30 Glasba - 23.40 Glasba - 23.50 Glasba - 00.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 8. NOV.

Prvi program
8.00 Dobro jutro! - 8.08 Pionirski tečaj - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Amaterski glasbeni plesni - 10.15 Plesni glasbe - 11.05 Zgodnja pesem - OPZ glasbe - 12.05 Postojna - 12.10 Spletovna reportaža - 12.15 Glasba z nami - 12.20 Glasba v ritmu - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Veseli glasovi - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 13.40 Kulturna panorama - 13.50 Glasba - 14.00 Glasba - 14.10 Glasba - 14.20 Glasba - 14.30 Glasba - 14.40 Glasba - 14.50 Glasba - 15.00 Glasba - 15.10 Glasba - 15.20 Glasba - 15.30 Glasba - 15.40 Glasba - 15.50 Glasba - 16.00 Glasba - 16.10 Glasba - 16.20 Glasba - 16.30 Glasba - 16.40 Glasba - 16.50 Glasba - 17.00 Glasba - 17.10 Glasba - 17.20 Glasba - 17.30 Glasba - 17.40 Glasba - 17.50 Glasba - 18.00 Glasba - 18.10 Glasba - 18.20 Glasba - 18.30 Glasba - 18.40 Glasba - 18.50 Glasba - 19.00 Glasba - 19.10 Glasba - 19.20 Glasba - 19.30 Glasba - 19.40 Glasba - 19.50 Glasba - 20.00 Glasba - 20.10 Glasba - 20.20 Glasba - 20.30 Glasba - 20.40 Glasba - 20.50 Glasba - 21.00 Glasba - 21.10 Glasba - 21.20 Glasba - 21.30 Glasba - 21.40 Glasba - 21.50 Glasba - 22.00 Glasba - 22.10 Glasba - 22.20 Glasba - 22.30 Glasba - 22.40 Glasba - 22.50 Glasba - 23.00 Glasba - 23.10 Glasba - 23.20 Glasba - 23.30 Glasba - 23.40 Glasba - 23.50 Glasba - 00.00 Nočni program - glasba

NEDELJEK, 9. NOV.

Prvi program
8.00 Dobro jutro! - 8.08 Pionirski tečaj - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Amaterski glasbeni plesni - 10.15 Plesni glasbe - 11.05 Zgodnja pesem - OPZ glasbe - 12.05 Postojna - 12.10 Spletovna reportaža - 12.15 Glasba z nami - 12.20 Glasba v ritmu - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Veseli glasovi - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 13.40 Kulturna panorama - 13.50 Glasba - 14.00 Glasba - 14.10 Glasba - 14.20 Glasba - 14.30 Glasba - 14.40 Glasba - 14.50 Glasba - 15.00 Glasba - 15.10 Glasba - 15.20 Glasba - 15.30 Glasba - 15.40 Glasba - 15.50 Glasba - 16.00 Glasba - 16.10 Glasba - 16.20 Glasba - 16.30 Glasba - 16.40 Glasba - 16.50 Glasba - 17.00 Glasba - 17.10 Glasba - 17.20 Glasba - 17.30 Glasba - 17.40 Glasba - 17.50 Glasba - 18.00 Glasba - 18.10 Glasba - 18.20 Glasba - 18.30 Glasba - 18.40 Glasba - 18.50 Glasba - 19.00 Glasba - 19.10 Glasba - 19.20 Glasba - 19.30 Glasba - 19.40 Glasba - 19.50 Glasba - 20.00 Glasba - 20.10 Glasba - 20.20 Glasba - 20.30 Glasba - 20.40 Glasba - 20.50 Glasba - 21.00 Glasba - 21.10 Glasba - 21.20 Glasba - 21.30 Glasba - 21.40 Glasba - 21.50 Glasba - 22.00 Glasba - 22.10 Glasba - 22.20 Glasba - 22.30 Glasba - 22.40 Glasba - 22.50 Glasba - 23.00 Glasba - 23.10 Glasba - 23.20 Glasba - 23.30 Glasba - 23.40 Glasba - 23.50 Glasba - 00.00 Nočni program - glasba

RADIO TRIGLAV JESENICE

Neveljek:
16.00 Domače aktualnosti - 16.30 Ponedeljkovi glasbeni pregledi - Morda vas bo zanimalo - 17.20 Naši odmevi - Cestitke ali izbor domače glasbe

Torek:
16.00 Domače aktualnosti - 16.30 Oddaja za znanost - Morda vas bo zanimalo - 17.20 Delegatni sprave - Oddaja o NNNP - Cestitke

Sreda:
16.00 Domače aktualnosti - 16.30 Stop zelena - Morda vas bo zanimalo - Cestitke

Četrtek:
16.00 Domače aktualnosti - 16.30 Naše zrcalo - Cestitke

Ringaraja - 8.40 Iskerite pesmico - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za... - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Veliki revijski orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 V gosteh pri zborih jugoslovanskih radijskih postaj - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Na ljudsko temo - 18.25 Zvočni signali - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansamblom Gorenjci - 20.00 Kulturni glasboj - 20.10 Iz naše dijakove - 21.05 Glasba velikih - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Popevke iz jugoslovanskih studiev - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Za ljubitelje jazz

Drugi program
8.00 Ponedeljek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Z evropski revijski glasbeni plesni orkestri - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Ponedeljkovi glasbeni pregledi - 14.20 Z vami in za vas - 15.30 V plesnem ritmu - 16.00 Svet in mi - 16.10 Španke popevke - 16.40 Od ena do pet - 17.40 Iz partitur Ritmosmfoničnega orkestra RTV Ljubljana - 17.55 Filmski zasuk - 18.00 Pesmi evropskih oblik - 18.40 Mali koncert lahke glasbe - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereorama - 20.00 Jazz na II. programu - Joe Henderson - Jack de Johnette - 20.30 Popolninski dvajset - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

TOREK, 10. NOV.

Prvi program
4.30 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Iz Glasbenih šol - Glasbena šola Velenje - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Z našimi opernimi umetniki - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Danes smo izbrali - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Po domače - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.00 Poročila - 14.05 V korak z mladimi - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.45 Glasbena medija - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansamblom Mojmir Sepeta - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.30 S solisti in ansamblom JRT - 21.05 Radijska igra - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Tipke in godala - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 S popevkami po Jugoslaviji - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program
8.00 Torek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Iz oddaja dizelelana - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Z vami in za vas - 15.30 V plesnem ritmu z orkestrom Tender Agresion in Etienne Cap - 16.00 Pet minut humorja - 16.05 Popevke italijanskih avtorjev - 16.40 Damo čez

Drugi program
8.00 Torek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Iz oddaja dizelelana - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Z vami in za vas - 15.30 V plesnem ritmu z orkestrom Tender Agresion in Etienne Cap - 16.00 Pet minut humorja - 16.05 Popevke italijanskih avtorjev - 16.40 Damo čez

Morda vas bo zanimalo - 17.20 Po domače za vas - Cestitke

Petek:
16.00 Domače aktualnosti - 16.30 Kulturna snovanja - Morda vas bo zanimalo - 17.20 Naši odmevi - Cestitke ali Zabavni zvoki

Sobota:
16.00 Domače aktualnosti - 16.30 Kam danes in jutri - Jugoton vam predstavlja - Morda vas bo zanimalo - 17.30 Naši odmevi - Cestitke

Nedelja:
11.00 Mi pa nismo se uklonili - Koledar pomembnejših dogodkov iz preteklosti - Nedeljska kronika - obvestila - 12.00 Cestitke - Naši odmevi - Morda vas bo zanimalo

dan - 17.40 Iz partitur Arseno Dediča in Krišimirja Oblaka - 17.50 Ljudje med seboj - 18.00 Danes vam izbiramo - 18.40 Koncert v ritmu - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereorama - 20.00 Tokov glasbeni magazin - 21.30 Misel in pesem - 22.15 Sodobna improvizirana glasba - prelomnice - 12. oddaja - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

SREDA, 11. NOV.

Prvi program
4.30 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Pisan svet pravljic in zgodb - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za... - 11.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Veliki zabavni orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo... - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 »Loto vrtljak« - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času - 18.15 Naš gost - 18.30 Radijsko tekmovanje mladih pianistov III. kategorije - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute s Celjskim instrumentalnim kvintetom - 20.00 Naj narodi pojo - 20.30 Johannes Brahms: Variacije in fuga na Haendlovo temo, op. 24 - Igra pianistka Zdenka Novak - 21.05 Gaetano Donizetti: Odlomki iz opere »Lucia Lammermoor« - 22.00 Poročila - Našim rojakom po svetu - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Jazz pred polnočjo - Hancock - Hubbard-Turrentine sextet - Lajos Dudas quartet - 24.00 Poročila - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program
8.00 Sreda na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Z velikimi zabavnimi orkestri - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 YU - pop-scena - 14.30 Iz naših sporedov - 14.35 Z vami in za vas - 15.30 V plesnem ritmu - 16.00 Tokovi neuvrečnosti - 16.10 Pesmi Latinske Amerike - 16.40 Iz jugoslovanske produkcije zabavne glasbe - 17.40 Iz partitur orkestra »Hans Schobert« - 17.55 Vprašanja telesne kulture - 18.00 Z orkestri in solisti - 18.40 Mali koncert lahke glasbe - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereorama - 20.30 Melodije po pošti - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

ČETRTEK, 12. NOV.

Prvi program
4.30 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Mladina poje - Mladinski pevski festival Celje 81 (7) - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za... - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Znanje melodije - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Od vasi do vasi - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Mehurčki - 14.20 Koncert za mlade poslušalce Beethoven: Klavirski koncert št. 3 c-mol 1. stavek - 14.40 Jezikovni pogovori - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Vaa zemlja bo z nami zape... - 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 18.35 »Narodne« v priredbah slovenskih skladateljev - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansamblom Slavka Znidaršiča - 20.00 Četrtni večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - Humor z vsake sveta - VI: Francija - 21.45 Lepe melodije - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Plesna glasba iz jugoslovanskih studiev - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program
8.00 Četrtek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Z velikimi zabavnimi orkestri - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 YU - pop-scena - 14.30 Iz naših sporedov - 14.35 Z vami in za vas - 15.30 V plesnem ritmu - 16.00 Tokovi neuvrečnosti - 16.10 Pesmi Latinske Amerike - 16.40 Iz jugoslovanske produkcije zabavne glasbe - 17.40 Iz partitur orkestra »Hans Schobert« - 17.55 Vprašanja telesne kulture - 18.00 Z orkestri in solisti - 18.40 Mali koncert lahke glasbe - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereorama - 20.30 Melodije po pošti - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

Drugi program
8.00 Četrtek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Z velikimi zabavnimi orkestri - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 YU - pop-scena - 14.30 Iz naših sporedov - 14.35 Z vami in za vas - 15.30 V plesnem ritmu - 16.00 Tokovi neuvrečnosti - 16.10 Pesmi Latinske Amerike - 16.40 Iz jugoslovanske produkcije zabavne glasbe - 17.40 Iz partitur orkestra »Hans Schobert« - 17.55 Vprašanja telesne kulture - 18.00 Z orkestri in solisti - 18.40 Mali koncert lahke glasbe - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereorama - 20.30 Melodije po pošti - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

programu - 13.05 Vedri svoki - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Pet minut humorja - 14.05 Z vami in za vas - 15.30 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana - 16.00 Reportaža na kratko - 16.15 Francoske popevke - 16.45 Jazz klub - 17.40 Iz partitur zabavnih orkestror - 17.55 Mi in narava - 18.00 Popularna country glasba - 18.40 Koncert v ritmu - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereorama - 20.00 V živo z... - 21.00 Zavrtite, uganite... - 22.00 S festivalov jazz - 22. Mednarodni festival jazz Ljubljana - 81: 6. del: Lou Donaldson quartet (1. del) - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

PETEK, 13. NOV.

Prvi program
4.30 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Glasbena pravljica - Uroš Rojko - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za... - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Pihalne godbe - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 13.50 Človek in zdravje - 14.05 »Jesenjski ognji« - Štirje orkestralni pasteli Marijana Vodopivca - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 15.35 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Pojemo in gode - 18.30 8 knjžnega trga - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansamblom Janeza Jeršinovca - 20.00 Uganite, pa vam zaigramo... - 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Besede in zvoki iz logov domačih - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Petkov glasbeni mozaik - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program
8.00 Petek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Jazz v komornem studiu - Chick Corea - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Z vami in za vas - 15.30 Glasbena medija - 15.45 Vroče - hladno - 17.40 Odmevi z gora - 18.00 Operetna glasba - 18.40 Mali koncert lahke glasbe - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereorama - 20.00 Top pope 20 - 21.30 Večerni radio - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

NAGRADNA KRIŽANKA

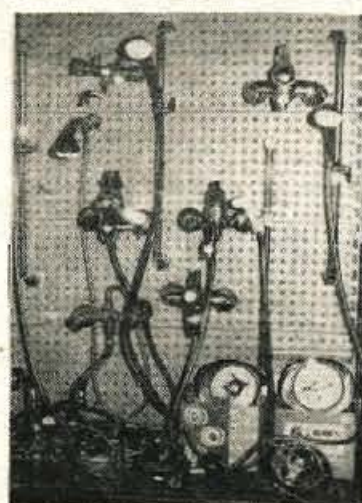
SESTAVIL: R. N.	STAROGR. JUNAK	BARANSTVO	PLITKO BLANO JEZERO VSZ	KDOR VERJAME FEJSE IN JIH ČASTI	BOLEZENSKA MLAGAVOST MIŠICEVJA	DURIOVSKA OBLIKA
VODJA PALESTINCEV (JASER)						
VRSTA MORSKE ŽILVE						
SKLADAJ LADJOV						
RAVNINA MED DVE-MA VEPE-TINAMA						
EMILIJAN CEVC			ŠIRJAV			SLAVA KLAYORA
KOMUNIKACIJSKO SREDSTVO			PRISTAJ DEJZMA			IND. MESTO V SIBIRIJ
VRATA V PLOTU						KROKANJE
NAJVIŠJI VRH ANDOV V ARGENTINI (7035 m)						DLAKA PRI KLASU
EDEN OD SOKRATOVH TOZNIKOV						KOTOR
ZVIŠANA NOTACIJA						KAČJI SAMEC
BIRT, GOSTILNICA						NEBESNI POJAV
NIKOLA TESLA						GL. MESTO ZSSR
KRAJ PRI LJUTOMERU (KONJSKE DIRKE)						NAELKTR. DELEC
PREBIVALEC ST. AONJE						FR. IGRALKA (MAGALLI) GLASB. ZNAMENJA
GRAM						LITU
TOLAŽBA						OPRITNA V STENI
						IME VODJE ALBANJE
						DEL KMEČKEGA VOZA
						SOČIALNI POLOŽAJ
						STOJALO
						JEK. ODMEV
						ZIVINO-ZORAVSTVO
						TONI KUNTNER
						AVTOR »MIKLOVE ZALE«
						BLAGAJNA
						SPANSKO ZEN. IME
						PREČEN BOMBAŽ

NAGRADNA KRIŽANKA

Rešitev nagradne križanke z dne 30. novembra: salama, trevor, ariana, gradnik, arabska, sal, an, amonal, bajta, kras, elza, krona, nf, vatikan, aiken, lalo, ocena, il, som, moneta, kronos, zib, aaron, mako, tnala, kvar.

Prejeli smo 142 rešitev. Izbrani so bili: 1. nagrado (150 din) prejme Marija Meglič, Lom 13, Tržič, 2. nagrado (120 din) prejme Vali Taler, Kranj, Titov trg 5/1 (pri Mayerjevi), 3. nagrado (100 din) prejme Angelca Svetelj, Naklo 108. Nagrade bomo poslali po pošti.

Rešitve pošljite do srede, 11. novembra do 10. ure, na naslov: Glas Kranj, Moše Pijadejeva 1, z oznako Nagradna križanka. 1. nagrada 150 dinarjev, 2. nagrada 120 din, 3. nagrada 100 din.

Iščete pipe za kopalnico? Pri Merkurjevi KOVINI v Lescah smo jih videli res v veliki izbiri. Armalove, Unitasove pa tudi tiste najboljše - in seveda najdražje - od Schmiedla iz uvoza, z metalnim ventilom. Vseh vrst so: enoročajne s termostatom, podometne, s tušem ali brez njega, enostavnejše, bolj izpopolnjene.

Cena: od 1.484,66 do 18.253,29 din

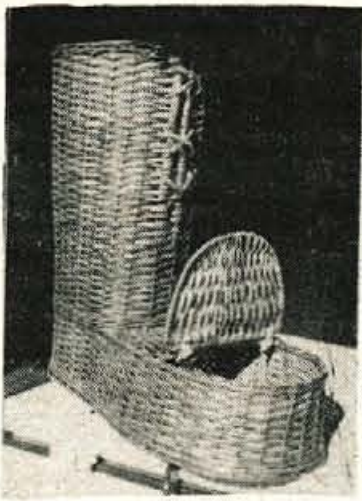

Martinova nedelja se bliža in vino bo dozorlo. Če se imate te dni namen podati na Dolenjsko ali Štajersko h kakšni izidnici, ne hodite tja brez pletenke. Pa tudi če ne, nam doma vedno prav pride. Pri FUŽINARJU na Jesenicah jih imajo naprodaj; take v protju, pa tudi s plastiko obdelane. 3, 5, 7 in 15 litrov drže.

Cena: od 249,40 do 479,75 din

IZBRALI

SO ZA VAS

Tale zanimiv pleten škorenj smo tudi pri FUŽINARJU na Jesenicah poslali. Ne le dekorativen, tudi uporaben je. Vanj lahko postavimo dežnike, lahko nam služi za vazro, če vanj postavimo kozarec, če pa hočete, ima lahko v njem domovanje tudi vaš muc.

Cena: 425,40 din

TELEVIZIJSKI SPORED

SOBOTA, 7. 11.

8.00 Poročila - 8.05 Ciciban, dober dan: Kako pravilno očisti - 8.20 Lolek in Bolek, poljska risana serija - 8.30 Jelenček, otroška serija TV Zagreb - 9.00 Pisani svet: Ribolov - 9.30 Napad na Lož, oddaja iz cikla Čas, ki živi - 10.00 Velike šahovske osebnosti, izobraževalna oddaja - 10.20 T. Hardy: Zupan v Casterbridge, angleška nadaljevanka - 11.10 Ljudje in zemlja - ponovitev - 12.10 Poročila (do 12.15) - 13.25 Nogomet Vojvodina: Sarajevo, prenos - v odmoru Propagandna oddaja - 16.10 Poročila - 16.15 Košarka Crvena zvezda: Partizan, prenos - v odmoru Propagandna oddaja - 17.50 Potovanje Charlesa Darwina, angleška dokumentarna serija - 18.00 Naš kraj - 19.05 Zlata ptica: Stiri študentje - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Finnianova mavrica, ameriški film - 22.15 Modni utrinki - 22.20 Prva sobota, zabavno glasbeni oddaja - 23.05 TV kazipot - 23.25 Poročila

Film Finnianova mavrica je priredba broadwayske uspešnice, ki sta jo napisala W. Y. Harbours in Fred Saidy. Melodrama vsebuje nekaj bleščečih glasbenih točk, zgodba pa govori o čarovniku, ki hoče priti do zlata. V glavnih vlogah Fred Astaire in Petula Clark.

Oddajniki II. TV mreže:

17.15 Narodna glasba - 17.45 Glasbeni album - 18.00 Resna glasba - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Gore sveta: Himalaja - 21.05 Poročila - 21.15 Sportna sobota - 21.35 Feljton - 22.10 Piranski glasbeni večeri

TV Zagreb I. program:

9.30 TV v šoli: Boj za obstanek, Risanka, Umetnost, TV izbor, Zadnje minute - 12.00 TV v šoli: TV koledar, Ustvarjanje Titove Jugoslavije - 13.25 Nogomet Vojvodina: Sarajevo - 16.00 Poročila - 16.05 TV koledar - 16.15 Košarka Crvena zvezda: Partizan - 17.45 Lutkovna predstava na Bialu - 18.45 Ko sem bil vojak - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Igrani film - 21.40 TV dnevnik - 22.00 Šahovski komentar - 22.15 Polnočna promena

NEDELJA, 8. 11.

9.30 Poročila - 9.35 Živ žav, otroška matineja - 10.25 D. Savković: Ljubezen po kmečki, nadaljevanka TV Beograd - 11.10 TV kazipot - 11.30 Narodna glasba - 12.00 Kmetijska oddaja - 13.00 Poročila (do 13.05) - 14.25 Zagreb 81, posnetek festivala - 15.40 Istria nobilissima, dokumentarna oddaja TV Koper - 16.05 Poročila - 16.10 Plinska luč, ameriški film - 18.00 Sportna poročila - 18.10 Reportaža z nogometne tekme Olimpija: Crvena zvezda - 19.10 Risanka - 19.22 TV in radio noč - 19.24 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 R. Cvetic: Sedem sekretarjev SKOJ, nadaljevanka - 21.00 Nova mladost dveh mest - Quedlinburg, reportaža - 21.35 Sportni pregled - 22.20 V znamenju

Plinska luč je ena od filmskih inčič uspešne in napete gledališke igre. Zgodba je preprosta, a nadse učinkovita. Neki viktorijanski šizofrenik spravi v norost svojo ženo, ko le-ta izve za skrivnostne zločine moža v preteklosti. Pohvaliti velja predvsem igranje glavnih junakov. Režiser George Cukor je v ekipo izbral Charlesa Boyera, Ingrid Bergman, Josepha Cottona in Dame May.

Oddajniki II. TV mreže:

16.35 Test - 16.50 Rokomet Slova: Kolinska Slovan, prenos, slovenski komentar - 18.15 Reportaža z nogometne tekme Olimpija: CZ - 18.45 Čas podvigov, dokumentarna oddaja - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Beograjski jazz festival 81 - 21.00 Včera, danes, jutri - 21.25 Hvala za pozornost, ponovitev zabav. glasbene oddaje

TV Zagreb - I. program:

9.50 Poročila - 10.00 Otroška matineja - 11.30 Narodna glasba - 12.00 Kmetijska oddaja - 14.00 Gledalci in TV - 14.30 Nukijeve pustolovščine sovjetski mlad. film - 16.00 Nedeljsko popoldne - 17.30 Rio Lobo, ameriški film - 19.00 Risanka - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Sedem sekretarjev SKOJ - 21.05 Slike o ljudeh: Dr. Jovan Tucakov -

21.35 Sportni pregled - 22.20 TV dnevnik

PONEDELJEK, 9. 11.

8.45 TV v šoli: TV koledar. Pesmi in zgodbe za vas, Zagrebški etnografski muzej. Sodobna afriška književnost - 10.00 TV v šoli: Maternična, Risanka, Zemljepis, Risanka, Iz arhiva šolske TV. Zadnje minute (do 12.05) - 15.30 TV v šoli: Običimo arheološki muzej, Pesmi in zgodbe za vas, Matematika, Kakšno vodo pijemo (do 16.35) - 17.20 Poročila - 17.25 Glasba za cicibane: Iz Andersenovih pravljic - 17.45 Medina, čelki kratki film - 18.05 Za zdravo življenje, III. del - 18.15 Igra in igrače kot vzgojna metoda in sredstvo, oddaja iz cikla Otroci in igra - 18.35 Obzorik - 18.45 Zdravo, mladi - 19.15 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 L. Vincent: Thomas Guerin, upokojenec, francoska drama - 21.30 Kulturne diagonale - 22.10 V znamenju

Francoska drama Upokojenec Thomas Guerin prikazuje vdovca, ki živi pri otrocih. Ti ga s svojim spoštovanjem in skrbnostjo dolgočasijo in zasužnjujejo. Zato se Thomas upre zlati kletki. Lepa dne jo popiha od doma, hoče zraka, svobode, življenja. Na poti sreča štoparko Manou. Skupaj se podata v nekaj pustolovščin, deloma smešnih, deloma nevarnih. Med njima se razvije razumevanje, spoštovanje in prijateljska vez.

Oddajniki II. TV mreže:

16.55 Test - 17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Pot okoli cveta, otroška oddaja - 18.00 Miti in legende - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Telesport - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Znanost - 20.50 Zagrebška panorama - 21.15 H. Fallada: Človek hoče navzgor, TV nadaljevanka

TV Zagreb - I. program:

17.40 Poročila - 17.45 Pot okoli cveta - 18.00 Miti in legende - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Varaždin - 18.45 Zdravo, mladi -

19.30 TV dnevnik - 20.00 M. Marjanović: Človek, ki je pojedel volka, TV drama - 21.15 Glasbeni trenutek - 21.20 Kultura danes - 22.05 TV dnevnik - 22.20 Šahovski komentar

TOREK, 10. 11.

8.55 TV v šoli: TV koledar. Običimo arheološki muzej. Moj rojstni kraj, Dnevnik 10 - 10.00 TV v šoli: Dokumentarni film, Risanka, Književnost in jezik, Risanka, Glasbeni pouk. Zadnje minute - 15.35 Solaka TV: Uziška republika, Hrana in sonce - 17.10 Poročila - 17.15 Lolek in Bolek, poljska risana serija - 17.25 Nihče kakor jaz, mladinska serija TV Sarajevo - 17.55 Kje so vsi ti ljudje... (Rino Chinesse) - 18.30 Obzorik - 18.40 Mostovi - Hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost - 18.55 Knjiga - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Skupno, oddaja TV Novi Sad in drugih jugoslovanskih studiev - 21.05 A. S. Puškin: Male tragedije, sovjetska nadaljevanka - 22.15 V znamenju

Oddajo Skupno tokrat pripravljajo novosadska televizija v sodelovanju z drugimi studii. Osnovni namen oddaje je prikazati vzroke neracionalnosti in neudinkovitosti izobraževalnega sistema pri nas, hkrati pa dati prispevek k naporom družbene skupnosti, da bi izobraževanje postalo pomemben dejavnik v proizvodnji in povečanju produktivnosti dela.

Oddajniki II. TV mreže:

16.55 Test - 17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Pisani svet, oddaja TV Ljubljana - 18.15 Književni klub - 18.45 Narodna glasba - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Bing Crosby - Življenje in legenda, II. del glasb. oddaje - 20.55 Portreti revolucionarjev: Stevo Krajačič - 21.25 Zagrebška panorama - 21.50 Silhuete sreče, pakistanski film

TV Zagreb - I. program:

15.30 TV v šoli: Učenci v samoupravni družbi, Prekop Donava-Tisa-Donava, Za učitelje - 17.40 Poročila - 17.45 Pisani svet, oddaja TV Ljubljana - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Osijek - 18.45 Skupščinska kronika - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Skupno, odd. TV Novi Sad in

drugih jugoslov. studiev - 21.05 Kraljevski lov, indijski film - 22.45 TV dnevnik

SREDA, 11. 11.

9.00 TV v šoli: TV koledar. Učenci v samoupravni družbi, Prekop Donava-Tisa-Donava, Zanimivo potovanje. Za učitelje - 10.00 TV v šoli: Biologija, Risanka, Kocka kockica, Mali program, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute - 17.15 Poročila - 17.20 Cirkus - 17.45 Romanika proti klasicizmu, kulturni dok. serija - 18.15 Okrogli svet - 18.25 Obzorik - 18.40 MPZ Celje 81: Tokrat le možki - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Film tedna: Postrešek, kamerunski film - 21.45 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov - 21.50 Miniature: Gorovica slovenske ljudske noše - 22.05 V znamenju

Postrešek je celovečerni prvenec kamerunskega režiserja Daniela Kamwe. Avtor je svoj film takole razložil: »Odločil sem se za tipično kamerunsko zgodbo; če se pri nas mlad fant hoče poročiti, mora za nevesto plačati ogromno denarja. Zato si fantje iz manj pomogajo na najrazličnejše načine. Trdno sem prepričan, da afriški cineasti lahko uspejo s filmi, ki obravnavajo domače probleme. Nesmiselno je, da nekateri skušajo uveljaviti 'Erne James Bonde' in podobne junake iz zahodnoevropskih ali ameriške kinematografije.«

Oddajniki II. TV mreže:

16.55 Test - 17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Neven, otroška oddaja - 18.15 Pod zastavo, reportaža - 18.45 Glasbeni portret: Violinist Zoran Stojanović - 19.30 TV dnevnik - 20.00 M. Kmecl: Friderik z Veroniko, predstava MGL - 21.35 Zagrebška panorama - 21.55 Ljubezen po kmečko, ponovitev humoristične serije

TV Zagreb - I. program:

17.40 Poročila - 17.45 Neven - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Sisak - 18.45 Glasbeni portret: Violinist

Zoran Stojanović - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Izbor v sredo - 21.15 Spomeniki revolucije: Lenkovic - 22.00 TV dnevnik

ČETRTEK, 12. 11.

8.55 TV v šoli: TV koledar. Jabolko, Geometrija, O vodi - 10.00 TV v šoli: Kemija, Risanka, Zdrženi narodi, Risanka, Pravljica, Zadnje minute (do 11.55) - 15.50 Solaka TV: Uziška republika, Hrana in sonce - 17.25 Poročila - 17.30 Jelenček, otroška serija TV Zagreb - 18.00 Mosaic kratkega filma: Irak - dinamična družba, iranski film - 18.30 Obzorik - 18.40 Goddarstvo - povsod ni enako, dok. reportaža - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Mednarodna obsorja - 21.35 625 - 22.15 V znamenju

Mednarodna obsorja tokrat prinašajo dva prispevka. V prvem bo novinarka Blanka Doberšek podala pregled mednarodnega dogajanja v preteklem mesecu, drugi, ki ga pripravlja Boris Verbič, pa nosi naslov Solidarnost - sindikalno gibanje ali politična stranka. Zadnji del oddaje bo namenjen pogovoru v studiu o dogajanju na Poljskem. Potehal bo v živo, gledalci pa lahko sporočijo svoja uprašanja po telefonu 322-580 ali 313-181.

Oddajniki II. TV mreže:

16.55 Test - 17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Mi smo smešna družina, otroška serija - 18.15 Arhitektura: Prostor po potrebi - 18.45 'Tikvarium', satirični kabaret - 19.30 TV dnevnik - 20.00 3-2-1... gremo - 23.00 Poročila (do 23.05)

TV Zagreb - I. program:

15.30 TV v šoli: Geometrija, O vodi (do 16.20) - 17.40 Poročila - 17.45 Mi smo smešna družina - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Split - 18.45 Tikvarium, satirični kabaret - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Zunanjepolitična oddaja - 20.50 Hobi v sobi, kviz - 21.45 TV dnevnik - 22.00 Šahovski komentar

PETEK, 13. 11.

8.50 TV v šoli: TV koledar, Angleščina, Slovenščina, Glasbeni portret: Violinist

GLAS
mali oglasi
EP sporočila

Risanka, Zgodovina, Mali program, Risanka, Imenik valna reportaža, Zadnje minute - 15.30 TV v šoli: Angleščina, slovenščina - 17.15 Poročila - 17.20 Padla z neba, češka mladinska serija - 17.30 Jazz na ekranu: Kvintet M. Hardman - Junior Cost - 18.15 Obzorik - 18.25 Sadržna propaganda - I del - 18.55 Ne prezirite - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 P. Hamill: Mene u kři, nadaljevanje in konec - 21.35 V znamenju - 21.50 Propagandna oddaja - 21.55 Nočni kino: Violeta in Francois, francoski film

Jacques Ruffio, režiser filma Violeta in Francois, sodi med mlajše avtorje, ki so se uveljavili s predstavitvami tem iz sodobnega življenja. Nocojnji film se osredotoča na neprikladnost glavnega junaka družba na njegovo preprosto, a je tipično za določen sloj današnje mladine. Francois je neresen, ne zna prevzemati odgovornosti, življenje je zanj prava zapažna ena sama zabava...

Oddajniki II. TV mreže:
16.55 Test - 17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Plavica, otroška oddaja - 18.15 Bambi mladih - 18.45 Na svoj način, angleška humoristična serija - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Porota, dokumentarna serija - 20.45 Zagrebška panorama - 21.10 Narodna glasba - 21.15 V petek ob 22.00, kulturni mozaik (do 23.40)

TV Zagreb - I. program:
17.40 Poročila - 17.45 Plavica - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Raka - 18.45 Namesto top liste, oddaja TV Beograd - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Prva sobota, zabavno glasbeni oddaja - 20.50 Alcatraz, serijski film - 21.40 TV dnevnik - 22.00 Partiture za zabavni orkester

CP
GLAS
novice
oglas

NOVO V KINU

Vojni film Železni križ priznanega ameriškega režiserja Sama Peckinpacha je uperjen proti nasilju. Skozi pogubo neke nemške enote med drugo svetovno vojno na ozemlju Sovjetske zveze govori o nesmiselnosti agresije, o zverinstvu nacistov, o vojaki, ki za »dobro« domovine služijo nacistom, o prijateljstvu, o karizizmu. V glavnih vlogah: James Coburn, Maximilian Schell, James Mason.

V nevarnem svetu vohunstva marsikoga doleti smrt. Osrednji junak italijansko-kanadskega filma **Tajna akcija** je nekdanji agent CIA, ki raziskuje smrt prijatelja, dvojnega vohuna.

Xandu je glasbena fantazija o najdeni in izgubljeni ljubezni, o preteklosti in sedanjosti, ki se prepletata, je pogled v prihodnost hkrati pa prijeten spomin na nepozabljeno mesto sanj - Hollywood. Film odlikujejo izjemni tehnični efekti, glasbene in plesne točke v izvedbi Olivie Newton-John in Gene Kellyja, bogat dekor in kostumi.

Povod za zaplet v domači kriminaliki **Neka druga ženska** je umor znanega ginekologa, doktorja Simića. Raziskava čudno spominja na analizo prekinjene šahovske partije. Igrajo Merima Isaković, Dragan Nikolić, Ljubiša Samardžić in drugi.

Nedeljska matinejska pravljica, namenjena predvsem otrokom, je **Modra ptica**, ameriško-sovjetska pravljica, ki jo je posnel George Cukor z Elizabeth Taylor, Jane Fonda, Avo Gardner, Cicely Tyson in Nadeždo Pavlovo. Zgodba pripoveduje o dveh otrocih, ki v sanjah iščeta modro ptico sreče.

KINO

KRANJ CENTER

6. novembra amer. barv. roh. thriller FURJA ob 16., 18. in 20. uri
7. novembra amer. barv. roh. thriller FURJA ob 16., 18. in 20. uri, premiera domačega barv. filma NEKA DRUGA ŽENSKA ob 22. uri
8. novembra premiera amer. sovj. barv. bajke MODRA PTICA ob 10. uri, amer. barv. roh. thriller FURJA ob 15., 17. in 19. uri, premiera amer. barv. glasb. filma XANADU ob 21. uri

9. in 10. novembra angl. barv. vojni film ŽELEZNI KRIŽEC ob 15.30, 17.45 in 20. uri
11. novembra domači barv. krim. film NEKA DRUGA ŽENSKA ob 16., 18. in 20. uri
12. novembra domači barv. krim. film NEKA DRUGA ŽENSKA ob 16. uri, amer. barv. srhljivka KITAJSKI SINDROM ob 18. in 20. uri

KINO STORŽIČ

6. novembra franc. barv. erot. film LJUBKE SORODNICE ob 16., 18. in 20. uri
7. novembra amer. barv. fant. film SUPERMAN ob 16. uri, franc. barv. erot. film LJUBKE SORODNICE ob 18. in 20. uri
8. novembra angl. barv. krim. film MC VIKAR ob 14. uri, angl. barv. erot. film DOŽIVLJAJI ZASEBNEGA DETEKTIVA ob 16. uri, franc. barv. erot. komedija LJUBKE SORODNICE ob 18. uri, premiera ital. kanad. barv. krim. filma TAJNA AKCIJA ob 20. uri

9. in 10. novembra ital. kanad. barv. krim. film TAJNA AKCIJA ob 16., 18. in 20. uri
11. novembra angl. barv. erot. komedija DOŽIVLJAJI ZASEBNEGA DETEKTIVA ob 16., 18. in 20. uri
12. novembra amer. barv. fant. film SUPERMAN ob 16., 18. in 20. uri

TRŽIČ

7. novembra amer. barv. fant. film SUPERMAN ob 16. uri, franc. barv. erot. komedija LJUBKE SORODNICE ob 18. in 20. uri
8. novembra amer. barv. risani film TOM IN JERRY - VEČNA TEKMECA ob 15. uri, amer. avstr. barv. akcij. film POBESNELI MAKSI ob 17. in 19. uri, premiera domačega barv. komedije Z VLAKOM PROTI JUGU ob 21. uri

9. novembra premiera domačega barv. krim. filma NEKA DRUGA ŽENSKA ob 17. in 19. uri
10. novembra amer. barv. roh. thriller FURJA ob 17. in 19. uri
11. novembra amer. barv. fant. film SUPERMAN ob 17. uri, amer. barv. roh. thriller FURJA ob 19. uri
12. novembra ital. kanad. barv. krim. film TAJNA AKCIJA ob 17. in 19. uri

KAMNIK DOM

7. novembra premiera amer. sovj. barv. bajke MODRA PTICA ob 16. uri, nem. barv. erot. krim. film KRONIKA ST. PAULJA ob 18. in 20. uri, premiera angl. barv. vojnega filma ŽELEZNI KRIŽEC ob 22. uri
8. novembra amer. barv. fant. film SUPERMAN ob 15. uri, nem. barv. erot. film KRONIKA ST. PAULJA ob 17. in 19. uri, premiera domačega krim. filma NEKA DRUGA ŽENSKA ob 21. uri

9. novembra domača barv. komedija Z VLAKOM PROTI JUGU ob 18. in 20. uri
10. novembra franc. barv. erot. komedija LJUBKE SORODNICE ob 18. in 20. uri
11. novembra angl. barv. krim. film MC VIKAR ob 18. in 20. uri
12. novembra angl. barv. erot. film DOŽIVLJAJI ZASEBNEGA DETEKTIVA ob 18. in 20. uri

DUPLICA

7. novembra ital. kanad. barv. krim. film TAJNA AKCIJA ob 20. uri
8. novembra amer. sovj. barv. bajka MODRA PTICA ob 15. uri, angl. barv. vojni film ŽELEZNI KRIŽEC ob 17. in 19.15
11. novembra amer. barv. glasb. film XANADU ob 20. uri
12. novembra amer. barv. roh. thriller FURJA ob 20. uri

KOMENDA

6. novembra amer. barv. fant. film SUPERMAN ob 19. uri
7. novembra angl. barv. krim. film MC VIKAR ob 19. uri

ČEŠNJICA

6. novembra amer. barv. akcij. film POBESNELI MAKSI ob 20. uri

RAVOLJICA

7. novembra amer. barv. zabav. film HERBI ZNOVA TEKMUJE ob 18. uri, angl. barv. film SVET JE POLN OŽENJENIH MOSKIH ob 20. uri
8. novembra amer. barv. zabav. film HERBI ZNOVA TEKMUJE ob 16. uri, angl. barv. film SVET JE POLN OŽENJENIH MOSKIH ob 18. uri, amer. barv. film LOVEC ob 20. uri
9. novembra angl. barv. film SVET JE POLN OŽENJENIH MOSKIH ob 20. uri
10. novembra amer. barv. film LOVEC ob 20. uri
11. novembra nem. barv. film ZGEČKLJIJE ob 20. uri
12. novembra amer. barv. film PRIHAJA JE ob 20. uri

BLED

6. novembra ital. barv. film PRESUST-NICA ob 20. uri

7. novembra angl. barv. film DAMA KI IZGINJA ob 18. uri, amer. barv. zabavni film RIBA, KI JE REŠILA PITTSBOURG ob 20. uri
8. novembra amer. barv. zabavni film RIBA, KI JE REŠILA PITTSBOURG ob 18. uri

uri, slot. barv. vojni film NASLEDNJI NASLEDNJI VOJNI ob 20. uri
9. novembra nem. barv. film ZGEČKLJIJE ob 20. uri
10. in 12. novembra angl. barv. film SVET JE POLN OŽENJENIH MOSKIH ob 20. uri
11. novembra amer. barv. film LOVEC ob 20. uri

BOHINJ - BOHINJSKA BISTRICA

6. novembra amer. barv. film RIBA, KI JE REŠILA PITTSBOURG ob 20. uri
7. novembra slot. barv. vojni film NASLEDNJI NASLEDNJI VOJNI ob 20. uri
8. novembra ital. barv. film PRESUST-NICA ob 18. in 20. uri
9. novembra amer. barv. film LOVEC ob 20. uri

ŠKOFJA LOKA SORA

6. novembra ital. barv. film ROCK N' ROLL ob 18. in 20. uri
7. in 8. novembra amer. komedija SETKA ob 18. in 20. uri
10. in 11. novembra amer. komedija NA PREIZKUSNJI ob 18. in 20. uri
12. novembra amer. akcij. film SEDMICA SEJE SMRT ob 20. uri

ŽELEZNIKI OBZORJE

6. novembra amer. komedija DESETKA ob 20. uri
7. novembra ital. drama ZBOGOM LJUBEZEN, ZBOGOM ob 20. uri
8. novembra ital. glasb. film ROCK N' ROLL ob 18. in 20. uri
11. novembra amer. tnan. fant. film PERLA VRAČA UDA REC ob 20. uri

JESENICE RADIO

6. novembra angl. drama NE DOTIKAJ SE MOJE LJUBEZNI ob 17. in 19. uri
7. in 8. novembra amer. pust. film NEKENKA IN DETEKTIV ob 17. in 19. uri
9. in 10. novembra amer. pust. grozljivka KOSE BLIZA KONEC ob 17. in 19. uri
11. novembra hongk. karate film ZMAJ UNICUJE GNEZDO ob 17. in 19. uri

JESSENICE PLAVŽ

6. novembra franc. krim. film ROP V NRO ob 18. in 20. uri
7. in 8. novembra amer. pust. grozljivka KOSE BLIZA KONEC ob 18. in 20. uri
9. in 10. novembra amer. pust. film NEKENKA IN DETEKTIV ob 18. in 20. uri
12. novembra hongk. karate film ZMAJ UNICUJE GNEZDO ob 18. in 20. uri

KRANJSKA GORA

11. novembra amer. pust. grozljivka KOSE BLIZA KONEC ob 20. uri
7. novembra hongk. pust. film MOČNI PERKINSKI CLOVEK ob 20. uri

DOVJE

7. novembra nem. karbojski film VOZNA APACEV ob 19.30
8. novembra hongk. pust. film MOČNI PERKINSKI CLOVEK ob 19.30

KAN?

Turistična agencija

ALPETOUR

PANONSKI SAFARI

v živalski rezervat Kopački rit, za fotoamaterje in snemalce, strokovno vodstvo; avtobus, odhod 13. 11.

ŠIBENIK

slapovi Krke za dan republike, 4 dni, odhod 28. 11.

ZIMA 81/82

zimske počitnice v Bohinju, na Krvavcu, v Sorici, na Starem vrhu, v Dolomitih in drugih krajih; oddih na morju pozimi in spomladi

BEOGRAD

programi potovanja z obiskom Hiše cvetja in okolice Beograda

Eno- in večdnevni izleti po domovini in v tujino za kolektive in zaključene skupine, programi izletov in potovanj drugih agencij, mednarodne in domače letalske vozovnice. Informacije in prijave v vseh Alpetourovih turističnih poslovalnicah.

RED LETENJA - TIMETABLE

WINTER TIMETABLE 1
JUGOSLOVENSKE AVIOPOSLOVNE
YUGOSLAV AIRLINES

V vseh turističnih poslovalnicah vam je na voljo nov JATOV RED LETENJA (brezplačno). Velja od 1. novembra 1981 do 31. marca 1982.

DAN REPUBLIKE IN SMUČARSKE POČITNICE

V vseh Kompasovih poslovalnicah in pri pooblaščenih agencijah vam je na voljo natiskan kratek izvleček izletov za Dan republike in smučarske ponudbe Kompas.

Kope vabijo

Gorski turistični center na Kopah leži na skrajnem zahodnem in najvišjem delu Pohorja (1543 metrov). Dostopen je po lepi cesti iz Slovenj Gradca (116 kilometrov), oddaljen od Ljubljane 110 kilometrov. Center razpolaga s sedmimi vlečnicami s kapaciteto 6.100 smučarjev na uro in preko 100 hektari travnatih smučišč, ki so ponavadi že konec novembra primerna za smuko. Redno pa održevanih okrog 20 kilometrov prog za tekače.

Štiridnevne pakete za 29. november vam nudi na Kopah Globtour. Namestitev je v Partizanskem domu v dvo, tro, štiri in petposteljni sobah. V ceno od 2.275 din (odvisno od sobe) je vračunano: 4 polni penzioni, smučarska karta za 4 dni, turistična taksa in zavarovanje.

V času zimskih počitnic (od 17. 1. do 7. 3. 1982) ponuja Globtour smučarske pakete na Kopah. Namestitev je prav tako v Partizanskem domu, paketi pa vsebujejo 7 polnih penzionov, 7 dnevni smučarski kart, 7-dnevno smučarsko šolo, turistično takso ter zavarovanje. Cene so od 4.600 din naprej (odvisno od sobe), za otroke pa so občutno nižje. Ostale informacije so vam na voljo v poslovalnicah Globtourja.

CRIKVENICA

je eno najstarejših letovišč na severnem delu Jadrana. V tem prijetnem mestu z ugodnim podnebjem je Kompas rezerviral za vas hotel THERAPIA, v katerem vam je na voljo poleg udobnih sob s TWC tudi restavracija, kavarna, aperitiv bar, pokriti BAZEN z ogrevano MORSKO vodo in igrišča za tenis v bližini hotela.

IZ KOMPASOVEGA TRADICIONALNEGA PROGRAMA

jesen zima pomlad 81/82

CENA TEDENSKEGA BIVANJA: 3.150 din — 7 polnih penzionov, turistična taksa, kopanje v bazenu
INFORMACIJE IN PRIJAVE: poslovalnice Kompas in pooblaščen turistične agencije cije

MARTINOV TEDEN V PETROLOVIH GOSTINSKIH OBRATIH

V teh dneh, do četrta 12. novembra vam v Petrolovih gostinskih obratih — tudi v restavraciji na Deteljici v Trzinu postrežejo z orehi z zaseko, gosko z mlinci, vinskim zeljem, ragu juho, želodcem z zaseko, sirovimi štruklji z zeljem, gozdno pogačo in dobro kapljico. Ponudba spada v okvir kulinarčnih tednov, ki so vzbudili po vsej Sloveniji precej pozornosti in popestrili gostinsko ponudbo.

VAS VABI

ob sobotah na ples za starejše:

v restavracijo hotela Creina s pričetkom ob 20. uri (do 01.00)

v restavracijo hotela Trans-turist v Škofji Loki s pričetkom ob 20. uri (do 01.00)

V Delavskem domu v Kranju igra to nedeljo (8. 11. 1981) skupina PRIZMA. Pričetek ob 18. uri.

Na panonski safari

Po umiku Panonskega morja iz največje tektonske depresije v jugovzhodni Evropi so se ob sotočju Drave in Donave, nedaleč od Osijeka, ohranili ostanki takšne prirode, ko je bila v daljni preteklosti. Bujna vegetacija, podobna pragozdu in prostrane vodne površine predstavljajo idealno prebivališče za razne vrste ptic in divjadi. Ta predel se imenuje Kopački rit in je živalski rezervat z več kot dvesto-šestdeset vrstami ptic, 50 vrstami sladkovodnih rib, 6000 jeleni, lisicami, divjimi mačkami, kunami, divjimi prašiči in drugo divjadjo. Za ljubitelje živali in fotografe je obisk vrta izredno doživetje. Prav v tem času ga še krasijo tudi jesenske barve.

Alpetour je v sodelovanju s foto klubom DIANA iz Ljubljane pripravil tridnevni izlet z obiskom rezervata. Odhod je 13. novembra (v petek) ob 13.30 in po vožnji z avtobusom mimo Zagreba, Slavonskega Broda in Djakova se bodo udeleženci po prihodu v Osijek nastanili v hotelu. Naslednji dan bodo obiskali rezervat Kopački rit, katerega si bodo ogledali na vožnji s posebno ladjo »Liska«. Kosilo bo v poznani restavraciji Citadella v bližini rezervata, popoldne pa bo še obisk Zoološkega muzeja Baranje in ogled Osijeka pod strokovnim vodstvom. Naslednji dan bodo udeleženci dopoldne še enkrat obiskali rezervat, popoldne pa bo povratek po podravski magistrali skozi Našice, Virovitico, Koprivnico, Varaždin in Ptuj proti domu. Cena izleta je 2.990 din po osebi. Prijave se sprejemajo poslovalnice Alpetourja.

air lift
JUGOSLOVENSKE AVIOPOSLOVNE
YUGOSLAV AIRLINES

NJUJORK
TUNIS
MALTA
GRČKA
SPANJA
EGIPAT
LONDON
PARIZ
AMSTERDAM
RIM
ISTANBUL
PRAG
VARŠAVA

VIKEND V NEW YORKU

18.400 din

POČITNICE V TUNISU

7 in 14 dni
od 8.840 din naprej

EGIPT

7 dni
polni penzioni v hotelih I. kategorije
19.040 din

Za vse informacije in rezervacije se obrnite na JAT AIRLIFT Ljubljana, Miklošičeva, telefon 313-850 ali na vašo najbližjo turistično agencijo.

ZLICARKA BIJELA

emona globtour

GLOBTOUR VABI NA SMUČANJE

JUGOSLAVIJA, ČSSR, POLJSKA, ITALIJA, AVSTRIJA

HOTELI - APARTMAJI KONKURENČNE CENE

KUPON ZA PRIJAVO

Ime in priimek
Naslov
Zaposlen(a)
Številka os. izkaznice izdana od SOB
se nepreklicno prijavljam za smučarski aranžma v
v času od ... do
Kraj in datum
(podpis)

NA EN KUPON SE LAHKO PRIJAVI SAMO 1 OSEBA!
Kupon izrežite in ga najkasneje DO 20. NOVEMBRA 1981 pošljite v kuverti na eno izmed naslednjih Globtourovih poslovalnic: LJUBLJANA, Gosposvetska 4; MARIBOR, V. Kraigherja 4; NOVO MESTO, C. kom. Staneta 19; NOVA GORICA, Delpinova 24; BLEJ, Cesta svobode 9; PORTOROŽ, Obala 33, RADENCI, Hotel Radin.
Če pa se boste prijavi za gornji kupon, boste če vam bo žreb naklonjen, prejeli eno izmed naslednjih nagrad:
1. nagrada: 5.000 din popusta na prijavljen aranžma
2. nagrada: 3.000 din popusta na prijavljen aranžma
3. nagrada: 2.000 din popusta na prijavljen aranžma
4. do 13. nagrada: 10 vikend paketov v znanih turističnih krajih in zdraviliščih.

ŽREBANJE BO PRVI TEDEN V DECEMBRU! NE ZAMUDITE IZJEMNE PRILOŽNOSTI!

lesnina KRAJ

priporoča cenjenim kupcem, da si ogledajo do 15. 11. 1981 posebno razstavo pohištva iz programa Brest iz Cerknice.

Lesnina prikazuje celotni program Brest z najnovejšimi modeli:

SPALNICA ALMA

- spalnice
- kuhinje
- regale
- samske sobe
- jedilnice
- in oblažinjeno pohištvo

Ponudba je pestra in kakovostna.

Postreženi boste prijazno in strokovno.

Kupljeno blago vam do 30 km brezplačno pripeljemo na dom.

Trgovina je odprta od 7. - 19. ure, sobota do 13. ure.

Na ogled in nakup vas vabi Lesnina Kranj - salon pohištva na Primskevi.

ZADRUŽNA HRANILNO KREDITNA SLUŽBA ŠKOFJA LOKA

Na podlagi sklepa izvršnega odbora z dne 22. 10. 1981

razpisuje

natečaj za zbiranje prošelj za investicijske kredite za leto 1982, ki jih bo HKS odobraval proizvodnim skupnostim in združenim kmetom, z namenom usmeriti, modernizirati in povečati kmetijsko proizvodnjo.

Natečaj velja tudi za zbiranje prošelj za kredite za investicijsko vlaganje v kmečki turizem.

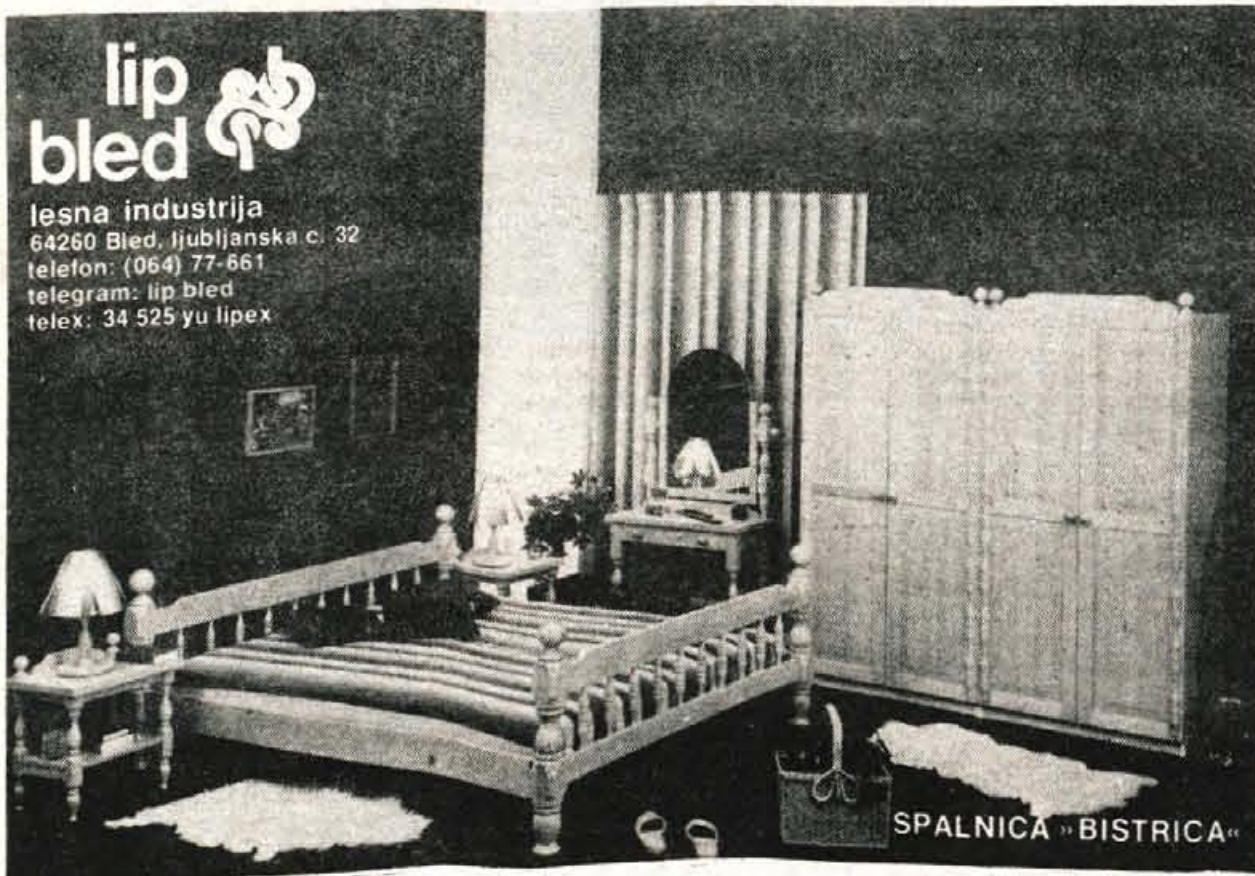
Podrobnejši pogoji so razvidni iz razpisa, ki je objavljen na oglasnih deskah združenih enot, pojasnila pa lahko dobite pri vodju posamezne združne enote, ter pri pospeševalni in hranilno kreditni službi.

Prošnje s prilogami sprejema kmetijsko pospeševalna služba KZ Škofja Loka, do 15. decembra 1981.

POHIŠTVO LIP BLED

lesna industrija
64260 Bled, ljubljanska c. 32
telefon: (064) 77-661
telegram: lip bled
telex: 34 525 yu lipex

SPALNICA "BISTRICA"

Naraven les s svojo strukturo in barvo daje toplino in svojstveno prijetnost pohištvo LIP Bled, ki s svojo bogato obliko sprošča in osvobaja človeka v domačem ambientu. Pohištvo LIP Bled s svojimi razkošnimi oblikami in dimenzijami poudarja trdnost in trpežnost. Z barvami pa nam pomaga pri usklajevanju in pozitivni prostora.

Pohištvo LIP Bled je izdelano iz prvovrstnega masivnega smrekovega lesa, površinsko obdelano v naravni barvi lesa ali z lužili in lakirano s prozornim nitro lakom v pol mat izvedbi.

Pohištvo LIP Bled prodajajo v vseh večjih trgovinah s pohištvom. Prepričajte se in zadovoljni boste!

KOMPAS JUGOSLAVIJA TOZD HOTEL BLEJ

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge

1. VODJE PRALNICE
2. PERICE - LIKARICE
3. NATAKARJA
4. TOČAJA

Pogoji:

- pod 1. - KV delavec šiviljske stroke, 2 leti delovnih izkušenj, poskusno delo 2 meseca,
- pod 2. - končana osnovna šola, 6 mesecev delovnih izkušenj, poskusno delo 1 mesec,
- pod 3. - KV natak, pasivno znanje dveh tujih jezikov, tečaj iz higienskega minimuma, 2 leti delovnih izkušenj, poskusno delo 2 meseca,
- pod 4. - PKV gostinski delavec - smer natak, 2 leti delovnih izkušenj, tečaj iz higienskega minimuma, poskusno delo 1 mesec.

Prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Kompas TOZD Hotel Bled - komisija za delovna razmerja Bled - Cankarjeva 2.

DELOVNA SKUPNOST CENTRA SLUŽB SIS OBČINE ŠKOFJA LOKA

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge

PLANIRANJE IN IZVAJANJE
SVOBODNE MENJAVE DELA
v samoupravni stanovanjski skupnosti
DRUŽBENA POMOČ
v stanovanjskem gospodarstvu

Pogoji:

- višja ali srednja izobrazba ekonomske, gradbene ali socialne smeri,
 - 3 leta delovnih izkušenj.
- Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Osební dohodek po pravilniku. Poskusno delo je 3 mesece.

Pisane prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom o doseganju delovnih izkušenj sprejema Delovna skupnost centra služb SIS občine Škofja Loka 15 dni od dneva objave.

IMOS SGP TEHNIK ŠKOFJA LOKA STARA CESTA 2

Kadrovska komisija TOZD Komunalne dejavnosti ponovno objavlja

proste delovne naloge in opravila

POBIRANJE VODARINE, KANALŠČINE IN SMETARINE PRI OBČANIH

Pogoji:

- končana ali nedokončana poklicna šola,
- poskusno delo 2 meseca,
- delo je za nedoločen čas,
- nastop dela takoj ali po dogovoru

Kadrovska komisija TOZD Gradbeništvo objavlja proste delovne naloge in opravila

1. OPRAVLJANJE STAVBNO KLJUČAVNIČARSKIH DEL

Pogoji:

- poklicna šola kovinske smeri,
- poskusno delo 2 meseca

2. OPRAVLJANJE KLEPARSKIH DEL

Pogoji:

- končana poklicna šola za kleparje,
- poskusno delo 2 meseca

Za proste delovne naloge je delo za nedoločen čas in nastop dela možen takoj ali po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o zahtevani strokovni izobrazbi na naslov SGP TEHNIK Škofja Loka, Stara cesta 2 v roku 15 dni po objavi.

SREDNJA TEKSTILNA IN OBUTVENA ŠOLA p. o.
Kranj, Cesta Staneta Žagarja 33

Razpisna komisija pri svetu šole

razpisuje dela in naloge

VODJE FINANČNO-RAČUNOVODSKE SLUŽBE
za dobo 4 let

Pogoji:

- višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj pri vodenju finančno-računovodskih del

Rok za zbiranje prijav je 15 dni od dneva objave javnega razpisa. Kandidati naj pošljejo prošnje s potrebnimi dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev na naslov šole s pripisom »za razpisno komisijo«. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh od sprejetja sklepa o izbiri kandidata.

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

SPET SE DOBIMO! ZA DAN REPUBLIKE V NOVI VINODOLSKI 27. 11., 4 dni, 2.720 din

Z razpisom izleta za dan republike — v Novi Vinodolski, v sodobno turistično naselje ZAGORI, bomo gotovo razveselili naše stare prijatelje. Želeli pa bi, da se nam pridružijo tudi novi.

Stari zvesti prijatelji, ki so z nami že potovali v okviru akcije „Jugoslavija“ v Medulin in Rovinj ter bili z nami na izletih na Ohridu, Visu, v Budvi in po Črni gori, bodo ob prijavi plačali 100 DINARJEV MANJ. Za otroke do 4. leta starosti je IZLET BREZPLAČEN, otroci od 4. do 10. leta pa plačajo SAMO 1.500 DINARJEV.

Crikveničko — Vinodolska reviera je ena izmed biserov našega Jadrana. Če lahko verjamemo statistiki, ima tudi največ sončnih dni v letu.

Bogastvo kulturno zgodovinske dediščine, prijetna okolica, prijazni domačini, domače kulinarne posebnosti — vse to zapuša nepozabne spomine obiskovalcu, ki se vedno rad vrne v to prelepo okolje.

Z VLAKOM IZ DOMAČEGA KRAJA

Odločili smo se za kombinirano potovanje z vlakom iz domačega kraja do Reke, nato pa do Novega Vinodolskega z avtobusi. Vlaki bodo odpeljali iz JESENIC, MARIBORA, NOVEGA MESTA in LJUBLJANE. Spotoma se bodo ustavili na vmesnih postajah v Celju, Zagorju, Trbovljah, Trebnju, Grosupljem, Lescah, Radovljici, Kranju, Škofji Loki, Postojni, Pirki in Ilirski Bistrici.

Izletniki se bodo zbrali v avlah železniških postaj v Mariboru ob 12,30, na Jesenicah ob 13,30, v Novem mestu na peronu železniške postaje ob 12,45 in v Ljubljani ob 15. uri pri muzejskih lokomotivah na železniški postaji. O odhodih z vmesnih postaj pa bomo izletnike pravočasno obvestili.

4 - DNEVNI PROGRAM

Da vam ne bi bilo dolgčas, smo pripravili zanimiv program, v katerem bo za vsakogar nekaj. Če navedemo samo nekaj iskric: spoznavni večer s plesom, sprehodi in ogledi, kopanje v pokritem bazenu, bogat program družinskih tekmovanj, gledališka predstava z „Znanim Znanem“, praznični kros, srečolov, tombola, teniški turnir, otroško tekmovanje v plavanju itd.

Drugi in tretji dan bo od 14. do 18. ure odprt OTROŠKI VRTEC, ki ga bo vodila otroška negovalka iz Ljubljane. Tako bodo lahko tudi starši z majhnimi otroki imeli nekaj od izleta.

PRIJAVE

Upamo, da smo s temi vrsticami v vas vzbudili zanimanje za naš izlet. Če je to res, bo najbolje, da se boste čimprej prijavili v najbližji Kompasovi poslovalnici ali pa pri pooblaščenih agenciji.

Na koncu pa vam želimo NA SVIDENJE V NOVI VINODOLSKEM!

ZAVOD ZA POSPEŠEVANJE IN RAZVOJ TURIZMA BLED

TOZD Turizem in rekreacija
Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge

1. VODJE NABAVNO-TEHNIČNE SLUŽBE
2. STROJNIKA I NA ŽIČNICAH ZATRNIK

Zahtevani pogoji:

pod 1.

— srednja strokovna izobrazba strojne ali elektrotehniške smeri in 4 leta delovnih izkušenj na vodstvenih delih ali delovodska šola ustrezne smeri in 5 let delovnih izkušenj na vodstvenih delih in nalogah, poskusno delo je 3 mesece

pod 2.

— poklicna šola kovinske ali elektro smeri in 2 leti delovnih izkušenj ter odslužen vojaški rok, poskusno delo je 3 mesece

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba Zavoda za pospeševanje in razvoj turizma Bled, Cesta svobode 13, v 15 dneh po objavi.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 10 dneh po izteku roka za prijave.

DOM OSKRBOVANCEV
ALBINA DROLCA
Predvor

Svet zavoda razpisuje dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA

Za individualni poslovodni organ je lahko imenovana oseba, ki poleg pogojev, predpisanih v 511. členu ZZD, izpolnjuje še te pogoje:

- je državljan SFRJ in izpolnjuje splošne pogoje, določene v zakonu, samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih,
- ima višjo izobrazbo socialne smeri,
- ima 5 let prakse dejavnosti doma oziroma na odgovornejših delih in nalogah.
- je moralno in politično neoporečen,
- je predložil program razvoja doma

Individualni poslovodni organ se imenuje za razdobje štirih let.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe ter dokazila o izpolnjevanju razpisanih pogojev v 20 dneh od dneva objave razpisa na naslov: Dom oskrbovancev Albina Drolca Predvor — za razpisno komisijo.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 15 dni po sprejetju dokončne odločitve na svetu zavoda.

16 Nagrade najboljšim, najbolj prizadevnim

drugi seji zbora mentorjev Ljubljanske banke — Temeljne nagrade Gorenjske so se mentorji mladih varčevalcev Gorenjske banke pogovorili o vsem, kar zadeva njihovo delo — Nagradjenih je bilo 16 mladinskih in tri mladinske hranilnice

Kranj — Ze vrsto let na skoraj 100 gorenjskih osnovnih šolah, zadnjih leta pa tudi že na nekaj srednjih šolah in gimnaziji, uspešno delujejo mladinske in mladinske hranilnice. V zadnjih dveh letih smo jih dobili kar pet: na osnovni šoli Zagarja v Kranju, na Plačnici na Korotki Beli, na Bukovščici v Sovodnju. 41 takšnih hranilnic imajo zdaj na Gorenjskem. V vsaki po svoje trudijo, učenci in

malo je osnovnih šol na Gorenjskem, ki še niso vključene v to obliko dela in izobraževanja mladih, več prizadevanja pa bo potrebno za pritegnitev vseh srednjih šol.

Res je, da zahteva takale hranilnica veliko časa, volje in dela, da sploh začne z delom. In potem je treba skrbno bedeti nad otroki, da poslovanje teče nemoteno, da se slučajne napake hitro odpravijo, da otroci ne zgube volje pri delu, ki ga sprva sprejmejo s takim zanimanjem in veseljem. Priznati pa moramo, da uspeh šolske hranilnice povsem zavisi od mentorja, tovariša ali tovariša, ki je prevzel to delo z otroki.

Prav zadnji sestanek, čeprav se ga je udeležilo komaj dobro polovico mentorjev šolskih hranilnic, je pokazal na vrsto stvari, ki bi jih bilo pri njihovem delu treba spremeniti. Kot kaže, so si problemi na vseh šolah precej podobni. Mentorji, ki so z delom v šolski hranilnici šele začeli, bi radi več sodelovanja z banko in starejšimi mentorji. Ponekod imajo tudi prostorske težave. Svet mentorjev bo skupaj z delavci Temeljne banke Gorenjske še naprej vneto iskal novih rešitev.

Tudi to so poudarili mentorji, da bo pri vključevanju novih varčevalcev potrebno starše bolje seznaniti z delom pionirske hranilnice, o njenem namenu in pomenu. In Musijevi znački, priznanju najbolj prizadevnim učencem v pionirski hranilnici, je treba dati večji poudarek. Podeljevali naj bi jo na slavnostnih prireditvah šol, ko se dele tudi ostala priznanja.

Še vedno pa mentorji, naj bodo mlajši ali starejši po stažu, ugotavljajo, da njihovo delo v pionirskih hranilnicah ni cenjeno enakovredno kot ostale izvenšolske dejavnosti. Morda prav zaradi tega med učitelji in profesorji ni toliko zanimanja in volje za to dejavnost in morda se prav zaradi tega mentorji prehitro menjajo.

Vendar pa na splošno lahko ugotavljamo, da šolske hranilnice dobro delajo. Kar poglejmo nekaj podatkov. Pri vseh 41 šolskih hranilnicah na Gorenjskem imajo 16.778 mladih varčevalcev. V zadnjih dveh letih je število poraslo kar za 4.117 članov: V

dveh letih je bilo izvršenih v teh hranilnicah 34.937 pologov in 9.458 dvigov. To je na mesec povprečno 1455 pologov in 394 dvigov. Zbrana sredstva so v dveh letih narasla na 3.033.000 dinarjev.

Naravnost vzpodbudno! Res so že veliko naredili mentorji in učenci skupaj, dalo bi se pa še marsikaj. Predvsem na samoupravnem področju bodo v bodoče mentorji posvetili učencem več časa, so se zavzeli na tem zadnjem skupnem sestanku. Korak naprej bodo v prihodnje naredili tudi pri brezgotovinskem poslovanju — posebno se za to zavzemajo hranilnice na srednjih šolah.

Na seji zbora mentorjev so podelili tudi priznanja za najboljše pionirske in mladinske hranilnice na Gorenjskem za šolsko leto 1980/81. Komisija je pri izbiri, ki ni bila lahka — posamezne hranilnice le malo odstopajo v svoji prizadevnosti druga od druge — upoštevala procent števila varčevalcev glede na vse šolarje, število postavk na karticah, to je število pologov in dvigov, posamezne akcije za pridobivanje novih varčevalcev, medrazredna tekmovanja, udeležbo varčevalcev na bančnih razpisih, sodelovanje v glasilih, tekmovanjih za najboljša li-

kovna in literarna dela itd. Razpisa se je tokrat udeležilo 30 šol in posebna komisija je za priznanje oziroma nagrado predlagala naslednje šole: O. š. France Prešeren iz Kranja, ki je v ocenjevanju dosegla 79 točk, O. š. Heroja Grajzerja, Trzin, z 79 točkami, O. š. Prežihov Voranc, Jesenice z 78 točkami, O. š. Korotki odred, Križe z 78 točkami, O. š. Polde Strazišar, Jesenice, z 75 točkami, O. š. Janko in Stanko Mlakar, Senčur, s 65 točkami, O. š. Matevža Langusa, Radovljica, z 62 točkami, O. š. Heroja Bračiča, Trzin, z 62 točkami, O. š. Stane Zagar, Lipnica, z 61 točkami in O. š. Josipa Broza Tita, Predoslje, z 58 točkami.

Komisija je ocenjevala mladinske hranilnice po enakih kriterijih kot pionirske. Dobro so se uvrstile vse tri šolske center Radovljica je dosegel 90 točk, Gimnazija Kranj 74 točk in Center slepih Škofja Loka 70 točk.

Ob koncu zbora je predsednik sveta mentorjev Janez Godnov poudaril, da se zaveda, da mentorji vložijo v to delo veliko več časa, kot jim je priznanega, vendar upa, da bodo tudi v naprej tako uspešni in prizadevni pri tovrstni vzgoji mladih, ki ni nič manj pomembna od ostalega izobraževanja pri nas.

Prodaja 4 kW termokumulacijske
PEC Baldern, Ulica 1. avgusta 7.
Kranj, tel. 23-312 10734
Prodaja teden starega BIKCA. Pod-
branje 3, Duple 10735
Prodaja OKNO 100x140 KLI Logatec.
Pute 23, Kranj 10736
Prodaja ZIBELKO in globok otroški
voziček Horvat, Vodopivčeva 13 (Mohor-
jeva klinca) 10737
Prodaja KRAVO, 6 mesecev brejo, ima
7 strov mleka. Dolenc, Pangeršica 4,
Celje 10738
Ugodno prodaja rabljeno dobro ohran-
jeno cementno strešno OPEKO, ca. 2500
krog. Bartolc, Valentin, Na Trati 39,
Ljubljana, tel. 064-74378 10739
Prodaja HLADILNIK Gorenje 170 li-
trov. Tel. 45-012 10740
Prodaja 300 kg obranih JABOLK (bo-
jani). Vinko Grlic, Orehovlje pri Pre-
dvorju 10741
Prodaja MEŠALEC za petlit omet.
Ivan, Hrustje 148, Kranj 10742
Ugodno prodaja globok OTROŠKI VO-
ZIČEK. Križar Jode, Hrustje 52, Kranj
Prodaja ŠIVALNI STROJ za šivanje
v šivalni stroj za šivanje
v šivalni stroj, novejši tip. Hrustje, Breg ob
Savi 10800
Prodaja polovico mlade KRAVE za
šivanje. Črte 25, Kranj 10801
Prodaja 7 tednov stare PUŠKE. Sta-
nik, Vinarje 26, Škofja Loka 10802
Prodaja skoraj novo OTROŠKO KO-
LO. Gregor Franc, Golnik 6, Kranj 10803
Prodaja krmilno PESO. Naklo 100
10804
Ugodno prodaja GLASBENI CEN-
TRAL. Gorenje GC 201 A Hi-Fi z zvočniki.
Križar Jode, Šebenič 5, Trzin 10805
Prodaja termokumulacijsko PEC
4 kW, Petrovič, Predvorje 2 10806
Prodaja HLADILNIK na olje, švedski, tip HB.
Gorenje, nov, in betonski MEŠALEC
za beton, malo rabljen, prodaja. Naslov v
oglasnem oddelku. 10807
Prodaja globok OTROŠKI VOZIČEK.
Lahar, Križarjeva 18, Kranj 10808
Prodaja LOVILSKO PUSKO — krogla z monti-
ranim DALJNOGLEDOM zeis 6 x, pro-
daja. Kranj, tel. 21-345 10809
Prodaja OTROŠKO POSTELJICO z
podstavkom. Podvrtiček, Gubčeva 1, tel. 26-753
10810
Prodaja dva BIKI za pitanje. Rogelj
Jode, Sp. Jesenjak 16 10811
Prodaja 6 tednov starega BIKCA za
šivanje. Podvrtiček, 11, Cerklje
10812
Prodaja KORENJE za krmno. Gasilica
10819
Prodaja več TELE za plemo in 10.000
krogov REPE. Pipanova 44, Senčur
10820
Prodaja globok OTROŠKI VOZIČEK
s krmom. Rozman, Križarjeva pot 2,
Kranj 10821
Prodaja TELEVIZOR iskra, malo rab-
ljen, poceni prodaja. Telefon 25-822 10882
Prodaja dobro ohranjen PLINSKI
STROJ (3 + 1) s prostorom za je-
senice. Ogljed popoldan. Guzelj, Tavcar-
jeva 4, Škofja Loka, tel. 064-62-491 10823
Prodaja skoraj nov OJACEVALEC za
šivanje 50 W in električno ritem KITARO.
Prodaja 26, Škofja Loka 10824
Prodaja PRASIČE, 4x5 in 400 kosov
krmne. Sv. Duh 41, Škofja Loka 10825
Prodaja tri mesece brejo TELICO si-
menice. Hotavlje 38, Poljane nad
Savico 10826
Prodaja KRAVO po izbiri. Habjan,
Križarjeva 11, Škofja Loka 10827
Prodaja 9 mesecev starega BIKCA. Ko-
lar, Jasine 8, Poljane nad Škofjo Loko
10828
Prodaja BIKCA za dopitjanje. Bukovic,
Tomažev 2, Selca nad Škofjo Loko 10829
Prodaja večjo količino REPE. Pipa-
nova 10, Senčur 10830
Prodaja 150 kv. m bukove stenske OB-
LOJE. Voklo 73, Senčur 10831
Prodaja tri plemenske KRAVE simen-
ice in dva bikca za rejo, stara pol leta.
Hafner Time, Binkelj 7, Škofja Loka 10832
Prodaja sedem tednov starega TELE-
VIZOR s plemo. Bohinc, Cerklje 33 10833
Prodaja 10 mahagoni VRATNIH
KUL. Strahinj 17, tel. 47-133 10834
Prodaja RADIO-KASETOFON grun-
dno. C. Telefon 40-089 10835
Prodaja KRAVO po teletu. Zasp-
ni 6 10836
Prodaja PRASIČE, težke od 30 do 150
kg. Posavec 12, Podnart 10837
Prodaja RADIATOR na elektriko ter

električno PECICO. Telefon 25-891 10838
Prodaja novo OKNO jelovica termo-
ton, 120x140 z roletom. Jeraj Franc, Jelen-
čeva 31, tel. 21-751 10839
Prodaja KRAVO tik pred telitvijo.
Mavčič 46 10840
Prodaja 2 kub. m smrekovih PLOHOV
in 1 kub. m COLARICA. Naslov v oglas-
nem oddelku. 10841
Prodaja KRAVO simentalo s prvim
teletom. Koritno 18, Bled 10842
Po ugodni ceni prodaja malo rabljen
GORILEC NA OLJE thyssen in vse pri-
ključke. Pot v Bitnje 73, Kranj 10843
Prodaja suhe javorjeve PLOHE, 50
mm. Telefon 45-066 10844
Prodaja par glav mlade goveje plemen-
ske ŽIVINE. Pohar Milan, Brezje 24 10845
Prodaja VLAČILEC (8 t) z magirus
STROJEM, 150 KM. Telefon 064-79-454
10846
Prodaja termokumulacijsko PEC, 2
kW. Planina, Janca Puharja 1, Kranj,
stanovanje št. 25, Ogljed po 15. uri 10847
Prodaja OPAZ 16 mm za notranjo in
zunanjo oblogo. Lesce, Boštjanova 6/a,
telefon 74-008 10848
DOMAČA JAJCA IN KOKOŠI GNOJ,
naložen v vreče, dobite vsako soboto
dopolnjen v Sr. vasi 6 pri Goricah 10849
Prodaja 3 kW termokumulacijsko
PEC. Branc, Sp. Gorje 104, tel. 78-032 10850
Prodaja več PRASIČEV težkih od 20
do 80 kg, 5 let starega KONJA, jahalno
SEDLO in jahalne SKORNJE, št. 41.
Križar Janec, Križarjeva 10 10851
Prodaja RADIO-KASETOFON (večji)
stereo, znamke slon. Britof 231/A, Kranj
10852
Prodaja SEDEŽNO GARNITURO
luna, skoraj novo ali menjam za starejši
avto. Sifra: Gotovina 10853
Prodaja globok temno moder italijan-
ski VOZIČEK znamke PEG in tovarniško
nov vodni HLADILNIK za golfa. Tele-
fon 27-503 10854
Prodaja BIKCA za rejo. Luže 33,
Senčur 10855
KUPIM
Kupim enobrazdni PLUG za steyer, 18
KM. Telefon 45-331 10856
Kupim žagana DRVA. Plačam prevoz
do doma. Telefon 22-276 10857
Kupim PEC za etafno centralno ogre-
vanje. Telefon 064-67-168 10858
Kupim rabljen ŠTEDILNIK na trda
goriva, levi — 3 in pol plošč in pekačem
nerjaveč. Pregled Jože, Laniše 7, Kamnik
10743
Kupim steklena vhodna VRATA,
200x100. Telefon 21-100 10744
Kupim HLODOVINO (oreh, češnja,
hruško). Tršan, Hraše 14, Smlednik
10745
Kupim PLETILNI STROJ, lahki z
vgrajenim programatorjem. Informacije
po tel. 064-60-015 10746
Kupim rabljen TRAKTOR. Adergas
41, Cerklje 10747
VOZILA
Prodaja karambolirano ZASTAVO 101,
letnik 1977, celo ali po delih. Gričar Brane,
Hruška 52, Jesenice 10859
Prodaja MOSKVIČ 1500 karavan, pre-
voženih 10.000 km, star eno leto. Pirih,
tel. 24-013 od 18. ure dalje 10748
Ugodno prodaja ZASTAVO 750. Ogljed
popoldan. Znidaršič, Bodovlje 32, Škofja
Loka 10749
Prodaja karambolirano ZASTAVO 101,
celo ali po delih. Brejc, Hotavlje 50, Gore-
nja vas nad Škofjo Loko 10750
Prodaja PONY EXPRESS, prenovljen,
in GRAMOFON iskra-phon 2005 stereo,
oboje v odličnem stanju. Kandus, Virmar-
je 103, Škofja Loka 10751
Prodaja FIAT 850, po delih, in ZASTA-
VO 750, po delih ter MOPED na 4 pre-
stave v voznem stanju in RADIO na ka-
sete za v avto. Mohorič, Zabrekve 9, Selca
nad Škofjo Loko 10752
Prodaja R-4, letnik 1978. Jesenovc,
Poljanaka c. 20, Škofja Loka 10753
Prodaja LADO 1200. Mlaka 49, tele-
fon 24-486 10754
Prodaja karambolirano ZASTAVO 101
z vsemi novimi deli, letnik 1976. Infor-
macije pri Močniku — Avtoličarstvo
Britof 10755
Prodaja avto BMW 1600, letnik 1968, v
dobrem stanju. Čebavs Marko, Brezje 42
pri Radovljici 10756
Prodaja ZASTAVO 101 special, staro
dve leti. Informacije po tel. 22-853 — int.
44 10757
Prodaja ZASTAVO 101, letnik 1973, in
VW, lahko po delih. Možnost odplačila na
kredit. Čuturič, Predoselj 61/c, Kranj 10758
Prodaja ALFO, letnik 1977, karamboli-
ran sprednji levi vogal. Možina, Sv. Duh
št. 68 10759
Prodaja JUGO 45. Telefon 74-651 (064)
10760
126-P, letnik 1978, prodaja. Bernard
Slavko, Gorenja vas — Reteče 58, 61215
Medvode 10761

Po delih prodaja KATRCO, starejši
letnik. Telefon 25-087 10762
Prodaja ZASTAVO 750, letnik 1973.
Atman, Veljka Vlahoviča 6, tel. 27-664 10763
WARTBURG turist, letnik 1976, pro-
dam, tel. 064-27-583 popoldan 10764
Poceni prodaja FIAT 1300. Rode, Mle-
karska 29, Kranj — Črče 10765
Prodaja ZASTAVO 101, letnik 1976.
Ogljed popoldan. Radulović Živko, Go-
renjakeva odreda 18, 8. nadstropje, Kranj
— Planina 10766
Prodaja ZASTAVO 101, letnik 1973.
Bergant Janec, Lahovče 60, Cerklje na
Gorenjskem 10767
Prodaja DIANO. Lipovec, tel. 47-393
od 16. do 18. ure 10768
RENAULT 16 TL, letnik 1970, ugodno
prodaja. Ogljed v petek od 15. do 18. ure in
soboto od 7. do 12. ure. Prosen Jože, C. na
Klanec 27, Kranj 10769
Prodaja MZ 250, letnik junij 1981 in
bas KITARO eko kadet, oboje zelo
dobro ohranjeno. Ogljed v nedeljo, 8. 11.,
od 10. do 13. ure. Bernik, Staneta Roz-
mana 2, Kranj 10770
Prodaja MOTOR elektronik 90, letnik
1979. Ogljed v nedeljo od 10. do 13. ure.
Čulo, Levstikova 1, Kranj 10771
NSU 1200 C, prodaja čelga ali po
delih. Kuhar, Podboršt 27, Komenda 10772
Prodaja ZASTAVO 101, letnik 1977,
dobro ohranjeno. Štros Janec, Predvorje
124, tel. 45-124 10773
Nujno prodaja LADO SL, letnik 1977 z
nemškimi vplinjacem (zmanjšana pora-
ba). Informacije: Smukavec, telefon (064)
77-661 — Lip Bled od 6. do 14. ure 10774
Ugodno prodaja R-4, letnik 1976. Belo-
vič, Janca Puharja 2, Kranj, tel. 28-087
10775
PEUGEOT 204, letnik 1976, prodaja.
Ogljed v nedeljo, 8. 10. 1981. Strahinj 49,
Naklo 10776
Prodaja R-4, letnik 1974, dobro ohran-
jen (cena ugodna). Naslov v oglasnem
oddelku. 10777
Prodaja R-10, v zelo dobrem stanju.
Kamna gorica 5/a 10778
Prodaja SKODO 110 L, letnik 1972,
registrirano do januarja 1982. Smukavec
Franc, Sp. Gorje 128 10779
ZASTAVO 750, letnik 1973, ugodno
prodaja. Noč Suzana, Javorniški rovt 8,
Jesenice, tel. 81-179 10780
Prodaja tovorno PRIKOLICO (1,6x1,9
m). Pogacar, Šmartno 9, Šmartno pod
Šmarno goro 10781
Prodaja ZASTAVO 101, letnik 1975-76.
Ogljed v nedeljo popoldan. Lahajnar Bog-
dan, Jesenice, C. revolucije 3 10782
Prodaja ZASTAVO 101, letnik 1975,
lahko tudi za gradbeni material. Kokalj
Anton, Sr. Bitnje 19 10783
Prodaja LADO SL, december 1976.
Črče 29, Kranj 10784
Prodaja ZASTAVO 101, letnik 1976,
registrirano do 31. 10. 1982. Gruđen, Novi
svet 18, Škofja Loka 10785
Prodaja avto ZASTAVA 101, letnik
1975. Informacije po tel. 25-218 ves dan
ali Planina 18, stanovanje št. 2 10786
Prodaja ZASTAVO 101, letnik 1977.
Ogljed v soboto popoldan in nedeljo dopol-
dan. Eržen Janec, Zg. Besnica 131 10787
Prodaja VW 1300, letnik 1967, motor in
menjalnik po generalni, registriran do
oktobra 1982, cena 4,8 SM. Telefon 70-409
10788
Prodaja ZASTAVO 101 L. Pivec Karel,
Grajaka 48, Bled 10789
Ugodno prodaja ZASTAVO 750, v vo-
znem stanju, starejši letnik. Poženik 9,
Cerklje 10790
Prodaja R-4 — »KATRCO«, po delih.
Zg. Brnik 44, Cerklje 10791
Ugodno prodaja spredaj delno karam-
bolirano ZASTAVO 750, letnik 1973, regi-
strirano do maja 1982, celo ali po delih.
Slabe, Podjelovo brdo 22, Sovodnje 10792
Prodaja novo tovorno PRIKOLICO za
osebni avto. Črnivec 6, Brezje 10793
Ugodno prodaja ZASTAVO 750 de lux,
letnik december 1975. Ogljed možen vsak
dan od 15. do 17. ure. Hočevar Bojan,
Vrba 29 10794
Ugodno prodaja AUSTIN 1300. Brulc
Darko, Kranj, Gradnikova 1 10795
Prodaja ZASTAVO 750, karambolira-
no, celo ali po delih. Telefon 77-650 10796
Prodaja 4 zimske GUME 155x13, levi
in desni zadnji BLATNIK, zadnji steno,
stekla in ostale rezervne dele za PRINZA
1200. Ul. Tončka Dežmana 2, stanovanje
št. 3, Kranj 10797
Prodaja nove dele za levi BLATNIK,
masko in pragove. Telefon 50-737 popol-
dan 10798
Ugodno prodaja AUSTINA 1300, letnik
december 1972. Zakarič, Vodnikova 3,
Lesce 10799
Ugodno prodaja TAM 5000. Dane Vin-
diš, Zabrznica 7, Žirovnica 10800
Kupim dobro ohranjenega SPACKA,
brez motorja ali prodam brezhiben MO-
TOR zanj. Luže 33, Senčur 10807
Prodaja WARTBURGA, letnik 1974,
dobro ohranjenega. Zaplotnik, Letence
15, Golnik 10808
Prodaja ZASTAVO 750, letnik 1978,
prevoženih 57.000 km, cena 4,7 SM. Lipo-
vac, Gosposvetska 11, Kranj 10809
Prodaja malo rabljeno tovorno PRI-
KOLICO za osebni avto. Velesovo 10,
Cerklje 10861
Prodaja osebni avto LADA 1200, v do-
brem stanju. Telefon 40-032 10862
Ugodno prodaja dobro ohranjen SUN-
BEAM — HUNTER, letnik 1975. Vza-
mem tudi ček za gradbeni material. Bre-
zar Slavko, Sp. Brnik 2, Cerklje 10863
Prodaja generalno obnovljen OPEL
KADETT karavan, starejši letnik. Na-
slov v oglasnem oddelku 10864
Ugodno prodaja FIAT 125, letnik 1977.
Bohinc, Planina 11, tel. 25-952 10865
Prodaja osebni avto R-12 dacia, letnik
1973. Murnik, Velesovo 21, Cerklje 10866
Prodaja avto OPEL ASCONA 16, let-
nik 1973. Informacije po tel. 25-741 10867
Prodaja R-4, letnik 1977, dobro ohran-
jen. Ljubno 23, Podnart 10868
ZASTAVO 750 de lux, letnik 1976, pro-
dam. Košir, Frankovo naselje 121, Škofja
Loka, tel. 064-60-742 popoldan 10904
STANOVANJA
Prodaja takoj vseljivo STANOVANJE
in bavnji TELEVIZOR. Kmet Jozo,
Ljubljanska c. 6, Kranj 10869

Mlada družina išče STANOVANJE v
Kranju. Plača vnaprej. Sifra: Mlada dru-
žina 10870
V našem vzajem STANOVANJE v
Kranju ali okolici. Lahko tudi v starejši
hiši. Cenjene ponudbe pod šifro: Plačilo
vnaprej 10871
Prodaja veliko, starejše enosobno STA-
NOVANJE, takoj vseljivo. Plačilo v go-
tovini. Ogljed možen vsak dan dopoldan in
popoldan od 16. ure dalje. Oman, Mestni
trg 37/II., Škofja Loka 10872
Sivila s hčerko nujno išče enosobno
STANOVANJE za dobo dveh let v Škofji
Loki. Ponudbe po tel. 064-61-944 vsak dan
po 17. uri 10873
Mlad par vzame v našem enosobno
STANOVANJE ali GARSONJERO v
Kranju ali okolici za dobo 5 let. Delno
predplačilo. Telefon 23-341 — int. 31
dopolnjen (Sajovic Jure). Sifra: Novem-
ber 81 10874
V našem vzajem GARSONJERO ali
enosobno STANOVANJE. Ponudbe pod:
Kranj 10875
Zamenjam GARSONJERO s centralno
za večje STANOVANJE v Kranju. Tele-
fon 23-721 10876
Najamem manjše STANOVANJE na
Jesenicah ali v okolici. Sifra: Projektant-
ka 10877
Uslužbenka išče SOBO v Kranju, po
možnosti s souporabo kopalnice. Sifra:
Nujno 10878
Zamenjam enosobno lastniško STA-
NOVANJE v bližini Ljubljane za večje v
Kranju. Telefon 061-20-306 dopoldan
(Gradišar) 10879
GARSONJERO ali enosobno STANO-
VANJE v Kranju ali bližnji okolici, na-
jamem takoj. Ponudbe pod: Cena ni
važna 10880

lesnina

KRANJ
Privatnemu
avtoprevozniku do 3 t.
nosilnosti, s cerado, nudimo
delo
**ZA RAZVOZ POHIŠTVA
NA PODROČJU
GORENJSKE**
Oglasite se pri Lesnini —
pohištvo, Kranj, Mirka
Vadna 7.

POSESTI

V Kranju kupim GARAŽO. Sifra: Go-
tovina — garaža 10881
V starem delu Škofje Loke, v spome-
niško zaščiteni hiši ob Sori, prodam v 1.
nadstropju takoj vseljivo dvosobno STA-
NOVANJE potrebno adaptacije, pri-
bližno 100 kv. m, cena 95 SM. Plačilo je
možno delno s kreditom. Informacije po
tel. 061-266-391 po 20. uri 10883

ZAPOSLOTITVE

Službo dobi takoj MLAJŠA DELAV-
KA — DELAVEC, prost vojaščine. Sifra:
Normirano delo 10403
Ta tipkanje obsežnejšega besedila
iščem vestno TIPKARICO z lastnim pi-
salnim strojem. B. Valenčič dipl. ing.,
Koroška 10, Kranj 10884
Žensko zaposlimo za delo v KUHINJI,
takoj ali po dogovoru. Urejen delovni čas,
možnost stanovanja. Penzion GRIC —
Tupalič 32, Predvorje 10885
Sprejemam kakršnokoli popoldansko
HONORARNO DELO. Ponudbe pod:
Okolica Kranja 10886
KLJUČAVNICARJA z odsluženim vo-
jaškim rokom in voznikim izpitom B-ka-
tegorije, zaposlim v delavnici za predela-
vo plastičnih mas. Grašič Peter, Stara
Loka 29, Škofja Loka 10887
Polkvificiranega KLJUČAVNICAR-
JA takoj zaposlim. Stanovanje ni. OD po
dogovoru. KLJUČAVNICARSTVO Sin-
ko Valentin, Šk. Loka. C. talcev 17, tele-
fon 60-678 10888

OBVESTILA

GRADITELJI: Preskrbite si pravočas-
no opeko za gradnjo. Ljubljanske ope-
kane vam nudijo ves potreben material
kot je: modularni blok, zidak vseh vrst,
dimnik schiedel in strešnik novotex. Vse
informacije vam nudi ANDREJ SMO-
LEJ, Kranj, Oprešnikova 15, tel. 25-579
10893
GOSTILNA »VIGRED« — Reteče vas
vabi vsak petek s svojimi specialitetami
in prijetno glasbo. Za obisk se priporoča
gostilna »VIGRED« 10847
IZDELAVA IN POPRAVILO avtomob-
ilskih cerad, izdelava prevlek za avto-
seždeli ATO TAPETNIŠTVO — RAU-
TAR, Lesce, Rožna 12, tel. 74-972 10889
VODOVODNE USLUGE vam nudita
STULAR Anton — Valentin, Partizan-
ska 10/H nasproti čevljarne KERN,
Telefon v delavnici 23-983, stanovanje —
28-427 in 23-137 10890
DISCO PLES prireja športna dvorana
PODEN v Škofji Loki vsako soboto ob 20.
uri s pričetkom 7. 11. 1981. VABLJENI! 10891

PRIREDITVE

ANSAMBEL TRGOVCI igra vsako so-
boto ob 20. uri v ŽELEZNIKI in vsako
nedeljo ob 17. uri na PLESIH na PRIM-
SKOVEM 10892
Hokejska sekcija KOKRICA vabi
VSAKO NEDELJO na PLES z ansam-
blom SIBILA 10893

ZAHVAL

AJDOVČEVI mami iz Hotemaz želijo
za 90. rojstni dan zdravja in sreče dru-
žine: Sitar, Janša in Gregorin 10899

IZGUBLJENO

V petek, 30. 10. okoli 11.30 sem v
Kranju v Globusu, v stranišču pozabila
FOTO-TAPETO. Naprodam gospo, s ka-
tero sva se srečali med vrati, naj jo odda

na oddelku s spominki. Če dojem vrnjeno
— dam lepo nagrado. Jenko, Sp. Brnik 52,
Cerklje 10896
Izgubil sem SEDEŽ otroškega šport-
nega vozička na relaciji Šenturška
gora—Zg. Bitnje. Poštenega najditelja
prosim, da ga proti nagradi vrne. Šušter-
šič, Zg. Bitnje 231, Zabrznica 10896
1. novembra sem na pokopališču v Zg.
Bitnjah izgubil ZLATO ZAPESTNICO.
Poštenega najditelja prosim, da mi jo
vrne. Naslov v oglasnem oddelku. 10897
Od Planine do Črte sem izgubil OTRO-
SKA OČALA s kovinskim okvirom. Tele-
fon 27-126 10898

NAJDENO

Zatekel se je PES. Naslov v oglasnem
oddelku. 10894

OSTALO

Absolvent INSTRUIRA MATEMA-
TIKO za srednje šole. Kranj, tel. 27-598.
S kombijem mercedes 207 D opravljam
PREVOZE oseb in tovora na vseh rela-
cijah. Telefon 064-22-488 10898
MATEMATKO INSTRUIRAM za vso
šole. Telefon 27-329 kličite popoldan 10900
Kdor ima odveč črnega mucka — sam-
ca, starega od 6 tednov do 4 mesecev, naj
sporoči na naslov: Lesce, Boštjanova 6/a,
telefon 74-006 10901

ŽIVINOREJSKO VETERINARSKI ZAVOD GORENJSKE — KRANJ

DEŽURNI VETERINARJI

od 6. 11. do 13. 11. 81

Za občino Kranj in Trzin
RUS Jože, dipl. vet., Cerklje
147, tel. 42-015
RUDEŽ Anton, dipl. vet., Kranj,
Benedikova 6 a, tel. 23-055
Za občino Škofja Loka
HABJAN Janko, dipl. vet., Žiri
130, tel. 69-280
KRIŽNAR Miro, dipl. vet.,
Godešič 134, tel. 62-130
Za občino Radovljica in Jese-
nice
PLESTENJAK Anton, dipl. vet.,
Bled, Prešernova 34, telefon
77-828 ali 77-863

Dežurna služba pri Zivinorejsko
veterinarskem zavodu Gorenj-
ske v Kranju, Iva Slavca 1, tel.
25-779 ali 22-781 pa deluje
neprekinjeno.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto
7. novembra, bodo odprte naslednje
dežurne prodajalne:
KRANJ
Central: Delikatesa, Maistrov trg
11, Na vasi, Senčur in Naklo v Naklem.
od 7. do 13. ure, vse ostale prodajalne
pa bodo odprte od 7. do 19. ure: Kle-
menček, Duplej, Krvavec, Cerklje,
Hrib, Predvorje, Kočna Zg. Jezersko,
Na Klancu, Oprešnikova 84, Kranj.
Zivila: Diskont Naklo, odprti od 8.
do 12. ure, dežurne prodajalne pa so
odprte od 7. do 19. ure in sicer: PC
Vodovodni stolp, Kranj, Ul. Moša
Pijade, SP Pri Petruku, Kranj, Titov trg
5, Mercator Kranj, Cesta JLA 6, SP
Planina, Župančičeva 17, PC Britof,
PC Senčur, trgovina in bife Zivila-
Globus, PC Bitnje pa od 7. do 17. ure.

V nedeljo
pa so dežurne naslednje prodajalne
Centrala Kranj od 7. do 11. ure:
Delikatesa, Maistrov trg 11,
Krvavec, Cerklje, Naklo v Naklem, Na
vasi Senčur.

JESENICE

Delikatesa — poslov. 7, Titova 7 in
Delikatesa, Kašta 3 na Plavžu,
Tavčarjeva 6.

ŠKOFJA LOKA

NAMA Škofja Loka
TRŽIČ
Mercator, Cankarjeva 1, ABC Bi-
strica, Mercator Križe 24

fermo pol

**Predelava
plastičnih mas
SOVODENJ**

išče za delo
v proizvodnji

VEČ DELAVK

Pogoj:
— starost 15 let

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je nenado-
ma umrl naš dragi mož, oče in stari oče

JANKO NASTRAN

Studeno št. 11 — Železniki

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 6. novembra 1981, ob
15.30 na pokopališču v Selca.

ZALUJOČI: žena, Franci ter hčerka in sinovi
z družinami

Studeno, Škofja Loka, Velenje, 5. novembra 1981

D. E.